GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY SPICZYN

NA LATA 2026–2035

PROJEKT DO KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Spiczyn 2026

Spis Treści

1	**Wprowadzenie**	2
2	**Podstawa prawna**	3
3	**Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi**	6
	3.1 Spójność dokumentu GPR z dokumentami strategicznymi rangi krajowej	6
	3.2 Komplementarność z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej	7
	3.3 Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy	10
4	**Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji**	14
	4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	14
	4.2 Wyróżnione obszary statystyczne	16
	4.3 Dobór kryteriów delimitacji	17
	4.4 Podsumowanie	20
	4.5 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	29
5	**Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji**	31
	5.1 Podobszary rewitalizacji- tereny zalewowe	41
6	**Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji**	44
7	**Cele i kierunki działań procesu rewitalizacji**	44
8	**Przedsięwzięcia rewitalizacyjne**	48
	8.1 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	84
9	**Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych**	84
	9.1 Komplementarność przestrzenna	84
	9.2 Komplementarność problemowa	85
	9.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	86
	9.4 Komplementarność międzyokresowa	86
	9.5 Komplementarność źródeł finansowania	87
	9.6 Podsumowanie komplementarności	91
	9.7 Dostępność	94
10	**Indykatywne ramy finansowe**	95
11	**Opis struktury zarządzania**	97
12	**System monitoringu**	99
	12.1 Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR	99
	12.2 Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	100
	12.3 Aktualizacja GPR	101
	12.4 Harmonogram realizacji	101
	12.5 Koszty zarządzania	102
13	**Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej**	102
	13.1 Upowszechnienie opracowania GPR	102
	13.2 Upowszechnienie wdrażania GPR	104
14	**GPR jako strategia IIT**	105
15	**Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko**	108
16	**Określenie niezbędnych zmian w uchwałach**	108
17	**Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego**	109
	17.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji	109
	17.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	109
18	**Załącznik graficzny – podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych**	110

1. Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026-2035 został opracowany przez gminę Spiczyn jako element realizacji zadań własnych samorządu lokalnego. Dokument ten stanowi podstawę do przeprowadzenia rewitalizacji, która należy do nieobowiązkowych zadań własnych Gminy Spiczyn. Ponadto zawiera w sobie informacje o sposobach rozwiązywania problemów lokalnej społeczności w perspektywie kilku lat. Z tego względu Gminny Program Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026-2035 ma kluczowe znaczenie w wymiarze lokalnym.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026–2035 stanowi nowy etap działań rewitalizacyjnych w gminie. Poprzedni Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Spiczyn na lata 2016–2026, przyjęty uchwałą Nr VII.162.2017 Rady Gminy Spiczyn z dnia 23 maja 2017 r. (ze zmianami), przestał obowiązywać w związku z podjęciem uchwały Nr XXIX/159/2026 Rady Gminy Spiczyn z dnia 23 lutego 2026 r. w sprawie uchylenia uchwały przyjmującej dotychczasowy program. Nowy GPR jest sporządzany dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego uchwałą Nr XXXVIII/202/2026 Rady Gminy Spiczyn z dnia 28 września 2026 r., obejmującego Charlęż i Zawieprzyce.

W myśl ustawy o rewitalizacji, gminny program rewitalizacji (GPR) jest wieloletnim programem przedsięwzięć, których celem jest zminimalizowanie lub wyeliminowanie negatywnych zjawisk w pięciu sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Przystępując do opracowania GPR, gmina zobowiązuje się do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy. W procesie prac diagnostycznych określono granice obszaru zdegradowanego, a następnie zawężono go do obszaru rewitalizacji z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, wysokiej liczby klientów pomocy społecznej, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz współwystępowania negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych.

2. Podstawa prawna

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026–2035 opracowano na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278 z późn. zm.). Niniejsza wersja stanowi projekt poddawany konsultacjom społecznym i opiniowaniu w toku procedury przygotowania GPR. Dokument nie przesądza o rozstrzygnięciach, które zapadną na dalszych etapach procedury.

Podstawą prac były: wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji uchwałą Nr XXXVIII/202/2026 Rady Gminy Spiczyn z dnia 28 września 2026 r., podjęcie uchwały Nr XXXVIII/203/2026 z dnia 28 września 2026 r. o przystąpieniu do sporządzenia GPR oraz ogłoszenie informacji o przystąpieniu w dniu 13 października 2026 r. Projekt GPR podlega konsultacjom społecznym i opiniowaniu przez właściwe podmioty, a następnie uwzględnieniu ich wyników przed przedłożeniem programu Radzie Gminy Spiczyn do uchwalenia. Kwestia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zostanie rozstrzygnięta w odpowiednim trybie prawnym, z udziałem właściwych organów.

Przy sporządzaniu projektu uwzględniono w szczególności następujące akty prawne i dokumenty:

- ✓ ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 793);
- ✓ ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399);

- ✓ ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2026 r. poz. 1299);
- ✓ ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725)
- ✓ ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2026 r. poz. 483 oraz Dz. U. z 2025 r. poz. 1673);
- ✓ ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670);
- ✓ ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538);
- ✓ ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2026 r. poz.1329);
- ✓ ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2026 r. poz. 662);
- ✓ umowy Partnerstwa Dla Realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce z dnia 30 czerwca 2022 r.;
- ✓ Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.

Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Poniżej przedstawiono terminologię związaną z rewitalizacją. Podstawę sporządzenia wykazu stanowi Praktyczny Poradnik Dla Mieszkańców i Władz Lokalnych, opracowany przez Krajowy Instytut Polityki Przestrzennej i Mieszkalnictwa, na zlecenie Departamentu Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa.

REWITALIZACJA	jest kompleksowym procesem, który poprzez działania całościowe wyprowadza obszary zdegradowane ze stanu kryzysowego. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są wzajemnie powiązane ze sobą i obejmują sfery społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzennofunkcjonalne oraz techniczne. Rewitalizacja jest skoncentrowana terytorialnie i przeprowadzona na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni oraz lokalnej gospodarki w zaplanowany i zintegrowany sposób.
STAN KRYZYSOWY	jest spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk w sferze społecznej (pkt a) oraz przynajmniej jednej ze sfer pozaspołecznych (pkt b-e). Wyróżnia się sfery: a. społeczną —bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym; b. gospodarczą — niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw; c. środowiskową — przekraczanie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi bądź stanu środowiska; d. przestrzenno-funkcjonalną ─ niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niestosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej; e. techniczną ─ degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, brak funkcjonujących rozwiązań technicznych

	umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, energooszczędność i ochronę środowiska. Skala negatywnych zjawisk jest przedstawiana poprzez mierniki rozwoju określające powyższe sfery. W odniesieniu do wartości dla całej gminy udokumentowany jest niski poziom rozwoju lub silna dynamika spadku poziomu rozwoju.
GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI	jest wieloletnim programem, o którym mowa w art. 14 i nast. ustawy o rewitalizacji, podejmowanym w drodze uchwały przez radę gminy. Obejmuje działania w obrębie pięciu sfer, zmierzające do wyprowadzenia obszarów rewitalizowanych ze stanu kryzysowego celem stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju. Program rewitalizacji stanowi narzędzie planowania, koordynacji i integrowania rożnych aktywności w ramach rewitalizacji.
INTERESARIUSZ REWITALIZACJI	to grupa osób i podmiotów, o której mowa w art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, tj.: a. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 28); b. mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1; c. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą; d. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne; e. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne; f. organy władzy publicznej; g. podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.
OBSZAR ZDEGRADOWANY (OZ)	jest obszarem, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Może dotyczyć obszarów miejskich oraz wiejskich oraz być podzielony na podobszary (również podobszary nie posiadające wspólnych granic – warunek stwierdzenia sytuacji kryzysowej w każdym z nich).
OBSZAR REWITALIZACJI (OR)	obejmuje część lub całość obszaru zdegradowanego, na której planuje się przeprowadzić rewitalizację. Obszar ten musi być nacechowany negatywnymi zjawiskami oraz mieć istotne znaczenia dla rozwoju lokalnego. OR może zostać podzielony na podobszary (również podobszary nie posiadające wspólnych granic), ale nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni Gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców Gminy. Do obszaru rewitalizacji można wliczyć tereny poprzemysłowe (w tym poportowe i powydobywcze), powojskowe lub pokolejowe wyłącznie, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026-2035 został przeanalizowany odnośnie do spójności oraz zgodności z kluczowymi dokumentami planistycznymi oraz operacyjnymi na różnych szczeblach (mikro i makro). Należy zauważyć, że GPR ma charakter lokalny, ale powinien również realizować cele oraz założenia programów na poziomie regionu i kraju.

3.1 Spójność dokumentu GPR z dokumentami strategicznymi rangi krajowej

Niniejszy dokument jest spójny z założeniami, priorytetami oraz celami dokumentów makro, przedstawionymi w poniższej tabeli.

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowymi
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
Strategia jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. KSRR to zbiór wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej przez rząd zarówno wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Głównym celem jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągania zrównoważonego kraju, co stworzy warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski, przy jednoczesnym osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. • Cel 1 Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym • Cel 2 Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych • Cel 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
Strategia została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. i jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. SOR jest obowiązującym i kluczowym dokumentem w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Dokument formułuje model rozwoju kraju będący odpowiedzią na wyzwania stojące przed polską gospodarką. Głównym celem SOR jest „Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym". Cele szczegółowe: I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną: • Wzrost zdolności polskiego przemysłu do sprostania globalnej konkurencji • Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych • Przemiany strukturalne sektora • Nowe formy działania i współpracy • Nowoczesne instrumenty wsparcia • Trwałe zwiększanie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych • Zwiększanie umiędzynarodowienia polskiej gospodarki • Zwiększanie towarów zaawansowanych technologicznie II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony: • Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne • Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy • Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów • Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe

- Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania

III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

- Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli
- Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne – dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorstw
- Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego
- Cyfrowe państwo usługowe
- Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne
- Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe

3.2 Komplementarność z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej

Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi obejmują dokumenty obowiązujące na dzień sporządzenia projektu, w szczególności Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łęczyńskim na lata 2026–2030, przyjętą uchwałą Nr XXII/171/2026 Rady Powiatu Łęczyńskiego z dnia 15 kwietnia 2026 r., oraz program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021–2027.

Niniejszy dokument jest spójny z założeniami, priorytetami oraz celami dokumentów regionalnych, przedstawionymi w poniższej tabeli.

Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym
Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku
Sejmik Województwa Lubelskiego uchwalił Strategię Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku (SWRL) 29 marca 2021 r. Stanowi ona najważniejszy dokument strategiczny tego regionu i określa wizję, cele oraz kierunki działań na najbliższe lata. Strategia proponuje zasadniczą zmianę podejścia do programowania rozwoju województwa lubelskiego, w którym przyjęto model zrównoważonego i odpowiedzialnego rozwoju. Określona w Strategii wizja rozwoju oraz cele strategiczne wynikają z rozpoznania realnych, najważniejszych wyzwań, potrzeb i oczekiwań mieszkańców regionu. Cel strategiczny 1. Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych 1.1. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych 1.2. Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne 1.3. Rozwój współpracy w sektorze rolno-spożywczym 1.4. Umacnianie marki lubelskich produktów żywnościowych Cel strategiczny 2. Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych 2.1. Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej 2.2. Rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych (LOM, ośrodków subregionalnych i lokalnych) 2.3. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich 2.4. Ochrona walorów środowiska Cel strategiczny 3. Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu 3.1. Wykorzystanie potencjału badawczo-rozwojowego jednostek naukowych oraz wspieranie transferu wiedzy i technologii 3.2. Wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw 3.3. Promocja i rozwój usług prozdrowotnych, uzdrowiskowych oraz gospodarki senioralnej 3.4. Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu Cel strategiczny 4. Wzmacnianie kapitału społecznego 4.1. Rozwijanie kapitału ludzkiego

4.2. Poprawa jakości świadczenia usług zdrowotnych
4.3. Włączenie i integracja społeczna
4.4. Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej
4.5. Bezpieczeństwo publiczne
4.6. Wspieranie oddolnych inicjatyw i poprawa efektywności zarządzania

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łęczyńskim na lata 2026–2030

Celem głównym „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Łęczyńskiego na lata 2026 -2030" jest prowadzenie skoordynowanych i długofalowych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju społeczności lokalnej powiatu łęczyńskiego, w sposób zapewniający włączenie społeczne osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym lub już wykluczonych, poprzez wzmacnianie ich samodzielności, aktywności oraz dostępu do usług społecznych.

1. Cel strategiczny: OPIEKA NAD DZIECKIEM I RODZINĄ
   Cele szczegółowe:
   1. Promocja i rozwój rodzinnej formy opieki zastępczej.
   2. Deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej poprzez systematyczne zwiększanie udziału rodzinnych form opieki, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa dzieci poprzez okresową analizę zasadności tworzenia nowych miejsc w instytucjonalnych formach pieczy w sytuacji utrzymującego się niedoboru miejsc.
   3. Pomoc w usamodzielnianiu się wychowanków z rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych.
   4. Zapobieganie kryzysom rodziny oraz wspieranie osób i rodzin doświadczających kryzysów i przemocy domowej.
2. Cel strategiczny: POMOC I PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH
   Cele szczegółowe:
   1. Zwiększenie aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych.
   2. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych.
   3. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych.
3. Cel strategiczny: OGRANICZENIE ZJAWISKA BEZROBOCIA POPRZEZ ODPOWIEDNIĄ POLITYKĘ RYNKU PRACY W POWIECIE ŁĘCZYŃSKIM
   Cele szczegółowe:
   1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych poprzez realizację form pomocy.
   2. Zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do zasobów rynku pracy.
   3.Promocja przedsiębiorczości.
   4. Zwiększenie dostępności do rynku pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez rozwój podmiotów ekonomii społecznej, np. zakład aktywności zawodowej.

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

W ramach programu zaproponowano 10 priorytetów:
Priorytet I Badania naukowe i innowacje
Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu
Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu
Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii
Priorytet V Zrównoważona mobilność miejska
Priorytet VI Zrównoważony system transportu
Priorytet VII Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej
Priorytet VIII Zwiększenie spójności społecznej
Priorytet IX Zaspokajanie potrzeb rynku pracy
Priorytet X Lepsza edukacja
Priorytet XI Rozwój zrównoważony terytorialnie
Z punktu widzenia planowanych działań rewitalizacyjnych do najistotniejszych priorytetów należy priorytet XI, w którym wyróżniono dofinansowanie dla takich projektów jak:

- rewitalizacja obszarów zdegradowanych, realizowana na podstawie gminnych programów rewitalizacji. Realizowane w tym zakresie przedsięwzięcia będą obejmowały kompleksowe działania mające na celu przeciwdziałanie degradacji

przestrzeni zurbanizowanej i zjawiskom kryzysowym, pobudzanie rozwoju i zmian jakościowych poprzez wzrost aktywności społecznej i gospodarczej oraz poprawę środowiska zamieszkania. Działania w ramach rewitalizacji będą miały charakter kompleksowy;

- ochrona, rozwój i promowanie materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury. Realizowane w tym zakresie inwestycje będą obejmowały m.in. działania na rzecz ochrony zabytków ruchomych, roboty budowlane i modernizacyjne dotyczące zabytków i zespołów zabytkowych wraz z otoczeniem oraz obiektów infrastruktury kultury, zachowanie, upowszechnianie i ochronę dziedzictwa niematerialnego, digitalizację dóbr kultury. Działania w tych dziedzinach tematycznych powinny mieć na celu zintegrowany rozwój społeczno-gospodarczy miejskich obszarów funkcjonalnych przy jednoczesnym zwiększeniu atrakcyjności turystycznej tych obszarów;
- bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, w tym dostosowanie przestrzeni publicznej, architektury, transportu i produktów do wymagań wszystkich obywateli -seniorów, osób z niepełnosprawnościami, ale też np. kobiet w ciąży i rodziców z małymi dziećmi;
- rozwój obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jak też opartych o właściwości uzdrowiskowe i walory kulturowe stanowiące o ich wysokiej atrakcyjności turystycznej. Realizowane w tym zakresie inwestycje będą obejmowały m.in. działania w zakresie budowy i rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, obiektów dziedzictwa naturalnego wraz z zagospodarowaniem terenów wokół, tworzenia sieciowych produktów turystycznych;

Podejmowane interwencje prowadzić mają do zmniejszenia nierówności społeczno-gospodarczych w wymiarze terytorialnym na poziomie lokalnym, poprzez oddolne rozwiązywanie problemów społecznych, gospodarczych i przestrzenno-środowiskowych oraz budowę trwałego kapitału społecznego. Rezultatem podejmowanych działań uzgadnianych w trybie partycypacyjnym będzie podniesienie jakości życia oraz wyrównanie dysproporcji rozwojowych prowadzące do wzmocnienia pozycji miast. Wszystkie realizowane działania muszą zapobiegać zmianom klimatycznym.

Katalog beneficjentów

Do głównych grup beneficjentów należą: jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki, porozumienia i stowarzyszenia; samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną; służby ratownicze i bezpieczeństwa publicznego; parki narodowe i krajobrazowe; PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; przedsiębiorstwa społeczne, zgodnie definicją Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej; podmioty działające w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne; spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki; organizacje pozarządowe; jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną nie wymienione wyżej; spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; MŚP.

Przedstawione zestawienie wskazuje na silne powiązanie pomiędzy celami strategicznymi Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Spiczyn 2026–2035 a krajowymi, wojewódzkimi i powiatowymi dokumentami strategicznymi. W wielu z przytoczonych dokumentach odnaleźć można priorytety i cele strategiczne związane z ochroną i zrównoważonym wykorzystaniem zasobów naturalnych, w tym przede wszystkim redukcję zjawiska niskiej emisji. W kierunkach działań zaproponowanych w GPR znajdują się odpowiednie zapisy mające za zadanie realizację tego celu. Podobnie w przypadku integracji społecznej osób w trudnej sytuacji życiowej – zapisy wspierające znajdujemy przede wszystkim w dokumentach związanych z wydatkowaniem środków europejskich podkreślające konieczność włączenia i integracji społecznej – odpowiednie zapisy w GPR umieszczono w obrębie celu 1.

3.3 Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Spiczyn na lata 2026–2030

Gminny Program Rewitalizacji realizuje ustalenia obowiązującej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Spiczyn na lata 2026–2030, w szczególności jej misję poprawy jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, zapobieganie marginalizacji i wzmacnianie lokalnej wspólnoty. Powiązanie to obejmuje nie tylko zbieżność celów, lecz również wspólne kierunki interwencji i możliwość wykorzystywania rezultatów przedsięwzięć GPR do monitorowania polityki społecznej gminy.

Cel strategiczny 1 Strategii – poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami i starszych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu – jest realizowany w GPR przez działania zwiększające dostępność usług i infrastruktury publicznej, planowany obiekt usług społecznych w Kijanach, rozwój działalności Klubu Seniora i przedsięwzięcia integracyjne. Szczególne znaczenie ma usuwanie barier architektonicznych i organizacyjnych oraz aktywizacja międzypokoleniowa.

Cel strategiczny 2 Strategii – rozwój systemu wsparcia rodzin zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym – znajduje odzwierciedlenie w przedsięwzięciach „Szkoła Nowoczesnego Rodzica", rozwoju usług społecznych i specjalistycznych oraz działaniach dla dzieci i rodzin. Odpowiadają one na rozpoznane w diagnozie GPR potrzeby wsparcia rodzin i poprawy dostępu do usług.

Cel strategiczny 3 Strategii – dynamizacja rozwoju społeczeństwa obywatelskiego gminy – jest wspierany przez Akademię Lokalnych Liderów, Sąsiedzki Bank Czasu, wydarzenia edukacyjne i kulturalne oraz przedsięwzięcie dotyczące przekazywania dziedzictwa lokalnego. Działania te zwiększają uczestnictwo mieszkańców Charlęża i Zawieprzyc w życiu lokalnym, rozwijają wolontariat, współpracę organizacji i więzi społeczne.

Cel strategiczny 4 Strategii – efektywna polityka prozdrowotna – wiąże się z działaniami profilaktycznymi, rekreacyjnymi i edukacyjnymi opisanymi w GPR, w tym z dostępem do usług zdrowotnych oraz tworzeniem warunków do aktywności osób w różnym wieku.

W latach 2026–2030 monitoring GPR powinien korzystać, w miarę porównywalności definicji i okresów sprawozdawczych, również z danych zbieranych na potrzeby gminnej strategii społecznej (m.in. o usługach dla seniorów, wsparciu rodzin, uczestnictwie w działaniach społeczno-kulturalnych i aktywności lokalnej). Po roku 2030 powiązania należy zweryfikować w odniesieniu do kolejnego obowiązującego dokumentu polityki społecznej. Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Spiczyn na lata 2026–2030, rozdział VII „Misja i cele strategii".

Powiązania z planem ogólnym Gminy Spiczyn przedstawiono poniżej. Zakres planistyczny uzupełnia wyżej wskazane powiązania społeczne; sama zgodność lokalizacji i funkcji poszczególnych przedsięwzięć jest oceniana zgodnie z obowiązującymi aktami planowania przestrzennego i przepisami odrębnymi.

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym
Plan Ogólny Gminy Spiczyn
W planie ogólnym gminy Spiczyn wyznaczono 12 stref planistycznych: strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową, strefę usługową, strefę gospodarczą, strefę produkcji rolniczej, strefę infrastrukturalną, strefę zieleni i rekreacji, strefę cmentarzy, strefę górnictwa, strefę otwartą oraz strefę komunikacyjną. Strefa usługowa została wyznaczona w oparciu o obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, a także w wyniku uwzględnienia złożonych wniosków.

Sfera infrastrukturalna została wyznaczona dla obszarów, które przeznaczone są w miejscowych planach do rozwoju funkcji infrastrukturalnej, za wyjątkiem terenów znajdujących się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, które dotychczas nie zostały zainwestowane.
Strefa zieleni i rekreacji została wyznaczona z myślą o zagwarantowaniu dla lokalnej społeczności dostępu do terenów realizujących potrzeby społeczne związane z rekreacją, sportem i kontaktem z naturą. Obejmuje przede wszystkim obszary i obiekty zabytkowe. Strefa ta została wyznaczona na obszarze parku w Kijanach wpisanego do rejestru zabytków woj. Lubelskiego, zespołu pałacowo-parkowego w Zawieprzycach wpisanego do rejestru zabytków woj. lubelskiego, obszary szczególnego zagrożenia powodzią zostały wykluczone spod możliwości zabudowy, zgodnie z wytycznymi RZGW w Lublinie.
Strefa cmentarzy obejmuje istniejące cmentarze oraz ich planowane powiększenia. Strefa górnictwa ograniczona jest do występujących na terenie gminy udokumentowanych złóż kopalin.
Przy wyznaczaniu strefy otwartej, w której znajdują się tereny rolnictwa z zakazem zabudowy, tereny lasów, tereny wód, zieleni naturalnej kierowano się głównie ochroną terenów przed ekspansją zabudowy. Obowiązujący plan miejscowy w terenach upraw polowych dopuszcza rozbudowę i modernizację istniejących siedlisk, a także przekształcenie istniejących siedlisk na cele zabudowy letniskowej oraz zabudowy mieszkaniowej niskiej, poza tym dopuszcza również w granicach istniejącego siedliska realizację drugiego domu mieszkalnego. Zatem dla istniejących siedlisk zlokalizowanych w terenach upraw polowych wyznaczonych w obowiązującym miejscowym planie wprowadzono strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową lub strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną.
Strefa komunikacyjna obejmuje istniejące tereny komunikacji przebiegające przez teren gminy, przy czym w strefie tej znajdują się drogi główne i zbiorcze. Drogi niższych klas oraz obiekty obsługujące transport w skali lokalnej zostały włączone do pozostałych stref.
Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną- Suma chłonności terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie na obszarach o których mowa w art. 13d. ust. 1 ustawy wyniosła 10 480 osób, co stanowi 848% wartości zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w gminie Spiczyn. W związku z tym wyznaczając strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, jednorodzinną i zagrodową poza terenami, w których możliwa jest realizacja funkcji mieszkaniowej na podstawie obowiązujących miejscowych planów ograniczono się do obszarów z istniejącą zabudową o funkcji mieszkaniowej oraz do obszarów uzupełnienia zabudowy.

Plan Ogólny Gminy Spiczyn	Gminny Program Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026- 2035	
Plan ogólny Gminy Spiczyn, przyjęty uchwałą Nr XXXIV/189/2026 Rady Gminy Spiczyn z dnia 23 czerwca 2026 r., określa strefy planistyczne i zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego gminy. W zakresie przewidzianych w GPR przedsięwzięć przestrzennych stanowi punkt odniesienia dla oceny ich lokalizacji i możliwości realizacji. Zgodność konkretnych przedsięwzięć należy każdorazowo ustalać na podstawie właściwych dokumentów planowania przestrzennego i przepisów odrębnych.		
Plan zabezpiecza przestrzeń pod rozwój usług społecznych, edukacji oraz rekreacji. W podziale struktury przestrzennej gminy wydzielono: • Strefę usługową (33,13 ha) oraz strefę zieleni i rekreacji (44,70 ha), które	Cel 1	Aktywni, wykształceni i zintegrowani mieszkańcy

umożliwiają lokalizację infrastruktury turystycznej, sportowej, edukacyjnej czy placówek kultury. Podstawą dla tych zapisów były cele związane z budowaniem kapitału społecznego i integracji, realizowane m.in. poprzez spotkania w ośrodkach takich jak Stajnia Kultury w Zawieprzycach. • Strefa obejmuje teren położony w Zawieprzycach oraz w Kijanach (pałac i park, kościół) w sąsiedztwie obszaru wpisanego do rejestru zabytków, gdzie planowana jest inwestycja służąca obsłudze turystów. W związku z tym, że strefa w Zawieprzycach leży w sąsiedztwie obszaru wpisanego do rejestru zabytków maksymalną wysokość zabudowy ograniczono do 10 m. Ustalenia dotyczące wskaźników oraz parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu, w strefach występowania obiektów zabytkowych, uwzględniają obecną formę i gabaryty obiektów nie kolidując tym samym z ochroną krajobrazu kulturowego i Zabytków. Wskaźniki urbanistyczne w strefach będących w sąsiedztwie obszarów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków ustalono zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi.		
Gmina Spiczyn posiada wybitnie rolniczy charakter, co bezpośrednio chroni i porządkuje plan ogólny: • Nowoczesne rolnictwo: Aż 76,55% powierzchni gminy (6299,48 ha) przeznaczono na strefę otwartą, a kolejne 15,77% (1298,01 ha) stanowi strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową. Gwarantuje to nienaruszalność rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz daje stabilne ramy dla rozwoju gospodarstw rolnych. • Konkurencyjna gospodarka: Wyznaczono dedykowane strefy: gospodarczą, infrastrukturalną oraz produkcyjną, co pozwala na lokalizowanie nieuciążliwych usług i przedsiębiorczości bez powstawania konfliktów przestrzennych z funkcją mieszkaniową. Strefa infrastrukturalna- Obszar strefy obejmuje działki znajdujące się we władaniu gminy, w związku z tym uwzględniono tereny, które umożliwią realizację zadań własnych gminy. Obszar	Cel 2	Konkurencyjna gospodarka i nowoczesne rolnictwo

strefy znajduje się w sąsiedztwie lasu, w związku z tym do zakresu dodano teren lasu. Sfera infrastrukturalna została wyznaczona dla obszarów, które przeznaczone są w miejscowych planach do rozwoju funkcji infrastrukturalnej, za wyjątkiem terenów znajdujących się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, które dotychczas nie zostały zainwestowane. Zgodnie z wytycznymi RZGW w Lublinie w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią zostały one zakwalifikowane do strefy otwartej uniemożliwiającej powstanie nowej zabudowy. Strefa infrastrukturalna została także wyznaczona na nowych obszarach, na których będą zlokalizowane obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej wyznaczona w obszarach istniejącej zabudowy infrastrukturalnej. Strefa wyznaczona na podstawie wniosku gminy w celu realizacji zadań własnych gminy z zakresu zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną ludności. W strefie infrastrukturalnej z istniejącą oczyszczalnią ścieków znajdującą się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią zmniejszono powierzchnię zabudowy do 10%		
Dokument kładzie ogromny nacisk na ład przestrzenny i ekologię, eliminując rozproszoną, chaotyczną zabudowę: • Czyste i zasobne środowisko: Dominacja strefy otwartej, ochrona dolin rzecznych (potencjał Szlaku Jana III Sobieskiego) oraz spójność z nowo opracowywanym Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Spiczyn zabezpieczają zasoby przyrodnicze przed degradacją. • Funkcjonalność i estetyka: Obszary uzupełnienia zabudowy (OUZ) ograniczono do 5,88% (484,26 ha). Oznacza to, że nowa zabudowa mieszkaniowa (w jednorodzinnej przeznaczono 4,83% terenu) będzie koncentrować się blisko istniejących wsi i infrastruktury, zapobiegając "rozlewaniu się" budownictwa na dzikie tereny.	Cel 3	Dostępna, funkcjonalna oraz estetyczna przestrzeń z czystym i zasobnym środowiskiem naturalnym

4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Diagnoza delimitacyjna prowadzi do wyodrębnienia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji w gminie. Wybór OR i OZ zatwierdza Uchwała Nr XXXVIII/202/2026 Rady Gminy Spiczyn z dnia 28 września 2026 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Spiczyn. W poniższych podrozdziałach przedstawiono syntezę diagnozy delimitacyjnej w celu zapoznania się z jej procedurami.

4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Na początku prac nad diagnozą delimitacyjną dokonano podziału gminy na obszary porównawcze. Zabieg ten miał na celu skuteczniejsze wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Podział został wykonany na podstawie naturalnych granic, uwarunkowań historycznych oraz powiązań funkcjonalnych. Wyodrębniono następujące obszary porównawcze (jednostki urbanistyczne):

Charlęż	Ziółków	Januszówka	Jawidz
Kijany	Ludwików	Nowa Wólka	Nowy Radzic
Stawek	Stoczek	Spiczyn	Zawieprzyce
Zawieprzyce Kolonia			

Mapa 1 Gmina Spiczyn

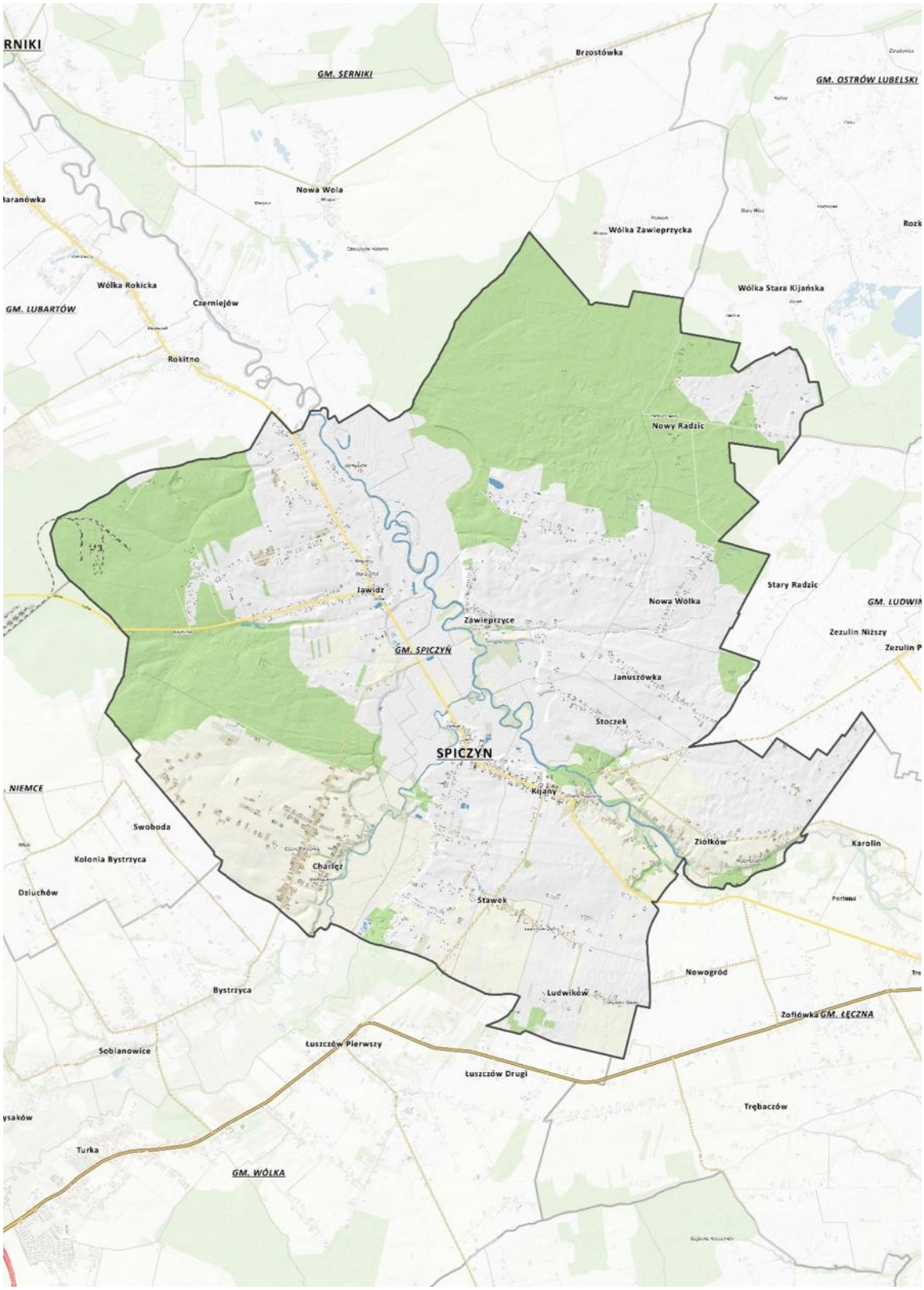

Źródło: https://spiczyn.geoportal-krajowy.pl/mapa

Po uzyskaniu odpowiedniego podziału gminy, przystąpiono do wyboru kryteriów, według których należałoby przeprowadzić szczegółową analizę wyróżnionych obszarów ze względu na wyniki danego wskaźnika. Odpowiednie kryteria delimitacji, zwane również zmiennymi, wskazują na problemy

społeczne oraz pozaspołeczne w danej jednostce. W zakresie problemów społecznych dokonano normalizacji danych zastanych (standaryzacja), a następnie opracowano syntetyczny wskaźnik degradacji. Do analizy trafiły dane udostępnione przez: Urząd Gminy Spiczyn, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Spiczynie, Powiatowy Urząd Pracy w Łęcznej, Komenda Powiatowa Policji w Łęcznej oraz innych ogólnodostępnych danych.

Po otrzymaniu wyników analizy w sferze społecznej, przystąpiono do analizy obszarów porównawczych pod kątem występowania problemów w sferze pozaspołecznej. Dzięki wyodrębnieniu jednostek o szczególnym nasileniu problemów w obu sferach, uzyskano podstawę do wyznaczenia obszaru rewitalizacji. Uwzględniając ustawowe wymogi w zakresie powierzchni i ludności, wybrano obszar rewitalizacji spośród obszaru zdegradowanego — maksymalnie 20% powierzchni gminy oraz maksymalnie 30% wszystkich zamieszkujących gminę.

4.2 Wyróżnione obszary statystyczne

W poniższej tabeli zestawiono wyżej wymieniony podział gminy na obszary porównawcze z danymi dotyczącymi ich powierzchni oraz liczby mieszkańców.

Tabela 1 Charakterystyka obszarów porównawczych

Lp.	JEDNOSTKA	Powierzchnia				Ludność	
		w ha całkowita	w ha terenów zurbanizowanych	w km^2 całkowita	udział w %	liczba	udział w %
1	Charlęż	890	639	8,9	10,71	766	13,60
2	Ziółków	460	460	4,6	5,54	326	5,79
3	Januszówka	250	250	2,5	3,01	154	2,73
4	Jawidź	2 030	1075	20,3	24,43	1 417	25,15
5	Kijany	670	670	6,7	8,06	702	12,46
6	Ludwików	290	290	2,9	3,49	133	2,36
7	Nowa Wólka	410	199	4,1	4,93	190	3,37
8	Nowy Radzic	350	334	3,5	4,21	128	2,27
9	Stawek	140	140	1,4	1,68	114	2,02
10	Stoczek	240	240	2,4	2,89	240	4,26
11	Spiczyn	630	392	6,3	7,58	850	15,09
12	Zawieprzyce	620	250	6,2	7,46	414	7,35
13	Zawieprzyce – Kolonia	1 330	380	13,3	16,01	200	3,55
Gmina Spiczyn		**8 310**	**5 319**	**83,1**	**100**	**5 634**	**100**

Źródło: Urząd Gminy Spiczyn

4.3 Dobór kryteriów delimitacji

Delimitacja analizowanych obszarów oparta jest na doborze odpowiednich zmiennych, różnicujących je ze względu na wyniki danego wskaźnika. Z uwagi na charakter obszarów gminy i występujących tam zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych, konieczne było wypracowanie katalogu zmiennych, umożliwiających analizę na każdym poziomie wskazanym w ustawie o rewitalizacji. Przyjęta metodologia w sposób jednoznaczny umożliwia określenie problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych i infrastrukturalnych na wysokim poziomie uszczegółowienia. W poniższej tabeli zaprezentowano kryteria delimitacyjne w oparciu o katalog i definicje w zakresie użytych zmiennych.

Tabela 2 Kryteria delimitacji

Kategoria	Zmienna	Opis zmiennej
Sfera społeczna	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Wskaźnik określający poziom kapitału ludzkiego. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej różnicę między napływem (imigracja) a odpływem (emigracja) ludności z danego obszaru w określonym czasie na 1000 mieszkańców. Źródło danych: GUS, Urząd Gminy Spiczyn
	Liczba osób pobierających świadczenia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	Wskaźnik opisujący liczbę osób pobierających świadczenia z powodu ubóstwa na danym obszarze w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Spiczynie
	Liczba osób pobierających świadczenia z powodu bezradności na 100 mieszkańców	Wskaźnik określający liczbę osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Spiczynie.
	Liczba gospodarstw z zaległościami czynszowymi na 100 mieszkańców	Wskaźnik gospodarstw z zaległościami czynszowymi w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Gminy Spiczyn
	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 100 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący poziom zapotrzebowania na świadczenia przez osoby z niepełnosprawnością (lub ze względu na niepełnosprawność) w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 100 mieszkańców. Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców poszczególnych obszarów gminy. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych organizacji pozarządowych do liczby ludności. Źródło danych: KRS rejestr stowarzyszeń
	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2024 roku	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności obywatelskiej mieszkańców danego obszaru, wyrażony frekwencją w wyborach lokalnych. Przyjęto liczbę wydanych kart ważnych*100/liczbę uprawnionych do głosowania w wyborach do rady gminy w 2024 roku. Źródło danych: Państwowa Komisja Wyborcza
	Liczba udzielonych świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Wskaźnik prezentujący skalę pomocy społecznej udzielanej lokalnej społeczności. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby świadczeń z pomocy społecznej na 100 mieszkańców. Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
	Liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny na 100 mieszkańców	Wskaźnik opisujący liczbę rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
	Liczba dzieci korzystających z dożywiania na 100 mieszkańców	Wskaźnik opisujący liczbę dzieci korzystających z dożywiania w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
	Liczba uczniów niepromowanych na 100 mieszkańców	Wskaźnik opisujący liczbę uczniów niepromowanych w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy - udziału osób długotrwale bezrobotnych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Łęcznej
	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę przestępstw na 100 mieszkańców. Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Łęcznej

	Liczba zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącą się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców. Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Łęcznej
Sfera gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na 100 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych działalności gospodarczych do liczby ludności. Źródło danych: CEIDG
	Liczba podmiotów z zawieszoną/ wyrejestrowaną działalnością gospodarczych na 100 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem wyrejestrowanych działalności gospodarczych do liczby ludności. Źródło danych: CEIDG
Sfera funkcjonalno-przestrzenna	Dostępność usług społecznych na 100 mieszkańców	Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek, banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic na 100 mieszkańców (w znaczeniu organizacyjnym). Źródło: badania własne
	Dostępność infrastruktury przystankowej na 1 km^2	Wskaźnik obrazujący liczbę przystanków na danym obszarze porównawczym. Źródło danych: Urząd Gminy Spiczyn
	Udogodnienia dla osób ze szczególnymi potrzebami w przestrzeni publicznej na km^2	Wskaźnik skupiający się na ocenie stopnia dostosowania przestrzeni publicznej do osób ze szczególnymi potrzebami. We wskaźniku wzięto pod uwagę stopień dostosowania do osób z niepełnosprawnością miejsc parkingowych oraz przejść dla pieszych, podjazdów do budynków. Źródło danych: Urząd Gminy Spiczyn
Strefa środowiskowa	Ilość wyrobów zawierających azbest w m^2	Wskaźnik zagrożenia wyrobami azbestowymi wyliczony został w oparciu o dane zawarte w Programie usuwania wyrobów zawierających azbest. Źródło: badania własne
	Masa wyrobów zawierających azbest na 1 mieszkańca (t/os.; przelicznik 11 kg/m^2)	Wskaźnik zagrożenia wyrobami azbestowymi wyliczony został w oparciu o dane zawarte w Programie usuwania wyrobów zawierających azbest. Wartość wskaźnika wyliczono na podstawie całkowitej masy wyrobów azbestowych w stosunku do liczby mieszkańców. Źródło: badania własne
	Pomniki przyrody na km^2	Wskaźnik opisujący zagęszczenie pomników przyrody na obszarach porównawczych. Jest miarą zasobów i uwarunkowań przyrodniczych,

		a nie samodzielnym dowodem występowania negatywnego zjawiska środowiskowego. Jego interpretacja wymaga odwołania do stanu obiektów i uwarunkowań ich ochrony. Źródło danych: Urząd Gminy Spiczyn / dostępne rejestry form ochrony przyrody.
Sfera techniczna	Liczba obiektów zabytkowych na km^2	Wskaźnik obrazujący zagęszczenie obiektów zabytkowych na poszczególnych obszarach, których obecność generuje rosnące koszty związane z konserwacją i modernizacją historycznych obiektów. Źródło danych: Urząd Gminy Spiczyn
	Liczba budynków mieszkalnych na 1 km^2	Wskaźnik opisujący intensywność zabudowy mieszkaniowej. Samo zagęszczenie budynków nie przesądza o występowaniu degradacji technicznej; wymaga powiązania z informacjami o stanie technicznym zabudowy i infrastrukturze. Źródło danych: Urząd Gminy Spiczyn.
	Udział obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami (%)	Wskaźnik skupiający się na ocenie stopnia dostosowania przestrzeni publicznej do osób ze szczególnymi potrzebami. We wskaźniku wzięto pod uwagę stopień dostosowania do osób z niepełnosprawnością miejsc parkingowych oraz przejść dla pieszych, podjazdów do budynków. Źródło danych: Urząd Gminy Spiczyn
	Liczba nieruchomości z dostępem do kanalizacji na km^2	Wskaźnik obrazujący dostępność sieci kanalizacyjnej na poszczególnych obszarach, Źródło danych: Urząd Gminy Spiczyn
	Liczba nieruchomości z dostępem do sieci wodociągowej na km^2	Wskaźnik obrazujący dostępność sieci wodociągowej na poszczególnych obszarach, Źródło danych: Urząd Gminy Spiczyn

Źródło: opracowanie własne

4.4 Podsumowanie

Identyfikacja obszaru zdegradowanego została przeprowadzona poprzez analizę czynników problemowych, co pozwoliło na wyznaczenie obszaru rewitalizacji. Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, obszar znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych.

Stopień i skalę negatywnych zjawisk obrazują mierniki opisujące powyższe sfery. W przedmiotowym dokumencie poddano analizie wszystkie wymienione sfery, bazując na danych pozyskanych z różnych źródeł oraz ogólnodostępnych opracowań czy raportów. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, największy nacisk położono na analizę sfery społecznej, dla której zakres danych jest najszerszy, a katalog wskaźników najbardziej rozbudowany z uwagi na możliwość pozyskania wiarygodnych, porównywalnych danych.

Analiza czynników wskazujących na konieczność prowadzenia działań rewitalizacyjnych pokazuje, że obszarami szczególnie problemowymi w gminie Spiczyn są:

- podobszar Charlęż
- podobszar Zawieprzyce
- podobszar Kijany
- podobszar Januszówka
- podobszar Jawidz

W tych obszarach koncentrują się negatywne zjawiska społeczne oraz istnieje możliwość nasilenia tych zjawisk i ich przenikania na pozostałe części gminy. Wartość syntetycznego wskaźnika degradacji w obszarze społecznym, we wskazanych obszarach, była najwyższa spośród wszystkich jednostek.

Wskazuje to na konieczność podjęcia skutecznej interwencji rewitalizacyjnej zarówno w wymiarze społecznym, jak i infrastrukturalnym. Na wskazanych obszarach koniecznie należy wprowadzić zmiany, dzięki którym ich mieszkańcom będzie się lepiej żyło, pracowało i spędzało czas wolny.

Tabela 3 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców	Saldo migracji na 1000 osób	Liczba udzielonych świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	Liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny na 100 mieszkańców	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia z powodu bezradności na 100 mieszkańców	Liczba dzieci korzystających z dożywiania na 100 mieszkańców	Liczba gospodarstw z zaległościami czynszowymi na 100 mieszkańców
1	Charlęż	766	- 6,52	1,17	1,17	1,70	1,30	0,39	1,44	4,17
2	Ziółków	326	33,74	0,31	0,00	1,84	0,61	0,00	0,61	7,66
3	Januszówka	154	-12,98	0,00	0,00	1,30	1,30	0,00	2,60	1,30
4	Jawidz	1 417	- 9,17	0,63	0,00	0,42	0,78	0,35	0,42	2,96
5	Kijany	702	- 19,94	1,14	0,00	1,14	1,14	0,85	0,85	2,42
6	Ludwików	133	15,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,25
7	Nowa Wólka	190	- 31,57	1,05	0,00	0,00	2,10	0,00	1,05	6,84
8	Nowy Radzic	128	-15,62	0,78	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,25
9	Stawek	114	0,0	0,00	0,00	4,38	0,00	0,00	0,00	2,63
10	Stoczek	240	-4,16	0,42	0,00	2,08	0,00	0,00	1,25	5,42
11	Spiczyn	850	17,64	4,35	0,00	0,00	0,70	0,70	0,59	2,23
12	Zawieprzyce	414	-7,24	0,97	0,97	1,93	0,97	0,00	1,93	4,11
13	Zawieprzyce – Kolonia	200	-28,00	2,00	0,00	0,00	0,50	0,00	0,00	3,05
średnia	**GMINA**	**5 634**	**-5,14**	**1,35**	**0,23**	**0,94**	**0,85**	**0,35**	**0,83**	3,65

Lp	Miejscowość	Liczba mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 100 mieszkańców	Liczba uczniów niepromowanych na 100 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców	Frekwencja w wyborach samorządowych %
1	Charlęż	766	0,13	0	0,78	3,26	1,96	0,39	50,49
2	Ziółków	326	0,00	0	0,00	3,68	1,53	0,61	50,81
3	Januszówka	154	0,00	0	1,30	2,60	1,30	1,30	61,75
4	Jawidz	1 417	0,00	0	0,00	1,76	2,68	0,28	52,53
5	Kijany	702	0,00	0	0,57	2,42	2,99	0,43	63,01
6	Ludwików	133	0,00	0	3,00	1,50	0,00	0,75	63,01
7	Nowa Wólka	190	0,00	0	0,00	3,16	1,05	0,00	61,75
8	Nowy Radzic	128	0,00	0	0,00	0,00	0,78	0,78	61,75
9	Stawek	114	0,00	0	0,00	7,89	1,75	0,88	63,01
10	Stoczek	240	0,00	0	0,00	1,25	0,83	0,83	61,75
11	Spiczyn	850	0,00	0,12	0,70	2,59	2,35	0,23	63,01
12	Zawieprzyce	414	0,00	0	1,69	3,14	1,21	1,21	61,47
13	Zawieprzyce – Kolonia	200	1,27	0	0,00	1,50	1,00	0,00	64,53
średnia	**GMINA**	**5 634**	**0,10**	**0,02**	**0,51**	**2,50**	**2,04**	**0,46**	**57,92**

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4 Podsumowanie analizy obszarów – przestrzenno-funkcjonalna – wartości wskaźników

Lp	Miejscowość	Udogodnienia dla osób ze szczególnymi potrzebami w przestrzeni publicznej na km^2	Dostępność usług społecznych na 100 mieszkańców	Dostępność infrastruktury przystankowej na 1 km^2
1	Charlęż	100,00	0,00	0,94
2	Ziółków	100,00	0,30	1,30
3	Januszówka	0,00	0,00	0,80
4	Jawidz	33,33	0,28	2,05
5	Kijany	33,33	0,85	1,34
6	Ludwików	brak budynków użyteczności publicznej	0,00	0,00
7	Nowa Wólka	brak budynków użyteczności publicznej	0,00	2,01
8	Nowy Radzic	100,00	0,00	0,00
9	Stawek	brak budynków użyteczności publicznej	0,00	2,14
10	Stoczek	100,00	0,42	0,83
11	Spiczyn	0,00	0,59	1,02
12	Zawieprzyce	25,00	0,48	1,6
13	Zawieprzyce – Kolonia	0,00	0,00	0,79
	GMINA	**34,78**	**0,33**	**1,22**

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 5 Podsumowanie analizy obszarów- gospodarczych- wartości wskaźników

Lp	Miejscowość	Ludność ogółem	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2024 roku	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na 100 mieszkańców	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba podmiotów z zawieszoną/ wyrejestrowaną działalnością gospodarczych na 100 mieszkańców
1	Charlęż	766	53	6,92	31	4,05
2	Ziółków	326	17	5,21	8	2,45
3	Januszówka	154	12	7,79	4	2,60
4	Jawidz	1 417	94	6,63	42	2,96
5	Kijany	702	59	8,40	30	4,27
6	Ludwików	133	14	10,53	7	5,26
7	Nowa Wólka	190	7	3,68	5	2,63
8	Nowy Radzic	128	7	5,47	6	4,69
9	Stawek	114	9	7,89	2	1,75
10	Stoczek	240	17	7,08	5	2,08
11	Spiczyn	850	100	11,76	36	4,23
12	Zawieprzyce	414	31	7,49	18	4,34
13	Zawieprzyce – Kolonia	200	33	16,50	16	8,00
	GMINA	**5 634**	**453**	**8,04**	**210**	**3,73**

Źródło: CEIDG oraz opracowanie własne

Tabela 6 Podsumowanie analizy obszarów - sfera środowiskowa– wartości wskaźników

Lp	Miejscowość	Liczba mieszkańców	Powierzchnia zurbanizowana w km²	Ilość wyrobów zawierających azbest w m²	Masa wyrobów zawierających azbest na 1 mieszkańca (t/os.; przelicznik 11 kg/m²)	Pomniki przyrody na km²
1	Charlęż	766	6,39	62 032	0,89	0,47
2	Ziółków	326	4,60	23 941	0,81	0
3	Januszówka	154	2,50	18 312	1,30	0
4	Jawidz	1 417	10,75	70 091	0,54	0,19
5	Kijany	702	6,70	28 188	0,44	0
6	Ludwików	133	2,90	11 593	0,96	0
7	Nowa Wólka	190	1,99	16 301	0,93	0
8	Nowy Radzic	128	3,34	8 857	0,76	0
9	Stawek	114	1,40	7 380	0,71	0
10	Stoczek	240	2,40	13 711	0,63	0
11	Spiczyn	850	3,92	38 631	0,50	0
12	Zawieprzyce	414	2,50	31 005	0,82	0,4
13	Zawieprzyce – Kolonia	200	3,80	33 451	1,84	0
	GMINA	**5 634**	**53, 19**	**363 493**	**0,71**	**0,11**

Źródło: opracowanie własne

Tabela 7 Podsumowanie analizy obszarów - sfera techniczna– wartości wskaźników

Lp	Miejscowość	Liczba obiektów zabytkowych na km^2	Liczba budynkó w mieszkalnych na 1 km^2	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacj i na km^2	Udział obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami	Liczba nieruchomości z dostępem do kanalizacji na km^2	Liczba nieruchomości z dostępem do sieci wodociągowej na km^2
1	Charlęż	0	35,83	0,00	100,00	0,00	42,09
2	Ziółków	0	18,26	0,00	100,00	0,00	24,35
3	Januszówka	0	20,00	0,40	0,00	0,00	23,60
4	Jawidz	0	40,28	0,09	33,33	0,00	48,37
5	Kijany	0,44	37,01	0,14	33,33	10,75	30,30
6	Ludwików	0	13,44	brak budynków użyteczności publicznej	brak budynków użyteczności publicznej	2,07	16,55
7	Nowa Wólka	0	27,13	brak budynków użyteczności publicznej	brak budynków użyteczności publicznej	0,00	35,17
8	Nowy Radzic	0	12,57	0,00	100,00	0,00	15,87
9	Stawek	0	23,57	brak budynków użyteczności publicznej	brak budynków użyteczności publicznej	9,28	25,00
10	Stoczek	0	32,08	0,00	100,00	0,00	33,75
11	Spiczyn	0	72,96	0,00	0,00	49,49	87,75
12	Zawieprzyce	0,05	58,40	0,05	25,00	0,00	50,00
13	Zawieprzyce – Kolonia	0	37,10	0,00	0,00	0,00	35,00
	GMINA	**0,07**	**33,82**	**0,07**	**34,78**	**5,35**	**37,92**

Źródło: opracowanie własne

4.5 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, za obszar zdegradowany uznaje się obszar, w którym poza występującym stanem kryzysowym w sferze społecznej, występują również negatywne zjawiska w co najmniej jednej z pozostałych sfer – gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Kluczową rolę w delimitacji obszaru zdegradowanego odgrywają negatywne zjawiska występujące w sferze społecznej. Dodatkowo, w trakcie delimitacji obszaru zdegradowanego, pod uwagę wzięto oceny w pozostałych sferach (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej). Przeprowadzenie analizy również pod kątem wymienionych sfer ujawnia i wskazuje problemy, jakimi dotknięte są poszczególne części gminy Spiczyn. Analiza czynników potwierdziła, że wysokim poziomem zdegradowania charakteryzują się te obszary, które dotknięte są problemami społecznymi, co oznacza konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych na każdej płaszczyźnie, by proces rewitalizacji był skuteczny i efektywny. Wskaźniki z zakresu sfery przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej i środowiskowej wskazują, że w odniesieniu do obszarów porównawczych, obszar zdegradowany mieści się w granicach podobszarów: Kijany, Zawieprzyce, Jawidź, Charlęż, Januszówka. Na tych obszarach odnotowano najwyższy poziom wskaźnika degradacji społecznej oraz tych czynników w wymiarze techniczno- gospodarczo-środowiskowym, które decydują o uznaniu danego obszaru za zdegradowany.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji obszar rewitalizacji może obejmować nie więcej niż 20% powierzchni gminy i 30% ludności gminy.

Tabela 8 Zestawienie wskaźników obligatoryjnych

Obszar	Ludność (os.)	% Ludności	Powierzchnia zurbanizowana (ha)	Udział w powierzchni terenów zurbanizowanych gminy (%)
Charlęż	766	13,60	639	12,01
Kijany	702	12,46	670	12,59
Zawieprzyce	414	7,35	250	4,70
Januszówka	154	2,73	250	4,70
Jawidź	1 417	25,15	1 075	20,21
Obszar zdegradowany	**3 453**	**61,29%**	**2 884**	**54,22%**
Charlęż	766	13,60	639	12,01
Zawieprzyce	414	7,35	250	4,70
Obszar rewitalizacji	**1 180**	**20,94%**	**889**	**16,71%**

Źródło: opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji Charlęż, o powierzchni 639 ha wykazanej w zestawieniu diagnostycznym, odpowiada 7,69% całej powierzchni gminy przy przyjętej w diagnozie powierzchni gminy 8 310 ha. Liczba zamieszkującej go ludności wynosi 766 osób, tj. 13,60% mieszkańców gminy.

Zgodnie z przeprowadzonymi pracami diagnostycznymi, jest to obszar o intensywnym natężeniu problemów społecznych (zwłaszcza w zakresie przestępczości oraz znacznej liczby zdarzeń drogowych i liczby osób pobierających świadczenia społeczne) i współwystępujących problemach w sferze gospodarczej, technicznej środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Mapa 2 Obszary rewitalizacji

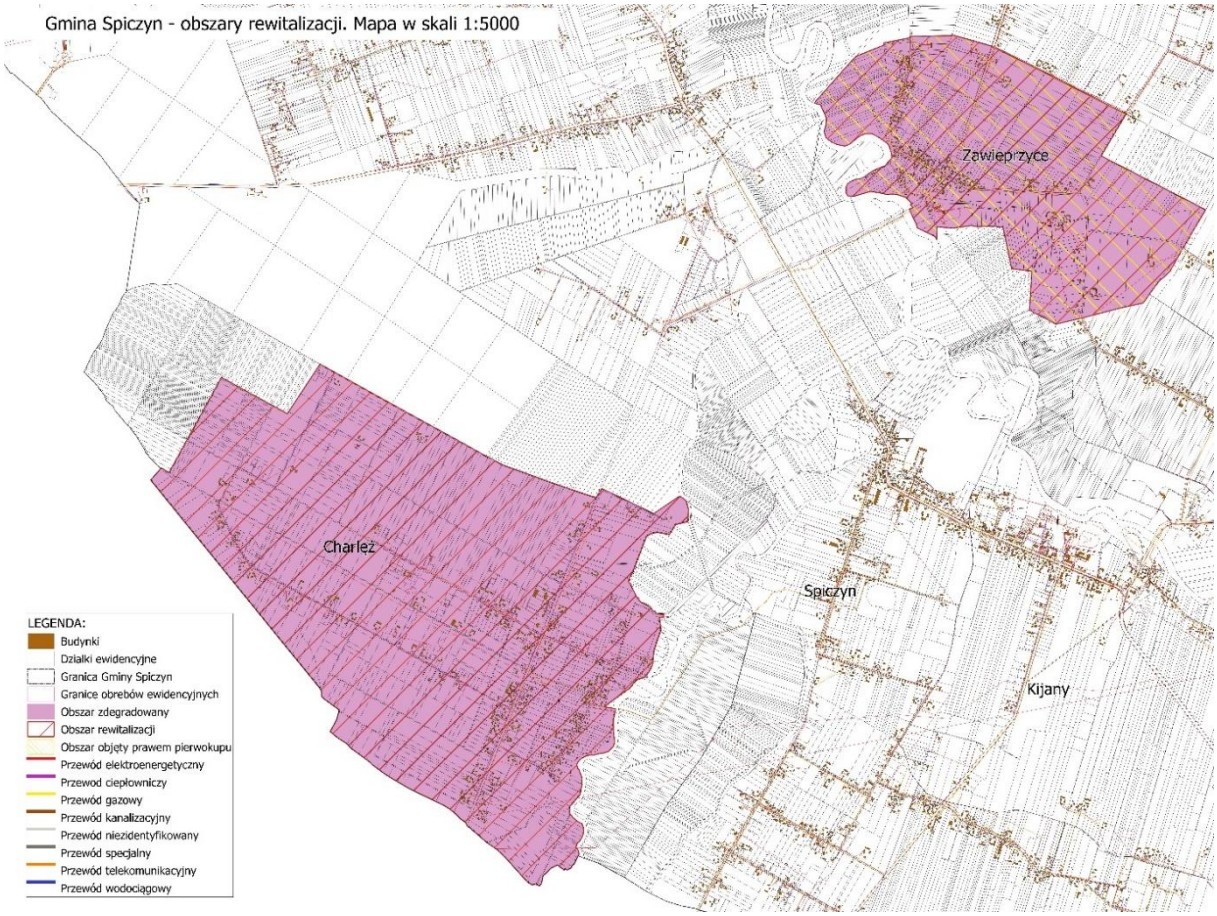

Podobszar rewitalizacji Zawieprzyce, o powierzchni 250 ha wykazanej w zestawieniu diagnostycznym, odpowiada 3,01% całej powierzchni gminy przy przyjętej w diagnozie powierzchni gminy 8 310 ha. Liczba zamieszkującej go ludności wynosi 414 osób, tj. 7,35% mieszkańców gminy.

Zgodnie z przeprowadzonymi pracami diagnostycznymi, jest to obszar o intensywnym natężeniu problemów społecznych (zwłaszcza w zakresie przestępczości oraz liczby osób długotrwale bezrobotnych) i współwystępujących problemach w sferze gospodarczej, technicznej środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Według zestawienia diagnostycznego oba podobszary obejmują łącznie 889 ha, czyli 10,70% powierzchni gminy (8 310 ha), oraz 1 180 mieszkańców, czyli 20,94% ludności gminy (5 634 osoby). Wartości 639 ha i 250 ha oraz granice poszczególnych podobszarów należy odczytywać łącznie z załącznikiem graficznym do uchwały Nr XXXVIII/202/2026 Rady Gminy Spiczyn z dnia 28 września 2026 r. Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji obszar rewitalizacji nie może przekraczać 20% powierzchni gminy ani obejmować więcej niż 30% jej mieszkańców.

5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Zgodnie z przepisami ustawy o rewitalizacji (Dz.U 2024, poz. 278) gminny program rewitalizacji powinien zawierać „szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2, obejmującą analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru". Niniejszy rozdział jest odpowiedzią na wskazane oczekiwanie.

Szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji przeprowadzono w oparciu o zgromadzone dane zastane (jakościowe i ilościowe), wyniki ankiet przeprowadzonych we współpracy ze społecznością lokalną, spotkania warsztatowe poświęcone problemom obszaru rewitalizacji. Zaprezentowana analiza jest zatem wypadkową zastosowanych, zróżnicowanych technik badawczych, które umożliwiły zdiagnozowanie negatywnych zjawiskach występujących na obszarze rewitalizacji oraz zidentyfikowanie lokalnych potencjałów.

Obszar rewitalizacji Gminy Spiczyn został wyznaczony uchwałą Nr XXXVIII/202/2026 Rady Gminy Spiczyn z dnia 28 września 2026 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Spiczyn. W czerwcu 2025 r. Rada Gminy podjęła wcześniejszą uchwałę dotyczącą wyznaczenia tych obszarów, wobec której wydano rozstrzygnięcie nadzorcze. Podstawę delimitacji przyjętej na potrzeby niniejszego GPR stanowi uchwała z 28 września 2026 r. wraz z załącznikiem graficznym.

Obszar rewitalizacji składa się z dwóch podobszarów:

- Charlęż,
- Zawieprzyce.

Historia gminy Spiczyn sięga dolnego neolitu kiedy odkryto pierwsze ślady osadnictwa. Odkryte ślady osadnictwa z kultury trzcinieckiej, świadczą o licznych migracjach w XVII w. przed naszą erą. Z okresu wpływów rzymskich pochodzi cmentarzysko i osada Wandalów lub Gotów, zlokalizowana w Spiczynie na tzw. „Łysej Górze", datowane na II–IV w. n.e. Z okresu średniowiecza pochodzą kurhany całopalne i szkieletowe, znajdujące się w Kijanach, opisane w latach pięćdziesiątych przez prof. J. Gurbę i dr L. Gajewskiego. Jak wynika z analizy średniowiecznych źródeł pisanych, przez teren gminy przebiegał trakt wiodący na Litwę i Inflanty, a w przeciwną stronę do Krakowa i dalej na południe Europy. Naturalną koleją rzeczy było powstanie wzdłuż szlaku liczących się ośrodków dworskich. Pierwsze wzmianki o najstarszych miejscowościach: Charlężu, Jawidzu, Kijanach, Spiczynie i Ziółkowie pochodzą z drugiej połowy XIV w. Przyjmuje się, że najstarszą miejscowością gminy jest Charlęż, nieco młodsze są pozostałe wymienione wsie. Szczególnego znaczenia nabiera wówczas lokacja strażnicy, prawdopodobnie zamku lub dworu obronnego w Spiczynie, który nie był związany z handlowym przebiegiem szlaku, a jedynie ryglował przeprawę przez Wieprz w Zawieprzycach.

Położenie przy szlakach komunikacyjnych stwarzało możliwości czerpania dochodów z ich obsługi. Działalność usługowa związana z kowalstwem rozwinęła się wcześniej, ale to sieć karczm przynosiła ich właścicielom największe profity. Karczmy, obok miejsc wyrobu piwa i wina oraz produktów spożywczych, pełniły rolę centrum życia społecznego, kulturalnego i gospodarczego wsi. Na naszym terenie największe karczmy znajdowały się w Charlężu, (gdzie było ich aż cztery), Jawidzu, Spiczynie (po jednej) oraz Kijanach (dwie).

<u>Obszar rewitalizacji- Charlęż</u>

Miejscowość położona nad rzeką Bystrzycą. Wieś historycznie położona w powiecie lubelskim i parafii Bystrzyca. Nazwy miejscowe wsi w dokumentach źródłowych przybierały niekiedy brzmienie odległe

od obecnej nazwy i tak: w roku 1390 „Carlyansz” (zachowany oryginał dokumentu), w 1409 „Carlassz”, „Karlacz”, w roku 1415 „Carløsz”, 1417 „Carlosz”, „Karlansch”, następnie w 1443 „Karlas”, 1445 „Kyerlansch”, 1462 „Charlasz”, Długosz (1470-80) używa nazwy „Karwansch”. W roku 1430 wieś graniczyła z Jawidzem, w 1466 z Jawidzem i Spiczynem, natomiast w 1476 z Grabianowicami i Spiczynem.

Wieś stanowiła własność szlachecką. W roku 1390 dziedzicem był Syrzebro (są wątpliwości, co do brzemienia) Carlanski. W latach 1409–1428 Świętochna Karlanthska, zaś w 1417 występuje w działach wdowa po Adamie. W okresie 1409–1458 Anna, w 1441 żona Jakuba, zaś w 1458 wdowa po tymże Jakubie z Mętowa łowczym lubelskim. W kolejnych latach XV wieku wieś była przedmiotem działów spadkowych także zastawów, co znajduje potwierdzenie w zachowanych księgach Ziemskich Lubelskich z tego okresu. Wieś płaciła powinności dziesięcinne i tak: w roku 1479 oficjał sandomierski przysądza kościołowi w ówczesnym mieście Czemierniki dziesięcinę snopową z ról dworskich Mikołaja Pszonki, Abrahama Giszowskiego i Borzechowskiego w Charlęży. Według zapisów z roku 1529 dziesięcina z folwarku w wymiarze ½ grzywny oddawana była plebanowi w Czemiernikach, dziesięcina zaś snopowa z ról kmiecych wartości 4 ½ grzywny biskupowi.

Współcześnie miejscowość Charlęż ma charakter rolniczy, przez teren gminy biegną szlaki komunikacyjne łączące gminę z miastem wojewódzkim- Lublinem a także z miastami powiatowymi- Łęczną i Lubartowem.

Podstawowe funkcje miejscowości Charlęż to:

- gospodarcze- rolnictwo,
- usługowe- lokalna obsługa mieszkańców gminy (funkcja mieszkaniowa, handlu, usług bytowych, oświaty, kultury, wypoczynku codziennego).

Głównymi przesłankami delimitacji obszaru rewitalizacji były niepokojące wartości wskaźników dotyczących sfery społecznej oraz obserwowalne negatywne zjawiska społeczne występujące na obszarze. Ponadto wskazany do rewitalizacji obszar składa się z istotnych dla rozwoju elementów, w szczególności obiektów dających możliwości integracji społeczności lokalnej, rozwoju gospodarczego i turystycznego.

Sfera społeczna

Charlęż	
liczba mieszkańców	766
udział mieszkańców	13,60% w ogólnej liczbie mieszkańców gminy
powierzchnia terenów zurbanizowanych [ha]	889
udział w powierzchni gminy (%)	16,71

Podobszar rewitalizacji miejscowość Charlęż - obszar wydzielony w ramach granic gminy Spiczyn, jest miejscowością położoną niedaleko Lublina, gdzie zachodzą procesy suburbanizacji. To obszar rolniczy, stanowi miejsce integracji społeczności lokalnej.

Na kryzys społeczny występujący na obszarze składa się kilka czynników. Po pierwsze odnotowuje się tu wyższą wartość wskaźnika liczby osób bezrobotnych na 100 mieszkańców Taki stan rzeczy może być związany z niskim poziomem edukacji, niewystarczającymi klasyfikacjami zawodowymi lub wyuczoną, dziedziczoną biernością. Potwierdzeniem bierności i niskiej aktywności społecznej mieszkańców być niska aktywność społeczna mieszkańców, prawie połowę mniejsza niż dla gminy liczba organizacji pozarządowych działających w miejscowości. Po drugie, pokłosiem wysokiego poziomu bezrobocia jest niski poziom życia mieszkańców, występowanie problemów materialnych rodzin. Na obszarze rewitalizacji wskaźnik liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

jest dwukrotnie wyższy niż dla gminy. Jednocześnie na obszarze rewitalizacji wskaźnik przestępstw i zdarzeń drogowych jest wyższy niż średni dla gminy.

Tabela 9 wskaźniki społeczne – porównanie OR Charlęż

	Wartość referencyjna dla gminy Spiczyn	**Wartość dla podobszaru rewitalizacji m. Charlęż**
Liczba udzielonych świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców	1,35	1,17
Liczba osób pobierających świadczenia z powodu bezradności na 100 mieszkańców	0,35	0,39
Liczba osób pobierających świadczenia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	0,23	1,17
Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	0,51	0,78
Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	2,50	3,26
Liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny na 100 mieszkańców	0,94	1,70
Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców	0,46	0,39
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców	0,85	1,30
Liczba dzieci korzystających z dożywiania na 100 mieszkańców	0,83	1,44
Liczba gospodarstw z zaległościami czynszowymi na 100 mieszkańców	3,65	4,17
Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 100 mieszkańców	0,10	0,13
Frekwencja w wyborach Samorządowych %	57,92	50,49

Źródło: opracowanie własne

Wydaje się, że zła kondycja społeczna podobszaru Charlęż może zostać przezwyciężona dzięki działaniom aktywizującym społeczność lokalną i motywujących do zmiany swojej sytuacji życiowej.

Sfera gospodarcza

Wartość wskaźnika liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców wskazuje na występowanie kryzysu w obrębie sfery gospodarczej. Pomimo wysokiej liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na 100 mieszkańców duża ilość podmiotów zawiesza lub wyrejestrowuje działalność gospodarczą.

Tabela 10 wskaźniki gospodarcze – porównanie OR Charlęż

	Wartość referencyjna dla gminy Spiczyn	**Wartość dla podobszaru rewitalizacji m. Charlęż**
Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na 100 mieszkańców	8,07	7,83

Liczba podmiotów z zawieszoną/ wyrejestrowaną działalnością gospodarczych na 100 mieszkańców	3,42	3,39

Źródło: opracowanie własne

Wysoka liczba przedsiębiorstw wyrejestrowanych najpewniej powiązana jest z problemami występującymi w sferze społecznej, w szczególności z wysokim poziomem bezrobocia i niską aktywnością społeczną.

Sfera techniczna

Tabela 11 wskaźniki techniczne – porównanie OR Charlęż

	Wartość referencyjna dla gminy Spiczyn	**Wartość dla podobszaru rewitalizacji m. Charlęż**
Liczba budynków mieszkalnych na 1 km^2	33,82	35,83

Źródło: opracowanie własne

Zagęszczenie zabudowy wskazuje zazwyczaj na większe koszty jej utrzymania i konserwacji. Charlęż leży zaledwie ok. 15-20 km od centrum Lublina. Przez to miejscowość ta bezpośrednio doświadcza transformacji z tradycyjnej wsi rolniczej w podmiejską strefę sypialnianą Lublina. Charlęż jest miejscowością, gdzie nowe budynki są wynikiem wyprowadzania się mieszkańców Lublina na tereny podmiejskie. Rozwój funkcji mieszkalnej zwiększa zapotrzebowanie na rozwój kanalizacji i zapotrzebowanie na wodę.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Miejscowość Charlęż ma charakter przejściowy (hybrydowy). Przechodzi dynamiczną transformację z typowo rolniczej wsi w podmiejską osadę sypialnianą (suburbium) aglomeracji lubelskiej. Historycznie Charlęż był wsią rolniczą o korzeniach folwarcznych, a gmina Spiczyn nadal definiuje się jako gmina wiejsko-rolnicza, znaczenie tradycyjnego rolnictwa w samej miejscowości maleje. Ustępuje ono miejsca zabudowie mieszkaniowej, co widać chociażby po konieczności rozbudowy nowoczesnej infrastruktury wodociągowej dla nowo powstających gospodarstw.

Tabela 12 wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne – porównanie OR Charlęż

	Wartość referencyjna dla gminy Spiczyn	**Wartość dla podobszaru rewitalizacji m. Charlęż**
Dostępność usług społecznych na 100 mieszkańców	0,33	0,00
Dostępność infrastruktury przystankowej na 1 km^2	1,22	0,94

Źródło: opracowanie własne

Sfera środowiskowa

Tabela 13 wskaźniki środowiskowe – porównanie OR Charlęż

	Wartość referencyjna dla gminy Spiczyn	**Wartość dla podobszaru rewitalizacji m. Charlęż**
Ilość wyrobów zawierających azbest w m^2	363 493	62 032
Ilość wyrobów zawierających azbest na 1 mieszkańca	0,71	0,89
Pomniki przyrody na km^2	0,11	0,47

Źródło: opracowanie własne

Obszar rewitalizacji- Zawieprzyce

Pierwsza pisana wzmianka o Zawieprzycach pochodzi z roku 1390, kiedy właścicielami byli Zawieprscy herbu Janina, którzy posiadali tutaj zamek obronny. Następnymi posiadaczami byli m.in. Firlejowie i Gorajscy. Kolejny właściciel wojewoda wołyński Atanazy Miączyński utworzył tzw. klucz zawieprski i przebudował istniejący tu pałac. Projekt opracował znany szeroko w tamtych czasach nadworny architekt Jana III Sobieskiego Tylman z Gameren. W końcu XVII w. Zawieprzyce Miączyńscy sprzedają A. Morskiemu. Następnie wieś przeszła w ręce Ostrowskich, którzy byli jej właścicielami do 1945r. Wiadomo o pożarze pałacu w roku 1838. To tutaj w czasie swych młodzieńczych lat przebywała późniejsza noblistka Maria Skłodowska-Curie, której rodzina dzierżawiła majątek Zawieprzyce od Ostrowskich.

Sfera społeczna

ZAWIEPRZYCE	
liczba mieszkańców	414
udział mieszkańców	7,35
powierzchnia terenów zurbanizowanych [ha]	250
udział w powierzchni gminy	4,70

Podobszar rewitalizacji miejscowość Zawieprzyce - obszar wydzielony w ramach granic gminy Spiczyn, jest główną miejscowością o dużym potencjale turystycznym. To obszar rolniczy, stanowi miejsce integracji społeczności lokalnej (OSP, Koło Gospodyń Wiejskich, Centrum Integracji Kulturalnej – Stajnia Kultury w Zawieprzycach).

Na kryzys społeczny występujący na obszarze składa się kilka czynników. Po pierwsze odnotowuje się tu wyższą wartość wskaźnika liczby osób bezrobotnych na 100 mieszkańców i osób długotrwale bezrobotnych. Taki stan rzeczy może być związany z niskim poziomem edukacji, niewystarczającymi klasyfikacjami zawodowymi lub wyuczoną, dziedziczoną biernością. Po drugie, pokłosiem wysokiego poziomu bezrobocia jest niski poziom życia mieszkańców, występowanie problemów materialnych rodzin. Na obszarze rewitalizacji wskaźnik liczby osób pobierających świadczenia z powodu ubóstwa jest dużo wyższy niż dla gminy. Wiele rodzin ma zaległości czynszowe/podatkowe w stosunku do gminy, także liczba dzieci korzystających z dożywiania na 100 mieszkańców jest znacznie wyższa niż średnia dla gminy. Jednocześnie na obszarze rewitalizacji wskaźnik przestępstw jest wyższy niż średni dla gminy.

Tabela 14 wskaźniki społeczne – porównanie OR Zawieprzyce

	Wartość referencyjna dla gminy Spiczyn	**Wartość dla podobszaru rewitalizacji m. Zawieprzyce**
Saldo migracji na 1000 osób	-5,14	-7,24
Liczba osób pobierających świadczenia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	0,23	0,97
Liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny na 100 mieszkańców	0,94	1,93
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców	0,85	0,97
Liczba dzieci korzystających z dożywiania na 100 mieszkańców	0,83	1,93

Liczba gospodarstw z zaległościami czynszowymi na 100 mieszkańców	3,65	4,11
Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	0,51	1,69
Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	2,50	3,14

Źródło: opracowanie własne

Wydaje się, że zła kondycja społeczna podobszaru Zawieprzyce może zostać przezwyciężona dzięki działaniom aktywizującym społeczność lokalną i motywujących do zmiany swojej sytuacji życiowej.

Sfera gospodarcza

Wartość wskaźnika liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców wskazuje na występowanie kryzysu w obrębie sfery gospodarczej. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na 100 mieszkańców jest niższa niż średnia gminy, jednocześnie bardzo duża ilość podmiotów zawiesza lub wyrejestrowuje działalność gospodarczą.

Tabela 15 wskaźniki gospodarcze – porównanie OR Zawieprzyce

	Wartość referencyjna dla gminy Spiczyn	**Wartość dla podobszaru rewitalizacji m. Zawieprzyce**
Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na 100 mieszkańców	8,04	7,49
Liczba podmiotów z zawieszoną/ wyrejestrowaną działalnością gospodarczych na 100 mieszkańców	3,73	4,34

Źródło: opracowanie własne

Sfera techniczna

Tabela 16 wskaźniki techniczne – porównanie OR Zawieprzyce

	Wartość referencyjna dla gminy Spiczyn	**Wartość dla podobszaru rewitalizacji m. Zawieprzyce**
Liczba budynków mieszkalnych na 1 km^2	33,82	58,40
Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji na km^2	0,07	0,05
Udział obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami	34,78	25,00

Źródło: opracowanie własne

Zagęszczenie zabudowy wskazuje na większe koszty jej utrzymania i konserwacji. Na terenie sołectwa zlokalizowane są cztery obiekty użyteczności publicznej. Obiekty, jak i teren, nie są w większości dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami Dodatkowo obiekty wymagają zmodernizowania pod kątem energooszczędności, co umożliwia całoroczne wykorzystanie, i zaoszczędzi niższe koszty utrzymania.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Miejscowość Zawieprzyce w przypadku dostępu do usług społecznych (apteki, biblioteki, banki, poczta, instytucje kultury, świetlice, baza sportowa) na 100 mieszkańców ma wskaźnik wyższy niż średnia dla gminy. Obszar rewitalizowany jest dobrze skomunikowany.

Tabela 17 wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne – porównanie OR Zawieprzyce

	Wartość referencyjna dla gminy Spiczyn	**Wartość dla podobszaru rewitalizacji m. Zawieprzyce**
Dostępność usług społecznych na 100 mieszkańców	0,33	0,48
Dostępność infrastruktury przystankowej na 1 km2	1,22	1,6

Źródło: opracowanie własne

Sfera środowiskowa

Tabela 18 wskaźniki środowiskowe – porównanie OR Zawieprzyce

	Wartość referencyjna dla gminy Spiczyn	**Wartość dla podobszaru rewitalizacji m. Zawieprzyce**
Ilość wyrobów zawierających azbest na 1 mieszkańca	0,71	0,82
Pomniki przyrody na km^2	0,11	0,40

Źródło: opracowanie własne

Na obszarze zidentyfikowano występowanie pomników przyrody, które należy traktować zarówno jak atut, jak i deficyt obszaru. Pomniki przyrody mogą budować atrakcyjność turystyczną obszaru, będąc najczęściej unikatowymi przedstawicielami gatunków flory. Z drugiej strony występowanie pomników przyrody może ograniczać możliwości inwestycyjne i wymagać dodatkowych nakładów finansowych na zapewnienie odpowiedniego zabezpieczenia podczas prowadzonych działań.

Tabela 19 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji

MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
• Występowanie pomników przyrody, • Występowanie obiektów zabytkowych o znaczeniu potencjalnie turystycznym, • Dobrze utrzymane szlaki komunikacyjne, • Działalność organizacji społecznych (Koło Gospodyń Wiejskich), • Lokalizacja obiektu pełniącego ważne funkcje społeczne i kulturalne (świetlica wiejska), • Dobre położenie komunikacyjne i wysoka dostępność komunikacyjna pod kątem rozwoju funkcji turystycznych i okołoturystycznych, • Wysoki poziom kształcenia w placówkach szkolnych.	• Stosunkowo wysoka liczba beneficjentów korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, • Niedostateczny rozwój infrastruktury rowerowej, • Brak dostosowania obiektów do osób o specjalnych potrzebach, • Brak dostosowania obiektów w zakresie energooszczędności, • Ponadnormatywny poziom bezrobocia, • Słabo rozwinięta sieć kanalizacyjna, • Niska jakość kapitału ludzkiego (apatia i niechęć do rozwiązywania własnych problemów, zbyt duża zależność od pomocy społecznej), • Słabo rozwinięty sektor usług rolniczych, • Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców, • Mała liczba ponadlokalnych, cyklicznych imprez rozrywkowo-

	kulturalnych, bazujących na tradycjach regionu lubelskiego, specyfice oraz naturalnych walorach przyrodniczych gminy.
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
• Uwolnienie potencjału obszaru dzięki działaniom rewitalizacyjnym, • Wykorzystanie potencjału turystycznego do rozwoju gminy i jej promocji, • Wzrost dostępności środków zewnętrznych, • Pozyskanie inwestorów i partnerów na rzecz realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, • Poprawa dostępności obiektów umożliwiająca rozwój społeczny i turystyczny miejscowości, • korzystanie z pozytywnych impulsów rozwojowych generowanych przez miasto Lublin oraz Łęczna.	• Zmieniająca się dynamicznie struktura problemów społecznych, będących pochodną starzenia się społeczeństwa, • Problemy w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na realizację inwestycji, • Pogłębiający się kryzys gospodarczy i wzrastające ceny energii, • Niestabilna polityka państwa, częste zmiany w systemie prawnym, reformy podatkowe, • Brak perspektyw rozwoju rolnictwa, • Migracje ludzi młodych.

Źródło: opracowanie własne

Wyniki badań ankietowych

Na potrzeby pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji przeprowadzono również badania ankietowe z udziałem mieszkańców gminy Spiczyn. Badanie dotyczyło trafności wyznaczenia obszaru rewitalizacji, jego mocnych i słabych stron oraz deficytów i potencjałów. Badanie zostało przeprowadzone na przełomie sierpnia i września 2026. W badaniu wzięło udział 25 osób.

Większość badanych (84,0%) potwierdziła, iż wskazany obszar rewitalizacji został wybrany trafnie (suma odpowiedzi: wystarczający- akceptuję ten zakres).

W kolejnym pytaniu respondentów poproszono o wskazanie najważniejszych problemów na wskazanym obszarze.

Według nich największym problemem jest niewystarczający dostęp do infrastruktury drogowej lub jej zły stan techniczny (64,0%), niski poziom przedsiębiorczości (52,0%), bezrobocie (56,0%) oraz niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym (52,0%).

Wykres 1 Najważniejsze problemy, z którymi borykają się mieszkańcy wskazanego obszaru rewitalizacji

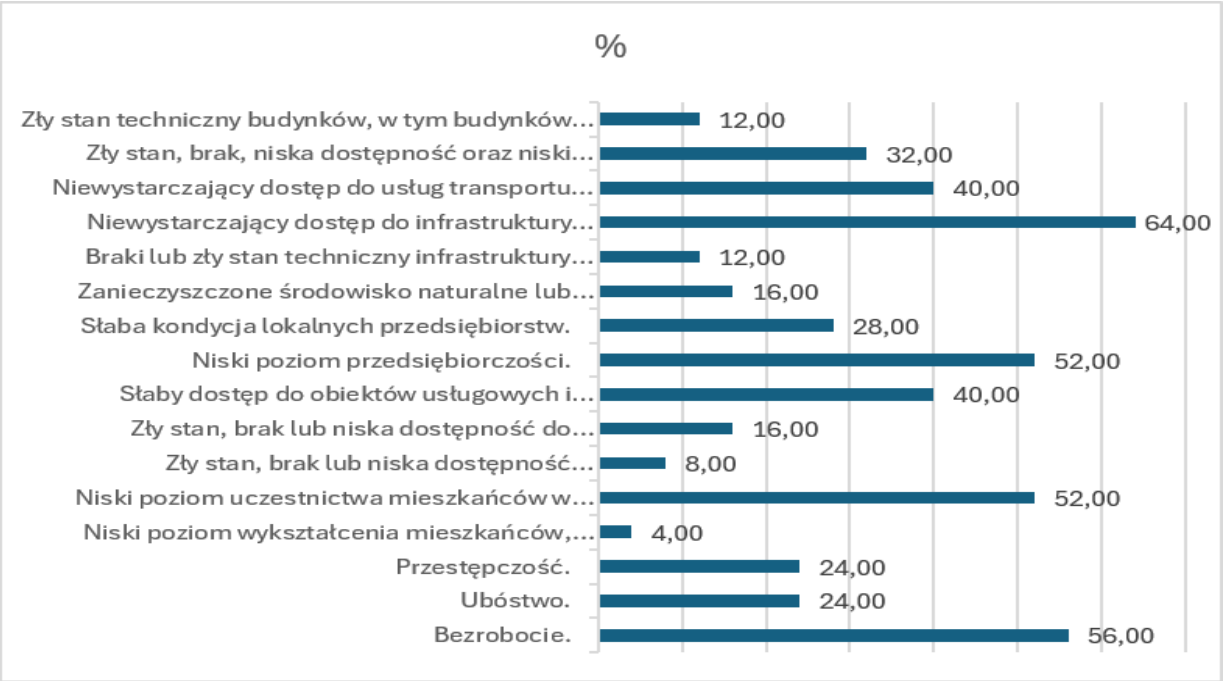

Źródło: badania własne

W następnym pytaniu respondentów poproszono o wskazanie rodzaje przedsięwzięć, które powinny być podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk społecznych.

Tabela 20 Rodzaje przedsięwzięć, które powinny być podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk społecznych

Rodzaje przedsięwzięć	%
Działania na rzecz ograniczenia bezrobocia i poprawy rynku pracy.	64,0
Wsparcie inicjatyw obywatelskich, realizacja programów aktywizacji i integracji, programów aktywności lokalnej.	28,0
Organizacja dodatkowych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.	44,0
Wsparcie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej.	20,0
Rozbudowa systemu ulg i zwolnień dla podmiotów prywatnych generujących nowe miejsca pracy.	36,0
Rozbudowa systemu wsparcia dla rodzin wielodzietnych.	12,0
Poprawa dostępu do usług dla osób starszych.	24,0
Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami – mieszkania chronione, zniesienie barier architektonicznych.	12,0
Poprawa dostępności do opieki medycznej, wprowadzenie gminnych profilaktycznych programów zdrowotnych.	28,0
Wsparcie rozwoju mieszkań komunalnych i socjalnych.	12,0
Rozwój kultury, rozrywki, sportu i rekreacji.	32,0
Poprawa bezpieczeństwa i ładu publicznego (wsparcie policji i straży pożarnych).	8,0
Inne:	0,0

Źródło: badania własne

Według respondentów najważniejszym przedsięwzięciem są działania na rzecz ograniczenia bezrobocia i poprawy rynku pracy (64,0%), organizacja dodatkowych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży (44,0%) oraz rozbudowa systemu ulg i zwolnień dla podmiotów prywatnych generujących nowe miejsca pracy (36,0%).

Kolejne pytanie dotyczyło rodzaju przedsięwzięć, które wspomogą rozwój gospodarczy. Według respondentów najważniejsze są programy wsparcia szkoleniowo-doradczego dla osób zainteresowanych tworzeniem własnej działalności gospodarczej (60,0%), programy wsparcia finansowego dla osób zainteresowanych w tworzeniu własnej działalności gospodarczej (56,0%).

Wykres 2 Przedsięwzięcia które powinny być podejmowane w celu ograniczenia negatywnych zjawisk gospodarczych (%)

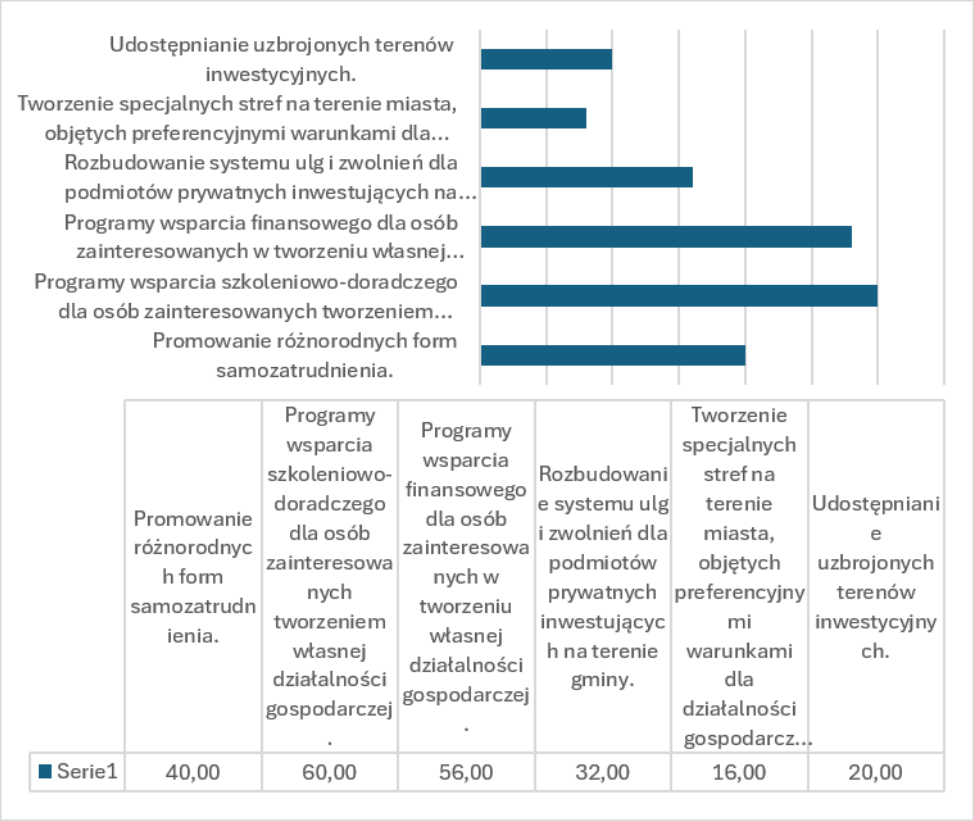

Źródło: badania własne

Ostatnie pytanie dotyczyło rodzaju przedsięwzięć, które powinny być realizowane w celu ograniczenia negatywnych zjawisk środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych.

Tabela 21 Rodzaje przedsięwzięć, które powinny być podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych

Rodzaje przedsięwzięć	**%**
Zwiększenie dostępu do obiektów handlowych i usługowych.	20,0
Poprawa stanu środowiska naturalnego, przeciwdziałania zmianom klimatu.	20,0
Rozbudowa/modernizacja infrastruktury drogowej.	52,0
Rozbudowa/modernizacja infrastruktury towarzyszącej (chodniki, ścieżki rowerowe, parkingi, oświetlenie).	60,0
Rozbudowa/modernizacja przedszkoli, szkół podstawowych, poprawa jakości ich wyposażenia.	16,0
Rozbudowa/modernizacja infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej.	24,0
Zagospodarowanie przestrzeni publicznych na parki, skwery, place zabaw itp.	28,0
Poprawa komunikacji publicznej i mobilności mieszkańców.	52,0
Poprawa jakości budynków publicznych.	16,0

Rewitalizacja zabytków.	24,0
Inne:	0,0

Źródło: badania własne

5.1 Podobszary rewitalizacji- tereny zalewowe

Teren gminy przecinają dwie największe rzeki Wyżyny Lubelskiej: Wieprz (II rzędu) i Bystrzyca (III rzędu). Obydwie rzeki łączą się w środku obszaru gminy. Gmina leży w obszarze regionu wodnego Środkowej Wisły. Określa to dokument pt. „Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły" (przyjęty Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 roku).

Wieprz płynie generalnie w kierunku północno – zachodnim. Jego dolina na odcinku od wschodniej granicy gminy do Spiczyna ma charakter przełomowy. Wieprz meandruje w ciasnej dolinie o stromych zboczach wysokości około 20m. Dno doliny na tym odcinku ma szerokość 100 – 200m. Za Kijanami dolina rozszerza się i po połączeniu z Bystrzycą ma już ponad 1km szerokości. Od tego miejsca Wieprz ma mniejszy spadek, dolina traci charakter przełomowy, a sama rzeka jeszcze silniej meandruje. Długość Wieprza na terenie gminy wynosi 26.5 km.

Bystrzyca, lewy dopływ Wieprza płynie w kierunku północno – wschodnim, posiada 16-metrową terasę. Długość jej krętego biegu w granicach gminy wynosi 6,3 km.

W dolinach obok rzek występują małe zbiorniki wód powierzchniowych, do których należą niewielkie stawy, torfianki i starorzecza znajdujące się w różnym stadium rozwoju. Większe zgrupowania tworzą na południu w dolinie Bystrzycy oraz na zachodzie w dolinie Wieprza. Istotnym uzupełnieniem powierzchniowych zjawisk wodnych w gminie są tereny podmokłe bagienne i stałe podmokłości podzboczowe oraz rowy melioracyjne.

Podobszary rewitalizacji w gminie Spiczyn posiadają tereny położone na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. W celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią projekty zapisane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Spiczyn będą uwzględniać uwarunkowania prawne związane z lokalizacją na tzw. obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Są to obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest średnie (wynosi 1%, tzw. powódź stuletnia) lub wysokie (10%), obszary między linią brzegu a naturalnym wysokim brzegiem oraz pasy techniczne. W przypadku Spiczyna obszary te obejmują zalewową dolinę rzeki Wieprz w najbliższym sąsiedztwie rzeki oraz rzeki Bystrzycy. W miejscowości Charlęż obszary zalewowe oraz strefy zagrożenia powodziowego są bezpośrednio powiązane z przepływającą przez wieś rzeką Bystrzycą oraz jej bezpośrednimi dopływami i obniżeniami terenu.

Dla potencjalnych projektów zlokalizowanych na obszarach zalewowych będą obowiązywać odrębne przepisy , tj. m.in. zakazy określone w art. 77 ust. 1 pkt 3 Prawa wodnego. W jego myśl na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią występuje bezwzględny zakaz lokalizowania nowych cmentarzy, gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wodę, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania. Należy brać pod uwagę, że w sytuacji gdy przedsięwzięcie rewitalizacyjne realizowane będzie na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, wymagane będzie zastosowanie odpowiednich technologii, materiałów, zabezpieczeń sieci i urządzeń minimalizujących ryzyko strat, do których mogłoby dojść w wyniku powodzi.

Poniżej na załącznikach mapowych przedstawiono mapy zagrożenia powodziowego podobszarów rewitalizacji.

Rysunek 1 Mapa zagrożenia powodziowego podobszarów rewitalizacji o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%

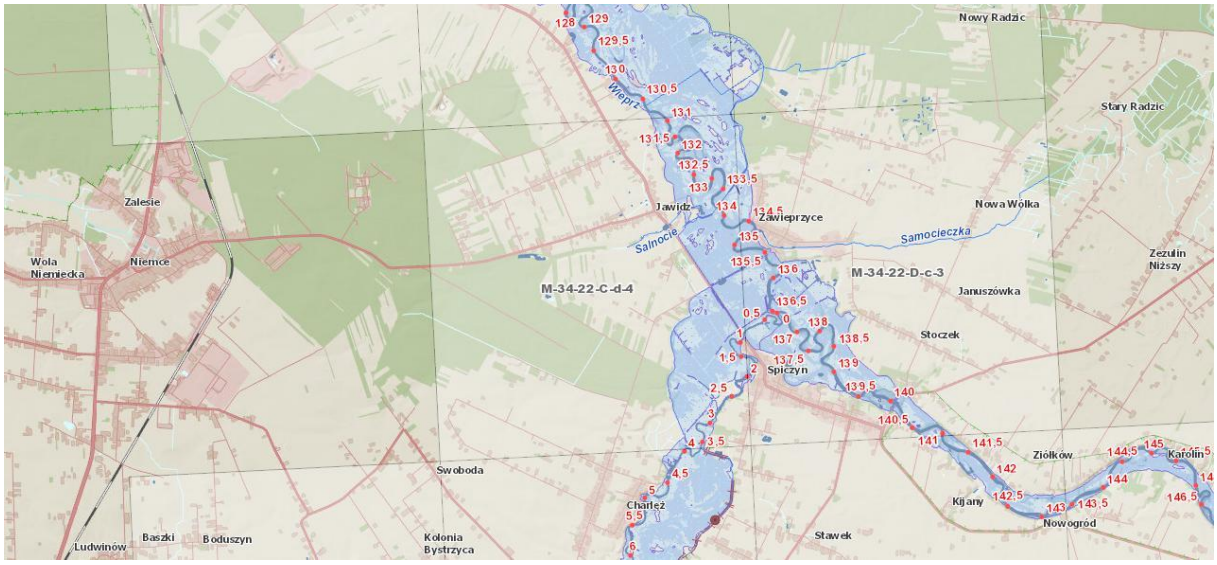

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/

Rysunek 2 Mapa ryzyka powodziowego podobszarów rewitalizacji 1% (potencjalne negatywne skutki dla środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej)

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/

Problemy i potrzeby obszaru rewitalizacji

Aktualne negatywne zjawiska na obszarze rewitalizacji w gminie Spiczyn są ze sobą powiązane i wzajemnie się warunkują. W przypadku analizy obszaru widoczny jest ciąg przyczynowo- skutkowy. Zidentyfikowane zjawiska rodzą istotne problemy na obszarze, a ich skutki wpływają na obecną sytuację. Poniżej przedstawiono listę zidentyfikowanych przyczyn problemów występujących na obszarze rewitalizacji.

Problem	Przyczyna	Skutek	Potrzeby i wyzwania
występowanie grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	bezrobocie, wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej	marginalizacja, utrwalenie niekorzystnych modeli zachowań, niski poziom integracji mieszkańców, możliwość wystąpienia patologii społecznych	zwiększenie poziomu integracji mieszkańców, prowadzenie działań aktywizujących, wyrównanie szans mieszkańców w dostępie do różnorodnych usług
niedostatek i niezadowalająca jakość terenów zielonych, sportu i rekreacji	brak dostosowanego do potrzeb zagospodarowania i aranżacji przestrzeni	występowanie znacznych powierzchni zielonych, które aktualnie nie spełniają swoich pierwotnie założonych funkcji (integracji, rozrywki) i nie są dostępne dla osób o specjalnych potrzebach	zmiana zagospodarowania i doposażenie terenów zielonych, rekreacyjnych w kierunku wzbogacenia ich o dodatkowe funkcje – sportowe, rekreacyjne, integracyjne
mała aktywności mieszkańców	niska jakość oferty spędzania czasu wolnego – w szczególności kierowanej do dzieci i młodzieży i seniorów	atomizacja życia społecznego	wzrost aktywności mieszkańców poprzez tworzenie warunków do uczestnictwa w nowoczesnej ofercie kulturalnej
degradacja i wzrost kosztów utrzymania obiektów, ograniczenia w użytkowaniu obiektów budowalnych	zapóźnienia w zakresie modernizacji i wyposażenia obiektów	funkcjonujące obiekty często są niedostosowane do aktualnych potrzeb – w szczególności do prowadzenia zajęć dla różnych grup wiekowych i dostępności dla osób o ograniczonej sprawności, a w związku z brakiem zastosowania energooszczędnych technologii generują znaczne koszty utrzymania	dostosowanie obiektów do różnych grup użytkowników (dzieci, młodzieży, osób w wieku produkcyjnym, seniorów) i modernizacja obiektów w celu przywrócenia funkcji

6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja jest prezentacją przyszłego stanu obszaru po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych. Służy za wzór, który interesariusze Programu Rewitalizacji chcieliby osiągnąć poprzez realizację celów rewitalizacyjnych oraz przy uwzględnieniu odpowiednich warunków zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych.

Wizja obszaru rewitalizacji
Po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych gmina Spiczyn jest dynamicznie rozwijającym się ośrodkiem łączącym harmonijnie funkcje społeczne, gospodarcze i turystyczne. Atrakcyjne tereny zielone, sportowe i rekreacyjne stanowią miejsca relaksu i realizacji potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji. Rozwój infrastruktury technicznej wpłynął na poprawę jakości życia mieszkańców gminy, a działania integrujące wzmocniły lokalną tożsamość i ograniczyły zjawisko wykluczenia społecznego. Działania rewitalizacyjne przyczyniły się do rozwoju gospodarczego i poprawy sytuacji na rynku pracy, a także zwiększyły atrakcyjność obszaru rewitalizacji i gminy jako miejsca do inwestycji i zamieszkania.

7. Cele i kierunki działań procesu rewitalizacji

Wizja przedstawia oczekiwany obraz obszaru rewitalizacji po realizacji zaplanowanych na nim zadań. Aby jej osiągnięcie było możliwe, kluczowe jest dokładne wyznaczenie celów rewitalizacji, które będą określały konkretne kierunki działań. Poniżej prezentowana jest zakładana logika interwencji w zakresie rewitalizacji w gminie:

Trzy główne cele strategiczne obejmują pięć analizowanych sfer:

1. Społeczną
2. Gospodarczą
3. Przestrzenną
4. Techniczną
5. Środowiskową

CEL STRATEGICZNY 1	AKTYWNI , WYKSZTAŁCENI I ZINTEGROWANI MIESZKAŃCY
CEL STRATEGICZNY 2	KONKURENCYJNA GOSPODARKA I NOWOCZESNE ROLNICTWO
CEL STRATEGICZNY 3	DOSTĘPNA , FUNKCJONALNA ORAZ ESTETYCZNA PRZESTRZEŃ Z CZYSTYM I ZASOBNYM ŚRODOWISKIEM NATURALNYM

CEL STRATEGICZNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	DIAGNOZOWANE ZJAWISKA KRYZYSOWE	IDENTYFIKOWANE POTENCJAŁY	SPODZIEWANE EFEKTY
1	1.1 1Stworzenie oferty integrującej różne grupy społeczne, w tym grupy zagrożone marginalizacją (ubogie, bezrobotne, osoby starsze lub niepełnosprawne) 1.2 Wzrost tożsamości lokalnej poprzez ofertę kulturalną i aktywne spędzanie wolnego czasu	występowanie grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, marginalizacja, utrwalenie niekorzystnych modeli zachowań, niski poziom integracji mieszkańców, możliwość wystąpienia patologii społecznych (problemy z alkoholem) obniżający się standard życia mieszkańców między innymi poprzez kurczenie się wpływów podatkowych i obniżanie zdolności inwestycyjnych gminy spadek poziomu aktywności sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej	▪ potencjał społeczny w postaci organizacji społecznych ▪ stosunkowo dobra pozycja gospodarcza obszaru ▪ lokalizacja niedaleko stolicy województwa ▪ dziedzictwo historyczno-kulturowe	▪ spadek liczby osób bezrobotnych ▪ spadek liczby klientów GOPS ▪ wzrost liczby osób prowadzących działalność gospodarczą ▪ poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji ▪ większa liczba wydarzeń i imprez integracyjnych, edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych, kulturalnych ▪ rozwinięte inicjatywy edukacyjne, kulturalne i sportowe ▪ zwiększone uczestnictwo osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w życiu społeczno-kulturalnym miasta ▪ wzrost liczby turystów
2	2.1 Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy 2.5 Tworzenie korzystnych warunków do rozwoju agroturystyki i ekoturystyki	niedostateczny rozwój infrastruktury rowerowej, Brak dostosowania obiektów do osób o specjalnych potrzebach, Brak dostosowania obiektów w zakresie energooszczędności, Słabo rozwinięty sektor usług rolniczych,	▪ wysoka dostępność komunikacyjna obszaru ▪ potencjał turystyczny obszaru, możliwość rozwoju turystyki, w szczególności dzięki czystemu środowisku naturalnemu ▪ obecność tras i szlaków rowerowych	▪ poprawa ładu przestrzennego na obszarze rewitalizacji ▪ poprawa wizerunku, estetyki przestrzeni publicznych ▪ aktywne korzystanie z lokalnych przestrzeni publicznych ▪ powstanie przestrzeni przyjaznych mieszkańcom ▪ poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej, terenów sportowych i rekreacyjnych

		Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców,		▪ rozszerzenie zasobów infrastrukturalnych dla działań kulturalnych, rekreacyjnych, turystycznych ▪ wzrost dostępności do obiektów, w tym użyteczności publicznej, dla osób z niepełnosprawnościami
3	3.1 Ochrona walorów i zasobów środowiska naturalnego i kulturowego 3.2 Promocja gminy	niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza do potrzeb grup zagrożonych wykluczeniem społecznym ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów	▪ występowanie pomników przyrody ▪ występowanie obiektów zabytkowych ▪ czyste i atrakcyjne środowisko naturalne	▪ zwiększenie dostępności (w szczególności dla osób o specjalnych potrzebach) terenów zielonych ▪ zwiększenie powierzchni zagospodarowanych terenów zielonych ▪ lepsza świadomość działań ekologicznych

8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

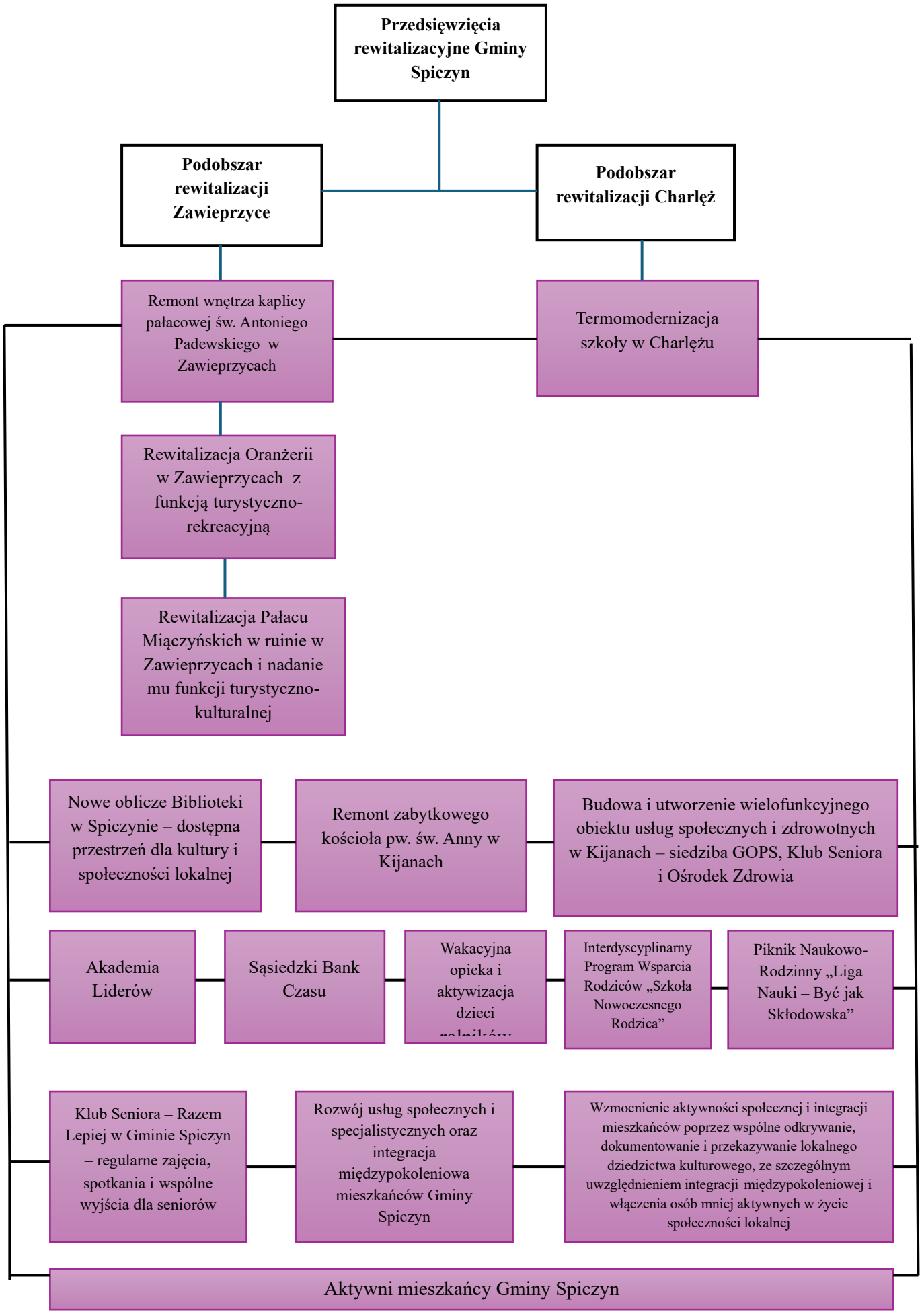

1. Nazwa przedsięwzięcia
Remont wnętrza kaplicy pałacowej św. Antoniego Padewskiego w Zawieprzycach
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Spiczyn
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Kaplica pałacowa pw. św. Antoniego Padewskiego w Zawieprzycach stanowi istotny element dziedzictwa kulturowego oraz historycznego zespołu pałacowo-parkowego. Obiekt, ze względu na wiek, charakter konstrukcji oraz wieloletnią eksploatację, wymaga przeprowadzenia kompleksowych prac remontowych, konserwatorskich i zabezpieczających. Stan techniczny wnętrza kaplicy oraz znajdujących się w nim elementów historycznego wystroju wymaga podjęcia działań ograniczających postępującą degradację obiektu. Szczególnej ochrony wymagają zachowane elementy wystroju i wyposażenia, w tym historyczne polichromie oraz detal architektoniczny, których stan może ulegać dalszemu pogorszeniu w przypadku braku kompleksowych prac konserwatorskich. Problemem jest również ograniczona funkcjonalność i dostępność obiektu dla mieszkańców, turystów oraz osób uczestniczących w wydarzeniach religijnych, kulturalnych i edukacyjnych. Niezbędne jest również dostosowanie obiektu do współczesnych wymogów w zakresie bezpieczeństwa użytkowania, ochrony przeciwpożarowej oraz dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na zahamowanie procesu degradacji zabytku, zachowanie jego wartości historycznych i artystycznych oraz stworzenie warunków do jego bezpiecznego i szerszego udostępniania mieszkańcom oraz odwiedzającym..
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Głównym celem przedsięwzięcia jest ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego Zawieprzyc poprzez kompleksowy remont, konserwację i zabezpieczenie wnętrza zabytkowej kaplicy pałacowej pw. św. Antoniego Padewskiego oraz poprawę jej funkcjonalności, bezpieczeństwa i dostępności dla mieszkańców i odwiedzających. Cele szczegółowe przedsięwzięcia obejmują: • poprawę stanu technicznego zabytkowej kaplicy; • zahamowanie procesu degradacji substancji zabytkowej; • ochronę i zachowanie historycznych polichromii oraz detalu architektonicznego; • poprawę estetyki wnętrza obiektu; • zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników poprzez modernizację niezbędnych instalacji i wykonanie wymaganych zabezpieczeń; • ograniczenie negatywnych skutków zawilgocenia i innych czynników powodujących degradację obiektu; • poprawę dostępności kaplicy dla osób ze szczególnymi potrzebami; • zwiększenie możliwości wykorzystania obiektu na potrzeby wydarzeń religijnych, kulturalnych i edukacyjnych; • zwiększenie atrakcyjności turystycznej Zawieprzyc i zespołu pałacowo-parkowego; • stworzenie warunków do zwiększenia liczby osób odwiedzających obiekt.
Odniesienie do celów rewitalizacji
Realizacja przedsięwzięcia będzie bezpośrednio wspierać proces rewitalizacji obszaru Zawieprzyc poprzez ochronę i przywrócenie właściwego stanu technicznego oraz estetycznego jednego z istotnych elementów lokalnego dziedzictwa kulturowego. Odnowiona kaplica wraz z jej bezpośrednim otoczeniem wpłynie na poprawę estetyki i atrakcyjności historycznego centrum Zawieprzyc oraz całego zespołu pałacowo-parkowego. Przywrócenie właściwego stanu obiektu pozwoli na jego pełniejsze wykorzystanie jako miejsca o znaczeniu religijnym, historycznym, kulturalnym i edukacyjnym. Prace remontowe i konserwatorskie pozwolą zahamować proces degradacji zabytku oraz ograniczyć ryzyko utraty jego wartości historycznych i artystycznych. Jednocześnie przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy jakości przestrzeni publicznej i wzmocnienia tożsamości lokalnej mieszkańców. Odnowiona kaplica może stać się jednym z elementów lokalnej oferty turystycznej i edukacyjnej, uzupełniając ofertę zespołu pałacowo-parkowego w Zawieprzycach. Zwiększenie atrakcyjności

miejsca może przyczynić się do wzrostu zainteresowania Zawieprzycami wśród odwiedzających oraz wydłużenia czasu pobytu turystów na obszarze gminy. Ożywienie funkcji kulturalnych, religijnych i edukacyjnych obiektu będzie również sprzyjało integracji mieszkańców i zwiększeniu ich aktywności społecznej. Rozwój ruchu turystycznego może natomiast pośrednio tworzyć korzystniejsze warunki dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, w szczególności usług związanych z turystyką, gastronomią, noclegami, transportem, rekreacją i obsługą odwiedzających. Tym samym przedsięwzięcie wpisuje się w cele rewitalizacji związane z ochroną dziedzictwa kulturowego, poprawą jakości przestrzeni, zwiększeniem atrakcyjności turystycznej oraz ożywieniem społecznym i gospodarczym obszaru.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Przeprowadzenie inwentaryzacji stanu zachowania wnętrza kaplicy; opracowanie programu prac konserwatorskich; wykonanie zabezpieczeń przed wilgocią; konserwacja polichromii, tynków i detalu architektonicznego; remont instalacji elektrycznej i zabezpieczeń przeciwpożarowych; przygotowanie tablicy informacyjnej o historii kaplicy; organizacja zwiedzania obiektu dla mieszkańców i grup szkolnych po zakończeniu prac. Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje w szczególności: przeprowadzenie niezbędnych badań konserwatorskich i architektonicznych, w tym badań stratygraficznych, mających na celu rozpoznanie pierwotnej kolorystyki, warstw historycznych oraz technologii wykonania wystroju wnętrza i określenie właściwego sposobu prowadzenia prac konserwatorskich; remont i konserwację historycznych polichromii, obejmujące ich oczyszczenie, zabezpieczenie, uzupełnienie oraz – w zakresie uzasadnionym wynikami badań konserwatorskich – odtworzenie brakujących elementów dekoracji malarskiej; konserwację i odtworzenie zachowanych historycznych detali architektonicznych i dekoracyjnych, z wykorzystaniem tradycyjnych technologii i materiałów, odpowiednich do charakteru zabytku; wymianę istniejącej posadzki wraz z wykonaniem niezbędnych prac przygotowawczych i odtworzeniowych, z zastosowaniem rozwiązania dostosowanego do historycznego charakteru kaplicy; wykonanie niezbędnych prac remontowych, konserwatorskich i wykończeniowych wynikających z zakresu przedsięwzięcia; wykonanie prac zabezpieczających związanych z ochroną odnowionych elementów wystroju i substancji zabytkowej. Zakres i sposób prowadzenia prac konserwatorskich zostaną określone na podstawie wyników przeprowadzonych badań oraz zgodnie z zaleceniami i wymaganiami właściwych służb konserwatorskich. Wszystkie prace będą prowadzone z poszanowaniem autentycznej substancji zabytkowej i historycznego charakteru kaplicy..
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
Przy udostępnianiu kaplicy należy uwzględnić dostępność informacji o obiekcie w formie czytelnej dla osób ze szczególnymi potrzebami, komunikację w zakresie możliwym do pogodzenia z ochroną zabytku oraz bezpieczeństwo poruszania się. Szczegółowe rozwiązania architektoniczne, informacyjno-komunikacyjne i ewentualne alternatywne sposoby udostępniania obiektu zostaną dobrane po rozpoznaniu uwarunkowań konserwatorskich i technicznych, z uwzględnieniem zasad dostępności i uzgodnień z właściwym konserwatorem zabytków.
Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia
Zawieprzyce dz. nr 1972/4, gmina Spiczyn, powiat łęczyński, województwo lubelskie
Okres realizacji
2027–2030
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	**pochodzące ze źródeł prywatnych**	**pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS**	**pochodzące z innych źródeł**

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego		FEL 2021-2027	

Łączna wartość przedsięwzięcia

3 700 000,00 zł

Ogólny koszt	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**Razem**
3 700 000,00		700 000		1 500 000	1 500 000		
w tym pochodzące:							
ze źródeł krajowych		500 000					
ze źródeł własnych		200 000		75 000	75 000		
z funduszy unijnych				1 425 000	1 425 000		

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia

Wskaźniki produktu:

Liczba obiektów zabytkowych poddanych pracom remontowym i konserwatorskim – 1 szt.

Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1szt.

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób korzystających z odnowionej i udostępnionej kaplicy św. Antoniego Padewskiego w Zawieprzycach w ciągu roku. Sposób pomiaru: ewidencja odwiedzających, uczestników wydarzeń religijnych, kulturalnych i edukacyjnych.
Liczba turystów odwiedzających obiekt- 200 os/rok

2. Nazwa przedsięwzięcia

Remont zabytkowego kościoła pw. św. Anny w Kijanach.

Nazwa wnioskodawcy

Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Anny w Kijanach

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Zabytkowy kościół pw. św. Anny w Kijanach jest ważnym elementem dziedzictwa kulturowego i krajobrazu historycznego miejscowości oraz gminy Spiczyn. Obiekt posiada istotne walory historyczne, architektoniczne i społeczne, a jego zachowanie ma znaczenie zarówno dla lokalnej społeczności, jak i dla osób odwiedzających Kijany.
Stan techniczny elewacji kościoła wymaga podjęcia kompleksowych prac remontowych i konserwatorskich. Na powierzchni elewacji występują oznaki zużycia i degradacji materiałów, wynikające m.in. z długotrwałego oddziaływania czynników atmosferycznych, zawilgocenia oraz naturalnego procesu starzenia się zastosowanych materiałów. Istniejący stan może prowadzić do dalszego pogarszania się kondycji technicznej i estetycznej obiektu oraz postępującej degradacji jego wartości historycznych i architektonicznych.
Realizacja przedsięwzięcia pozwoli ograniczyć zawilgocenie i dalszą degradację zabytku, poprawić stan techniczny i estetykę elewacji oraz poprawić stan techniczny i warunki użytkowania wnętrza kościoła.
Zakres i sposób prowadzenia prac zostaną określone na podstawie niezbędnej dokumentacji technicznej, badań oraz zaleceń właściwych służb ochrony zabytków. Ze względu na wartości zabytkowe i religijne kościół posiada potencjał rozwoju turystyki kulturowej i pielgrzymkowej, w tym ewentualnego powiązania z inicjatywami dotyczącymi Szlaku św. Jakuba. Nie przesądza to o przebiegu istniejącego ani planowanego szlaku przez Kijany.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Głównym celem przedsięwzięcia jest ochrona, zachowanie i udostępnienie dziedzictwa kulturowego Kijan poprzez kompleksową poprawę stanu technicznego oraz konserwację zabytkowego Kościoła pw. św. Anny.
Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do:

- ochrony zabytkowej substancji obiektu i zahamowania procesów jego degradacji;
- zachowania wartości historycznych, architektonicznych i kulturowych kościoła;
- poprawy estetyki i jakości przestrzeni publicznej;
- zwiększenia dostępności obiektu dla mieszkańców i osób odwiedzających;
- wzmacniania tożsamości lokalnej oraz więzi społecznych;
- wykorzystania potencjału dziedzictwa kulturowego dla rozwoju społecznego, kulturalnego i turystycznego gminy Spiczyn.

Odniesienie do celów rewitalizacji

Przedsięwzięcie wpisuje się w cele rewitalizacji poprzez:

- ochronę i zachowanie dziedzictwa kulturowego;
- przeciwdziałanie degradacji obiektów o znaczeniu historycznym i społecznym;
- poprawę jakości oraz estetyki przestrzeni lokalnej;
- poprawę dostępności obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami;
- wzmacnianie tożsamości lokalnej i więzi społecznych;
- zwiększenie atrakcyjności turystycznej i kulturalnej obszaru;
- wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego na rzecz rozwoju lokalnego;
- tworzenie warunków sprzyjających ożywieniu społeczno-gospodarczemu.

Kościół pw. św. Anny w Kijanach jest istotnym elementem dziedzictwa kulturowego gminy Spiczyn i stanowi miejsce o znaczeniu religijnym, historycznym i społecznym. Jego lokalizacja przy trasach komunikacyjnych zwiększa potencjał obiektu jako punktu zainteresowania osób odwiedzających gminę i region.
Odnowienie i właściwe zabezpieczenie zabytku może przyczynić się do zwiększenia jego atrakcyjności jako miejsca odwiedzin, a tym samym do wzrostu zainteresowania lokalną ofertą kulturalną i turystyczną. W dłuższej perspektywie może to wspierać rozwój przedsiębiorczości i usług związanych z obsługą ruchu turystycznego, w tym gastronomii, usług, handlu i innych branż okołoturystycznych.
Powiązanie z obszarem rewitalizacji: Mimo lokalizacji inwestycji w Kijanach, poza granicami obszaru rewitalizacji, zachowanie i udostępnianie obiektu o znaczeniu kulturowym może wspierać mieszkańców Charlęża i Zawieprzyc przez zwiększenie dostępności wydarzeń i edukacji regionalnej. Sposób włączenia mieszkańców tych podobszarów (np. udział grup, wspólne wydarzenia, informowanie o ofercie) należy ująć w realizacji i monitoringu przedsięwzięcia.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie obejmuje remont zabytkowego kościoła pw. św. Anny w Kijanach.
Zakres robót obejmuje:

- wykonanie izolacji przeciwwilgociowej pionowej i poziomej;
- remont i konserwację elewacji;
- wykonanie instalacji elektrycznej;
- wymianę posadzki wraz z wykonaniem ogrzewania podłogowego;
- wymianę stolarki drzwiowej.
- Przewiduje się również niezbędne prace przygotowawcze i zabezpieczające oraz rozwiązania poprawiające dostępność obiektu, opisane w odrębnej części karty.
- Zakres dokumentacji, badań i nadzoru zostanie dostosowany do planowanych robót i wymogów konserwatorskich.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach przedsięwzięcia planuje się poprawę dostępności obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami, w szczególności poprzez ograniczenie istniejących barier architektonicznych i zapewnienie bezpiecznego dostępu do przestrzeni użytkowanych przez wiernych i odwiedzających.
W zależności od uwarunkowań technicznych i konserwatorskich przewiduje się:

- poprawę dostępności wejścia do obiektu;
- likwidację lub ograniczenie barier architektonicznych;
- zapewnienie bezpiecznego i możliwie bezprogowego dostępu;
- poprawę ciągów komunikacyjnych prowadzących do dostępnych części obiektu;
- zastosowanie rozwiązań uwzględniających potrzeby osób z ograniczoną mobilnością.

Zakres zastosowanych rozwiązań będzie dostosowany do specyfiki obiektu zabytkowego oraz uzgodniony z właściwymi organami ochrony zabytków.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Kijany dz. 537/3 , gmina Spiczyn, powiat łęczyński, województwo lubelskie.

Okres realizacji

2027–2028

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
		FELU	

Łączna wartość przedsięwzięcia

6 500 000,00 zł brutto

Ogólny koszt	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Razem
6 500 000,00		3 250 000	3 250 000				
w tym pochodzące:							
ze źródeł krajowych							
ze źródeł własnych		162 500	162 500				
z funduszy unijnych		3 087 500	3 087 500				

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia

Wskaźniki produktu:

Wskaźniki produktu

Liczba zabytkowych obiektów objętych pracami remontowymi, konserwatorskimi lub zabezpieczającymi – 1 szt.

Liczba obiektów dziedzictwa kulturowego objętych przedsięwzięciem – 1 szt.

Liczba obiektów z poprawioną dostępnością dla osób ze szczególnymi potrzebami – 1 szt.

Powierzchnia obiektu objęta pracami remontowymi i konserwatorskimi – wartość do określenia na podstawie dokumentacji projektowej.

Liczba obiektów objętych działaniami zwiększającymi możliwości prowadzenia działalności kulturalnej – 1 szt.

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób korzystających z odnowionego i udostępnionego obiektu dziedzictwa kulturowego – szacunkowo 1 000 osób/rok.

Liczba wydarzeń lub działań kulturalnych i społecznych realizowanych z wykorzystaniem obiektu – wartość bazowa i docelowa do określenia.

Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach i działaniach związanych z obiektem – wartość do określenia na podstawie prowadzonej ewidencji.

Poprawa stanu technicznego i estetycznego zabytkowego obiektu – 1 obiekt.

3. Nazwa przedsięwzięcia

Rewitalizacja Oranżerii w Zawieprzycach z funkcją turystyczno-rekreacyjną

Nazwa wnioskodawcy
Gmina Spiczyn
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Oranżeria w Zawieprzycach jest cennym elementem lokalnego dziedzictwa historycznego i kulturowego oraz ważnym składnikiem krajobrazu kulturowego miejscowości i gminy Spiczyn. Obiekt, ze względu na stan techniczny i wieloletnie niedostateczne wykorzystanie, wymaga kompleksowych prac remontowych, konserwatorskich, adaptacyjnych i zabezpieczających. Postępująca degradacja obiektu stanowi zagrożenie dla zachowania jego wartości historycznych, architektonicznych i krajobrazowych. Jednocześnie obecny stan i sposób wykorzystania Oranżerii ograniczają możliwość pełnego wykorzystania jej potencjału turystycznego, rekreacyjnego, kulturalnego i społecznego. Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na przywrócenie obiektowi właściwego stanu technicznego i estetycznego oraz nadanie mu nowych, atrakcyjnych funkcji odpowiadających potrzebom mieszkańców i odwiedzających. Rewitalizacja Oranżerii będzie elementem szerszego procesu ożywienia Zawieprzyc i wykorzystania potencjału historycznego miejscowości dla rozwoju turystyki, rekreacji i lokalnej gospodarki. Przedsięwzięcie przyczyni się do ograniczenia problemów w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej poprzez: • utworzenie atrakcyjnego obiektu o funkcji turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej; • zwiększenie dostępności infrastruktury służącej mieszkańcom i odwiedzającym; • ożywienie lokalnej gospodarki; • stworzenie warunków do rozwoju działalności usługowej i gospodarczej związanej z turystyką; • zwiększenie atrakcyjności turystycznej Zawieprzyc; • rozwój lokalnej oferty kulturalnej i rekreacyjnej; • stworzenie podstaw do budowania rozpoznawalnego produktu turystyki kulturowej; • poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni; • ochronę i zachowanie lokalnego dziedzictwa historycznego i kulturowego; • wzmacnianie tożsamości lokalnej mieszkańców.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Celem projektu jest wyprowadzenie obszaru ze zdiagnozowanej sytuacji kryzysowej poprzez zwiększenie potencjału rozwojowego (m.in. poprzez umożliwienie rozwoju działalności gospodarczej), które to zwiększenie potencjału w wyniku efektu synergii przyczyni się do rozwiązania zdiagnozowanych problemów społecznych. Zamierzenie to zostanie osiągnięte poprzez realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych obejmujących m.in. zadania w zakresie przebudowy i odnowy zdegradowanych obiektów i obszarów, ukierunkowane w szczególności na poprawę korzystania z przestrzeni oraz poprawę potencjału rozwojowego, w tym szans mieszkańców obszarów zdegradowanych. Prace są konieczne by ratować dobro publiczne przed postępującą destrukcją. Wysoki stopień zniszczenia znacząco obniża wartość estetyczną zabytkowego zespołu sakralnego dla turystów i lokalnej społeczności. Wzbogacenie krajobrazu kulturowego obszaru jako fundamentu tożsamości lokalnej.
Odniesienie do celów rewitalizacji
Przedsięwzięcie wpisuje się w cele rewitalizacji poprzez: • ochronę i zachowanie dziedzictwa kulturowego; • przeciwdziałanie degradacji obiektu o znaczeniu historycznym; • poprawę jakości i funkcjonalności przestrzeni; • poprawę estetyki miejscowości Zawieprzyce; • zwiększenie dostępności infrastruktury publicznej; • rozwój funkcji turystycznych, rekreacyjnych i kulturalnych; • zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców; • wzmacnianie tożsamości lokalnej; • tworzenie warunków do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości; • zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy Spiczyn;

- wykorzystanie dziedzictwa kulturowego jako czynnika rozwoju społeczno-gospodarczego.

Rewitalizacja Oranżerii może stać się jednym z elementów budowania kompleksowej oferty turystycznej Zawieprzyc, wykorzystującej istniejące walory historyczne, kulturowe, krajobrazowe i przyrodnicze miejscowości.
Odnowienie obiektu i nadanie mu nowych funkcji przyczyni się do zwiększenia liczby osób odwiedzających Zawieprzyce, a tym samym może generować popyt na usługi świadczone przez lokalnych przedsiębiorców, w szczególności w branży gastronomicznej, hotelarskiej, transportowej, handlowej i turystycznej.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie obejmuje kompleksową rewitalizację Oranżerii w Zawieprzycach, w tym przebudowę i rozbudowę istniejącego budynku, jego remont i konserwację oraz adaptację do nowych funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych i społecznych.
Rozbudowa budynku będzie służyła zwiększeniu jego funkcjonalności, powierzchni użytkowej oraz możliwości prowadzenia działalności odpowiadającej potrzebom mieszkańców i osób odwiedzających Zawieprzyce. Nowa część obiektu zostanie funkcjonalnie powiązana z istniejącą zabytkową substancją budynku, z poszanowaniem jego wartości historycznych i architektonicznych.
W ramach przedsięwzięcia przewiduje się w szczególności:

- wykonanie niezbędnych prac przygotowawczych i zabezpieczających;
- remont i konserwację istniejącej części zabytkowego budynku;
- przebudowę istniejących pomieszczeń w celu dostosowania ich do nowych funkcji;
- rozbudowę budynku Oranżerii o dodatkową powierzchnię użytkową, zgodnie z opracowaną dokumentacją projektową;
- wykonanie niezbędnych prac konstrukcyjnych i budowlanych związanych z rozbudową;
- wykonanie lub modernizację instalacji elektrycznych, sanitarnych, grzewczych, wentylacyjnych, teletechnicznych i innych niezbędnych do funkcjonowania obiektu;
- remont lub odtworzenie elementów architektonicznych o wartości historycznej;
- dostosowanie obiektu do funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych i społecznych;
- utworzenie przestrzeni przeznaczonych na organizację wystaw, wydarzeń, spotkań, warsztatów i innych działań, np. organizacja warsztatów ogrodniczych i historycznych i wydarzeń plenerowych z udziałem mieszkańców Zawieprzyc i Charlęża;
- przygotowanie pomieszczeń umożliwiających rozwój usług związanych z obsługą ruchu turystycznego;
- wykonanie niezbędnego wyposażenia;
- dostosowanie istniejącej i projektowanej części obiektu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami;
- zagospodarowanie terenu wokół Oranżerii;
- wykonanie dostępnych ciągów pieszych i komunikacyjnych;
- wykonanie elementów małej architektury;
- stworzenie infrastruktury informacji turystycznej i oznakowania obiektu;
- przygotowanie przestrzeni umożliwiającej organizację wydarzeń plenerowych;
- uporządkowanie i estetyzację bezpośredniego otoczenia;
- wykonanie dokumentacji projektowej, technicznej i konserwatorskiej;
- zapewnienie nadzoru inwestorskiego i konserwatorskiego,
- organizacja warsztatów ogrodniczych i historycznych,

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach przedsięwzięcia przewiduje się kompleksowe dostosowanie istniejącej i rozbudowywanej części Oranżerii w Zawieprzycach do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w szczególności osób z niepełnosprawnościami, osób o ograniczonej mobilności, osób starszych oraz osób z czasowymi trudnościami w poruszaniu się.

Projektowane rozwiązania będą obejmowały zarówno budynek, jak i jego bezpośrednie otoczenie, tak aby zapewnić możliwie samodzielny, bezpieczny i komfortowy dostęp do obiektu oraz jego podstawowych funkcji.

W szczególności planuje się:

- zapewnienie bezprogowego lub możliwie bezbarierowego wejścia do budynku;
- wykonanie dostępnych ciągów pieszych prowadzących do wejścia do Oranżerii;
- zapewnienie odpowiedniej szerokości drzwi, przejść i ciągów komunikacyjnych;
- zastosowanie pochylni, platformy lub innych rozwiązań niwelujących różnice poziomów, jeżeli będą wymagane;
- zapewnienie dostępności pomieszczeń ogólnodostępnych znajdujących się w istniejącej i rozbudowanej części obiektu;
- wykonanie co najmniej jednej toalety dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- zapewnienie odpowiedniej przestrzeni manewrowej dla osób poruszających się na wózkach;
- zapewnienie dostępnych miejsc odpoczynku i odpowiedniej organizacji przestrzeni;
- zastosowanie czytelnego i kontrastowego oznakowania pomieszczeń oraz ciągów komunikacyjnych;
- zapewnienie odpowiedniego oznakowania wejść, wyjść i podstawowych funkcji obiektu;
- uwzględnienie potrzeb osób z ograniczeniami wzroku i słuchu poprzez zastosowanie, w miarę możliwości technicznych, rozwiązań wspierających orientację i komunikację;
- zapewnienie dostępności zagospodarowanego terenu wokół Oranżerii, w tym ciągów pieszych i przestrzeni przeznaczonych do rekreacji;
- zapewnienie możliwości korzystania z oferty kulturalnej, turystycznej i rekreacyjnej obiektu przez osoby ze szczególnymi potrzebami.

Rozwiązania dostępnościowe zostaną zaprojektowane zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami dostępności oraz dostosowane do specyfiki zabytkowego obiektu i wymagań ochrony konserwatorskiej.

Rozbudowa Oranżerii stworzy dodatkowe możliwości zastosowania współczesnych rozwiązań zwiększających dostępność, przy jednoczesnym zachowaniu wartości historycznych istniejącej części obiektu. Celem działań jest zapewnienie, aby odnowiona i rozbudowana Oranżeria była miejscem możliwie szeroko dostępnym dla mieszkańców i turystów, niezależnie od wieku i poziomu sprawności.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia							
Zawieprzyce dz. nr 1972/1, gmina Spiczyn, województwo lubelskie							
Okres realizacji							
2030–2032							
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia							
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych		**pochodzące ze źródeł prywatnych**		**pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS**		**pochodzące z innych źródeł**	
						INTERREG	
Łączna wartość przedsięwzięcia							
10 000 000,00 zł brutto							
Ogólny koszt	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**Razem**
10 000 000,0				2 250 000	4 400 000	3 350 000	
w tym pochodzące:							
ze źródeł krajowych							
ze źródeł własnych				250 000	400 000	350 000	

z funduszy unijnych				2 000 000	4 000 000	3 000 000	

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia

Wskaźniki produktu:

Powierzchnia wyremontowanego/odnowionego obiektu – ok. 700 m²
Powierzchnia użytkowa budynków przygotowanych pod działalność gospodarczą -
Liczba zrewitalizowanych obiektów zabytkowych – 1 szt.

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób korzystających z odnowionej i rozbudowanej Oranżerii – 2 500 osób/rok.
Liczba wydarzeń kulturalnych, społecznych, edukacyjnych i turystycznych organizowanych w obiekcie – 12 wydarzeń/rok.
Liczba uczestników wydarzeń organizowanych w Oranżerii – 1 000 osób/rok.
Liczba obiektów dziedzictwa kulturowego o poprawionym stanie technicznym i funkcjonalnym – 1 szt.
Liczba osób korzystających z nowych lub rozszerzonych funkcji turystycznych, rekreacyjnych i kulturalnych obiektu – 2 500 osób/rok.

4. Nazwa przedsięwzięcia

Budowa i utworzenie wielofunkcyjnego obiektu usług społecznych i zdrowotnych w Kijanach – siedziba GOPS, Klub Seniora i Ośrodek Zdrowia

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Spiczyn

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Obecna infrastruktura przeznaczona do świadczenia usług społecznych i zdrowotnych na terenie gminy Spiczyn nie zapewnia w wystarczającym stopniu odpowiednich warunków lokalowych, funkcjonalnych i dostępnościowych do kompleksowej obsługi mieszkańców.
Przedsięwzięcie zakłada budowę nowego, wielofunkcyjnego budynku użyteczności publicznej w Kijanach, w którym funkcjonować będą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Klub Seniora oraz Ośrodek Zdrowia.
Nowy obiekt pozwoli na stworzenie bezpiecznych, nowoczesnych i dostępnych warunków świadczenia usług społecznych, zdrowotnych, opiekuńczych i integracyjnych. Szczególne znaczenie będzie miało zapewnienie odpowiednich warunków dla osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin wymagających wsparcia oraz mieszkańców korzystających z podstawowej opieki zdrowotnej.
Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do ograniczenia barier w dostępie do usług publicznych, poprawy jakości obsługi mieszkańców oraz stworzenia miejsca sprzyjającego integracji i aktywizacji społecznej.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Głównym celem przedsięwzięcia jest poprawa dostępności, jakości i kompleksowości usług społecznych oraz zdrowotnych świadczonych na rzecz mieszkańców gminy Spiczyn poprzez budowę nowoczesnego, wielofunkcyjnego i dostępnego obiektu użyteczności publicznej w Kijanach.
Obiekt umożliwi połączenie w jednej lokalizacji funkcji związanych z pomocą społeczną, aktywizacją seniorów oraz podstawową opieką zdrowotną.

Odniesienie do celów rewitalizacji

Przedsięwzięcie wpisuje się w cele rewitalizacji poprzez:

- poprawę dostępności infrastruktury społecznej i zdrowotnej;
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
- poprawę dostępności usług publicznych;
- zwiększenie aktywności i integracji mieszkańców;
- stworzenie warunków do aktywizacji osób starszych;
- poprawę warunków funkcjonowania usług pomocy społecznej;
- poprawę dostępności podstawowej opieki zdrowotnej;

- ograniczenie barier architektonicznych i komunikacyjnych;
- wzmacnianie lokalnych więzi społecznych;
- poprawę jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej.

Skupienie kilku funkcji publicznych w jednym obiekcie zwiększy efektywność wykorzystania infrastruktury oraz ułatwi mieszkańcom dostęp do podstawowych usług społecznych i zdrowotnych.

Budowa i wyposażenie pomieszczeń dla GOPS, Klubu Seniora oraz usług zdrowotnych zgodnie z projektem; urządzenie dostępnej sali spotkań i pomieszczeń do konsultacji indywidualnych; uruchomienie dyżurów pracowników socjalnych, poradnictwa rodzinnego i spotkań profilaktycznych; prowadzenie zajęć integracyjnych dla seniorów i rodzin; zapewnienie informacji i zapisów dla mieszkańców Charlęża i Zawieprzyc.
Powiązanie z obszarem rewitalizacji: Obiekt w Kijanach znajduje się poza obszarem rewitalizacji; zgodnie ze specyfiką usług społecznych i zdrowotnych ma służyć również mieszkańcom Charlęża i Zawieprzyc. Należy zapewnić możliwość korzystania z usług mieszkańcom obu podobszarów oraz monitorować ich udział, bez uzależniania dostępu od miejsca zamieszkania.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie obejmuje budowę nowego wielofunkcyjnego budynku użyteczności publicznej w Kijanach wraz z jego wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenu.
W ramach przedsięwzięcia planuje się w szczególności:

- opracowanie niezbędnej dokumentacji projektowej, technicznej i kosztorysowej;
- przygotowanie terenu pod inwestycję;
- budowę nowego budynku użyteczności publicznej;
- wykonanie fundamentów, konstrukcji i przegród budowlanych;
- wykonanie dachu i elewacji;
- wykonanie instalacji elektrycznych, sanitarnych, wodno-kanalizacyjnych, grzewczych, wentylacyjnych i teletechnicznych;
- wykonanie instalacji i systemów zapewniających bezpieczeństwo użytkowników;
- wykonanie instalacji i rozwiązań zwiększających efektywność energetyczną budynku;
- wykonanie dostępnych wejść i ciągów komunikacyjnych;
- wykonanie pomieszczeń dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- utworzenie przestrzeni przeznaczonych na działalność Klubu Seniora;
- utworzenie pomieszczeń dla Ośrodka Zdrowia;
- wykonanie gabinetów i pomieszczeń niezbędnych do świadczenia podstawowych usług zdrowotnych;
- wykonanie pomieszczeń do indywidualnej obsługi mieszkańców;
- wykonanie sali lub przestrzeni przeznaczonej do zajęć, spotkań i działań integracyjnych;
- wykonanie zaplecza socjalnego i sanitarnego;
- wyposażenie pomieszczeń w meble, sprzęt i urządzenia niezbędne do prowadzenia działalności;
- dostosowanie budynku do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami;
- zagospodarowanie terenu wokół budynku;
- wykonanie dojść, dojazdów i miejsc postojowych;
- wykonanie miejsc postojowych przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami;
- wykonanie zieleni i elementów małej architektury;
- wykonanie oznakowania budynku i informacji ułatwiającej korzystanie z poszczególnych usług.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Budynek zostanie zaprojektowany jako obiekt w pełni dostępny dla osób ze szczególnymi potrzebami, z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, osób o ograniczonej mobilności oraz osób mających trudności w komunikowaniu się.
W ramach inwestycji przewiduje się m.in.:

- bezprogowe wejście do budynku;
- dostępne ciągi piesze prowadzące do wejścia;

- odpowiednią szerokość drzwi i ciągów komunikacyjnych;
- zapewnienie przestrzeni manewrowej dla osób poruszających się na wózkach;
- windę lub inne rozwiązanie zapewniające dostęp do wszystkich ogólnodostępnych kondygnacji, jeżeli budynek będzie wielokondygnacyjny;
- dostępną toaletę dla osób z niepełnosprawnościami;
- miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami;
- czytelne i kontrastowe oznakowanie;
- rozwiązania ułatwiające orientację w budynku;
- dostosowanie stanowisk obsługi mieszkańców;
- możliwość swobodnego korzystania z pomieszczeń GOPS, Klubu Seniora i Ośrodka Zdrowia;
- rozwiązania wspierające osoby z ograniczeniami wzroku i słuchu, odpowiednio do potrzeb i możliwości technicznych.

Dzięki zastosowaniu powyższych rozwiązań wszystkie podstawowe funkcje obiektu będą dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Kijany dz. nr 78/60, 78/62, 78/63 , gmina Spiczyn, województwo lubelskie

Okres realizacji

2027–2028

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
		FEL 2021-2027, FERS,	

Łączna wartość przedsięwzięcia

8 000 000,00 zł

Ogólny koszt	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Razem
8 000 000,00		4 000 000	4 000 000				
w tym pochodzące:							
ze źródeł krajowych							
ze źródeł własnych		400 000	400 000				
z funduszy unijnych		3 600 000	3 600 000				

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia

Wskaźniki produktu:

Liczba wybudowanych obiektów użyteczności publicznej – 1 szt.
Liczba utworzonych/nowych siedzib Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – 1 szt.
Liczba utworzonych Klubów Seniora – 1 szt.
Liczba utworzonych/nowych siedzib Ośrodka Zdrowia – 1 szt.
Powierzchnia użytkowa wybudowanego obiektu – ok. 1 200 m².
Wartość do potwierdzenia na etapie dokumentacji projektowej.
Powierzchnia zagospodarowanego terenu wokół obiektu – ok. 3 000 m².
Wartość do potwierdzenia na podstawie projektu zagospodarowania terenu.
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami – 1 szt.
Liczba wyposażonych funkcjonalnie jednostek/usług – 3 szt.
GOPS, Klub Seniora i Ośrodek Zdrowia.

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba mieszkańców korzystających z usług świadczonych w obiekcie – 2 500 osób/rok.

Pomiar na podstawie ewidencji użytkowników poszczególnych usług.
Liczba osób korzystających z Klubu Seniora – 80 osób/rok.
Pomiar na podstawie list uczestników, deklaracji uczestnictwa i ewidencji prowadzonej przez Klub Seniora.
Liczba osób korzystających z usług Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w nowej siedzibie – 700 osób/rok.
Pomiar na podstawie dokumentacji i ewidencji GOPS.
Liczba pacjentów korzystających z usług Ośrodka Zdrowia – 1 800 osób/rok.
Pomiar na podstawie danych dotyczących liczby pacjentów korzystających z usług placówki.
Liczba osób ze szczególnymi potrzebami korzystających z usług obiektu – 300 osób/rok.
Pomiar na podstawie danych jednostek funkcjonujących w obiekcie oraz dostępnych danych dotyczących użytkowników.
Liczba działań integracyjnych, edukacyjnych i aktywizujących realizowanych w Klubie Seniora – 24 działania/rok.
Pomiar na podstawie harmonogramów i ewidencji zajęć.
Liczba osób uczestniczących w działaniach integracyjnych i aktywizujących – 400 osób/rok.
Pomiar na podstawie list uczestników i ewidencji organizowanych zajęć.
Poprawa dostępności usług społecznych i zdrowotnych – 1 obiekt.
Pomiar na podstawie oddania obiektu do użytkowania, dokumentacji powykonawczej oraz zastosowanych rozwiązań dostępnościowych.

5. Nazwa przedsięwzięcia

Rewitalizacja Pałacu Miączyńskich w ruinie w Zawieprzycach i nadanie mu funkcji turystyczno-kulturalnej

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Spiczyn

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Pałac Miączyńskich w Zawieprzycach jest cennym elementem lokalnego dziedzictwa historycznego i kulturowego oraz częścią zespołu pałacowo-parkowego o istotnym znaczeniu dla krajobrazu kulturowego miejscowości. Obiekt znajduje się obecnie w stanie ruiny, co w znacznym stopniu ogranicza możliwość jego użytkowania i wykorzystania potencjału turystycznego, kulturalnego oraz społecznego.
Do najważniejszych problemów związanych z obecnym stanem obiektu należą:

- bardzo zły stan techniczny zachowanych elementów budynku, wymagający pilnych działań zabezpieczających;
- postępująca degradacja substancji zabytkowej wskutek wieloletniego oddziaływania warunków atmosferycznych i braku pełnej funkcji użytkowej;
- zagrożenie dalszą utratą historycznych i architektonicznych wartości obiektu;
- brak odpowiednich warunków do bezpiecznego udostępniania obiektu mieszkańcom i turystom;
- brak funkcjonalnego wykorzystania obiektu jako elementu lokalnej infrastruktury turystycznej i kulturalnej;
- niewykorzystanie potencjału Pałacu Miączyńskich i zespołu pałacowo-parkowego jako produktu turystyki kulturowej;
- niewystarczające wykorzystanie dziedzictwa kulturowego dla rozwoju lokalnego;
- ograniczona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni wokół obiektu;
- ograniczone możliwości organizowania w obiekcie wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i społecznych;
- ograniczony potencjał do tworzenia nowych usług związanych z turystyką i obsługą odwiedzających.

Stan obiektu wpływa również na atrakcyjność całego zespołu pałacowo-parkowego i ogranicza możliwość wykorzystania Zawieprzyc jako miejsca o znaczeniu turystycznym i kulturowym.

Realizacja przedsięwzięcia pozwoli zahamować proces degradacji zabytku, zabezpieczyć jego zachowaną substancję, przywrócić mu odpowiednią funkcję oraz stworzyć warunki do jego bezpiecznego udostępnienia mieszkańcom i turystom.
Projekt przyczyni się do rozwiązania problemów w sferze technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej, społecznej i gospodarczej, poprzez:

- ochronę i zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego;
- poprawę stanu technicznego zabytkowego obiektu;
- przywrócenie możliwości użytkowania obiektu;
- stworzenie nowej infrastruktury turystycznej i kulturalnej;
- rozwój oferty turystycznej Zawieprzyc;
- stworzenie warunków do rozwoju usług związanych z ruchem turystycznym;
- zwiększenie liczby odwiedzających;
- aktywizację społeczną i kulturalną mieszkańców;
- poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni;
- wzmocnienie tożsamości lokalnej.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Głównym celem przedsięwzięcia jest ochrona i przywrócenie wartości historycznej Pałacu Miączyńskich poprzez jego zabezpieczenie, rewitalizację i adaptację do nowych funkcji turystycznych, kulturalnych, edukacyjnych i społecznych.
Przedsięwzięcie ma na celu wyprowadzenie obiektu ze stanu kryzysowego poprzez zahamowanie jego degradacji, poprawę stanu technicznego oraz przywrócenie możliwości bezpiecznego użytkowania i udostępniania.
Nadanie obiektowi nowych funkcji pozwoli na wykorzystanie jego potencjału jako jednego z najważniejszych elementów oferty turystycznej i kulturowej Zawieprzyc.

Odniesienie do celów rewitalizacji

Przedsięwzięcie wpisuje się w cele rewitalizacji poprzez:

- ochronę i zachowanie dziedzictwa kulturowego;
- przeciwdziałanie degradacji zabytkowego obiektu;
- poprawę jakości i funkcjonalności przestrzeni;
- zwiększenie atrakcyjności turystycznej Zawieprzyc;
- rozwój funkcji kulturalnych i edukacyjnych;
- zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców;
- wzmacnianie lokalnej tożsamości;
- tworzenie warunków do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości;
- wykorzystanie dziedzictwa kulturowego jako czynnika rozwoju lokalnego;
- poprawę estetyki i wizerunku miejscowości.

Rewitalizacja Pałacu Miączyńskich wraz z pozostałymi elementami zespołu pałacowo-parkowego może stworzyć podstawę do budowania rozpoznawalnego produktu turystyki kulturowej Zawieprzyc i gminy Spiczyn.

Przeprowadzenie badań i inwentaryzacji ruin pałacu; zabezpieczenie murów i elementów grożących dalszą degradacją; wykonanie prac konserwatorskich i uporządkowanie otoczenia; wyznaczenie bezpiecznej trasy zwiedzania oraz ustawienie tablic historycznych; przygotowanie spacerów z przewodnikiem, lekcji historii lokalnej i wydarzeń kulturalnych dla mieszkańców.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie obejmuje kompleksową rewitalizację Pałacu Miączyńskich znajdującego się obecnie w stanie ruiny, wraz z zabezpieczeniem zachowanej substancji zabytkowej, odbudową lub rekonstrukcją elementów obiektu w zakresie dopuszczonym przez dokumentację konserwatorską oraz adaptacją do nowych funkcji.
Zakres rzeczowy obejmuje w szczególności:

- wykonanie dokumentacji technicznej, projektowej i konserwatorskiej;
- wykonanie badań i ekspertyz niezbędnych do określenia stanu zachowania obiektu;
- zabezpieczenie i stabilizację istniejących ruin;

- zabezpieczenie konstrukcji i zachowanych elementów historycznych;
- wykonanie niezbędnych prac konstrukcyjnych;
- konserwację zachowanych elementów zabytkowej substancji;
- odbudowę lub rekonstrukcję obiektu w zakresie wynikającym z dokumentacji projektowej i uzgodnień konserwatorskich;
- odtworzenie wybranych historycznych elementów architektonicznych;
- wykonanie pokrycia dachowego lub zabezpieczenia dachu;
- wykonanie instalacji i systemów bezpieczeństwa;
- adaptację wnętrz do funkcji turystycznych, kulturalnych, edukacyjnych i społecznych;
- utworzenie przestrzeni wystawienniczej i ekspozycyjnej;
- utworzenie przestrzeni edukacyjnej i warsztatowej;
- utworzenie przestrzeni do organizacji wydarzeń kulturalnych i społecznych;
- przygotowanie punktu informacji turystycznej lub informacji o dziedzictwie Zawieprzyc;
- wykonanie wyposażenia niezbędnego do funkcjonowania obiektu;
- dostosowanie obiektu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami;
- zagospodarowanie bezpośredniego otoczenia Pałacu;
- wykonanie dojść i ciągów komunikacyjnych;
- wykonanie elementów małej architektury i informacji turystycznej;
- uporządkowanie i estetyzację terenu.

Ostateczny zakres rekonstrukcji zostanie określony na podstawie badań, ekspertyz, dokumentacji projektowej oraz uzgodnień z właściwymi służbami ochrony zabytków.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach przedsięwzięcia przewiduje się zapewnienie możliwie szerokiej dostępności odnowionego obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami, przy jednoczesnym poszanowaniu wartości zabytkowych Pałacu.
Planowane są w szczególności:

- dostępne wejście do obiektu;
- możliwie bezprogowe ciągi komunikacyjne;
- odpowiednio zaprojektowane ciągi piesze na terenie wokół obiektu;
- czytelne i kontrastowe oznakowanie;
- rozwiązania ułatwiające orientację w obiekcie;
- zapewnienie dostępności przestrzeni wystawienniczych, edukacyjnych i kulturalnych;
- zastosowanie rozwiązań wspierających osoby z ograniczeniami wzroku i słuchu, w zakresie możliwym ze względu na charakter zabytku.

Rozwiązania dostępnościowe zostaną dostosowane do specyfiki obiektu i uzgodnione z właściwymi służbami ochrony zabytków.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Zawieprzyce dz. nr 1972/4, gmina Spiczyn – zespół pałacowo-parkowy, Pałac Miączyńskich.

Okres realizacji

2028–2029

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego		FEL 2021-2027, FERS,	

Łączna wartość przedsięwzięcia

5 000 000,00 brutto

Ogólny koszt	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Razem
5 000 000,00			2 500 000	2 500 000			

w tym pochodzące:							
ze źródeł krajowych							
Ze źródeł własnych			250 000	250 000			
Z funduszy unijnych			2 250 000	2 250 000			

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia

Wskaźniki produktu:

Liczba obiektów zabytkowych objętych wsparciem – 1 szt.
Liczba zrewitalizowanych i zabezpieczonych obiektów zabytkowych – 1 szt.
Powierzchnia zabytkowego obiektu objęta pracami konserwatorskimi, remontowymi i adaptacyjnymi – wartość do określenia na podstawie dokumentacji technicznej.
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami – 1 szt.

Liczba obiektów wyposażonych w nowe funkcje turystyczne i kulturalne – 1 szt.

Powierzchnia zagospodarowanego terenu wokół Pałacu – wartość do określenia na podstawie projektu zagospodarowania terenu.

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób odwiedzających zrewitalizowany Pałac Miączyńskich – 2 500 osób/rok.
Pomiar na podstawie ewidencji odwiedzających, uczestników wydarzeń, danych organizatorów oraz szacunków w przypadku wydarzeń otwartych.
Liczba wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i społecznych organizowanych w Pałacu – 12 wydarzeń/rok.
Pomiar na podstawie kalendarza wydarzeń i ewidencji prowadzonej przez zarządcę obiektu.
Liczba uczestników wydarzeń organizowanych w Pałacu – 1 000 osób/rok.
Pomiar na podstawie list uczestników, rejestracji, biletów lub szacunków dla wydarzeń otwartych.
Liczba osób korzystających z oferty edukacyjnej i turystycznej obiektu – 1 000 osób/rok.
Pomiar na podstawie ewidencji uczestników zwiedzania, warsztatów, lekcji, wystaw i innych działań edukacyjnych.
Liczba obiektów dziedzictwa kulturowego o poprawionym stanie technicznym i funkcjonalnym – 1 szt.
Pomiar na podstawie dokumentacji powykonawczej, protokołu odbioru i dokumentacji fotograficznej.
Liczba osób korzystających z nowej oferty turystyczno-kulturalnej Zawieprzyc – 2 500 osób/rok.
Pomiar na podstawie danych dotyczących odwiedzin Pałacu i organizowanych wydarzeń.

6. Nazwa przedsięwzięcia

Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Charlężu

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Spiczyn

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie odpowiada na potrzebę poprawy efektywności energetycznej, stanu technicznego oraz warunków użytkowania budynku Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Charlężu. Obiekt jest wykorzystywany na potrzeby edukacyjne i społeczności lokalnej, jednak część jego elementów technicznych i instalacyjnych wymaga modernizacji.
Istniejąca stolarka okienna i drzwiowa charakteryzuje się niewystarczającą izolacyjnością cieplną, a miejscami również nieszczelnością i zużyciem technicznym. Nieszczelne pokrycie dachowe oraz zużycie elementów więźby dachowej wpływają na stan techniczny obiektu i mogą powodować straty

energii oraz degradację warstw izolacyjnych. Konieczna jest również modernizacja systemu ogrzewania oraz instalacji centralnego ogrzewania.
Realizacja przedsięwzięcia pozwoli ograniczyć straty energii, poprawić efektywność energetyczną budynku, zwiększyć wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz poprawić komfort i bezpieczeństwo jego użytkowania. Projekt przyczyni się również do ograniczenia kosztów eksploatacyjnych oraz zmniejszenia negatywnego wpływu funkcjonowania obiektu na środowisko..

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Celem projektu jest poprawa efektywności energetycznej i stanu technicznego budynku Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Charlężu poprzez kompleksową termomodernizację obiektu, modernizację systemu ogrzewania oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.
Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się w szczególności do:

- zmniejszenia zapotrzebowania budynku na energię;
- ograniczenia strat ciepła;
- poprawy efektywności energetycznej obiektu;
- modernizacji źródła ciepła i instalacji centralnego ogrzewania;
- zwiększenia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;
- poprawy komfortu cieplnego użytkowników budynku;
- poprawy stanu technicznego dachu, elewacji, okien i drzwi;
- poprawy bezpieczeństwa użytkowania obiektu;
- ograniczenia kosztów eksploatacji budynku;
- poprawy dostępności obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Odniesienie do celów rewitalizacji

Przedsięwzięcie wpisuje się w cele rewitalizacji poprzez poprawę jakości i funkcjonalności istniejącej infrastruktury publicznej oraz stworzenie lepszych warunków do korzystania z obiektu przez dzieci, młodzież, pracowników szkoły oraz mieszkańców gminy. W wymiarze społecznym projekt przyczyni się do poprawy warunków funkcjonowania szkoły, która pełni istotną funkcję edukacyjną i społeczną. Poprawa standardu obiektu stworzy bezpieczniejsze i bardziej komfortowe warunki nauki, pracy oraz organizacji działań skierowanych do lokalnej społeczności. W wymiarze przestrzenno-funkcjonalnym przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy jakości istniejącej infrastruktury publicznej poprzez modernizację budynku i jego najważniejszych elementów technicznych, bez zmiany dotychczasowej funkcji obiektu. W wymiarze technicznym projekt obejmuje kompleksowe prace modernizacyjne, w tym wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, remont dachu i więźby dachowej, modernizację instalacji centralnego ogrzewania oraz źródła ciepła, a także wykonanie instalacji fotowoltaicznej. W wymiarze środowiskowym przedsięwzięcie przyczyni się do ograniczenia zużycia energii i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, co wpłynie na zmniejszenie emisji związanej z eksploatacją budynku.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

W ramach projektu przewiduje się w szczególności:

- wymianę źródła ciepła na pompę ciepła oraz kocioł na pellet;
- wymianę instalacji centralnego ogrzewania;
- wymianę okien wraz z parapetami;
- wymianę drzwi zewnętrznych;
- wykonanie niezbędnych prac remontowych elewacji;
- wymianę pokrycia dachowego;
- remont drewnianej więźby dachowej;
- remont kominów;
- wykonanie niezbędnych obróbek blacharskich i modernizację orynnowania;
- montaż instalacji fotowoltaicznej o mocy 10 kWp;
- wykonanie prac umożliwiających prawidłowy i bezpieczny montaż instalacji PV;
- remont pomieszczenia kotłowni;
- wykonanie niezbędnych prac wykończeniowych;

- wykonanie zielonych ścian w postaci nasadzeń zintegrowanych z systemem lin naciągowych dla roślin pnących;
- uporządkowanie i odtworzenie terenów zielonych po zakończeniu robót;
- czyszczenie i uporządkowanie terenów utwardzonych wokół budynku;
- przesadzenie roślin kolidujących z realizacją robót;
- zakup schodołazu w celu likwidacji barier architektonicznych i poprawy dostępności budynku.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Projekt uwzględnia potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami poprzez działania zmierzające do ograniczenia barier w dostępie do budynku.
W ramach przedsięwzięcia przewiduje się przede wszystkim zakup schodołazu, który umożliwi osobom z ograniczeniami ruchowymi dostęp do pomieszczeń znajdujących się na różnych poziomach budynku.
Ponadto modernizacja elementów wejściowych, ciągów komunikacyjnych i wybranych elementów infrastruktury przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa i komfortu użytkowania obiektu.
Rozwiązania zastosowane w projekcie będą uwzględniały zasady projektowania uniwersalnego oraz potrzeby osób z ograniczoną mobilnością.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Charlęż dz. nr 275, gmina Spiczyn, województwo lubelskie

Okres realizacji

2027–2028

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
-	-	FEL 2021-2027	

Łączna wartość przedsięwzięcia

2 000 000,00 zł

Ogólny koszt	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Razem
2 000 000,00		500 000	1 500 000				2 000 000,00
w tym pochodzące:							
ze źródeł krajowych							
ze źródeł własnych		75 000	225 000				
z funduszy unijnych		425 000	1 275 000				
pochodzące z innych źródeł							

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia

Wskaźniki produktu:

Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków użyteczności publicznej – 1 szt.

Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami- 1szt.

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Zmniejszenie zapotrzebowania na energię końcową budynku po przeprowadzeniu termomodernizacji – redukcja o 61,43%

7. Nazwa przedsięwzięcia

Nowe oblicze Biblioteki w Spiczynie – dostępna przestrzeń dla kultury i społeczności lokalnej

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Spiczyn

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie odpowiada na potrzebę stworzenia na terenie gminy nowoczesnej, funkcjonalnej i dostępnej przestrzeni służącej mieszkańcom w zakresie dostępu do kultury, edukacji, informacji, integracji i aktywizacji społecznej.

Planowany projekt zakłada modernizację i adaptację dawnego budynku Urzędu Gminy Spiczyn na potrzeby Gminnej Biblioteki Publicznej. Istniejący obiekt wymaga dostosowania do nowej funkcji zarówno pod względem technicznym, funkcjonalnym, energetycznym, jak i w zakresie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Obecne uwarunkowania lokalowe ograniczają możliwość rozwijania oferty bibliotecznej i organizowania różnorodnych działań skierowanych do mieszkańców, w szczególności dzieci, młodzieży, osób dorosłych i seniorów. Brakuje odpowiednio przygotowanej przestrzeni do pracy i nauki, organizacji spotkań, warsztatów, zajęć edukacyjnych oraz wydarzeń kulturalnych i integracyjnych.

Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na efektywne wykorzystanie istniejącego budynku gminnego i nadanie mu nowej funkcji społecznej. Modernizacja obiektu przyczyni się również do poprawy jakości przestrzeni publicznej, stanu technicznego infrastruktury oraz jej efektywności energetycznej.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Celem projektu jest stworzenie nowoczesnej, funkcjonalnej i dostępnej Gminnej Biblioteki Publicznej w Spiczynie poprzez modernizację i adaptację dawnego budynku Urzędu Gminy oraz nadanie istniejącemu obiektowi nowej funkcji społecznej, edukacyjnej i kulturalnej.

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zwiększenia dostępności mieszkańców do usług bibliotecznych, edukacyjnych i kulturalnych, a także stworzy warunki do integracji i aktywizacji lokalnej społeczności.

W szczególności projekt będzie służył:

- zwiększeniu dostępności mieszkańców do kultury, wiedzy i informacji;
- stworzeniu atrakcyjnej i bezpiecznej przestrzeni dla dzieci i młodzieży;
- stworzeniu warunków do nauki, pracy i rozwijania zainteresowań;
- organizacji spotkań, warsztatów, zajęć edukacyjnych i wydarzeń kulturalnych;
- integracji mieszkańców i wzmacnianiu więzi społecznych;
- zwiększeniu aktywności społecznej mieszkańców;
- poprawie dostępności infrastruktury publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami;
- poprawie stanu technicznego i funkcjonalności istniejącego budynku;
- poprawie efektywności energetycznej obiektu;

efektywnemu wykorzystaniu istniejącego zasobu gminnego.

Odniesienie do celów rewitalizacji

Przedsięwzięcie wpisuje się w cele rewitalizacji poprzez wykorzystanie istniejącego obiektu gminnego i nadanie mu nowej, społecznie użytecznej funkcji. Projekt będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji w wymiarze społecznym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym.

W wymiarze społecznym realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia dostępności mieszkańców do oferty kulturalnej, edukacyjnej i społecznej oraz stworzy warunki do organizowania działań integrujących i aktywizujących lokalną społeczność. Szczególne znaczenie będzie miało stworzenie oferty i przestrzeni odpowiadającej na potrzeby dzieci i młodzieży, osób dorosłych oraz seniorów.

W wymiarze przestrzenno-funkcjonalnym przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy jakości i funkcjonalności istniejącej przestrzeni publicznej poprzez zagospodarowanie i dostosowanie budynku do pełnienia nowej funkcji. Powstanie dostępne i wielofunkcyjne miejsce, które będzie mogło być wykorzystywane nie tylko do tradycyjnej działalności bibliotecznej, ale również do organizacji spotkań, warsztatów, zajęć edukacyjnych i wydarzeń kulturalnych.

W wymiarze technicznym projekt zakłada modernizację istniejącego obiektu, poprawę jego stanu technicznego, dostosowanie instalacji i pomieszczeń do nowych funkcji, poprawę efektywności energetycznej oraz zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Realizacja przedsięwzięcia będzie zatem wspierała proces ożywienia społecznego i funkcjonalnego obszaru rewitalizacji oraz przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców.
Powiązanie z obszarem rewitalizacji: Biblioteka w Spiczynie znajduje się poza obszarem rewitalizacji, jednak jej infrastruktura i bezpłatna oferta społeczna oraz kulturalna będą dostępne także mieszkańcom Charlęża i Zawieprzyc. Należy planować działania skierowane do tych mieszkańców i ujmować je w monitoringu programu.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

W ramach projektu przewiduje się w szczególności:

- wykonanie prac budowlanych i adaptacyjnych związanych ze zmianą funkcji budynku;
- modernizację i przebudowę istniejących pomieszczeń;
- dostosowanie budynku do funkcji Gminnej Biblioteki Publicznej;
- wykonanie lub modernizację instalacji elektrycznej;
- wykonanie lub modernizację instalacji wodno-kanalizacyjnej;
- wykonanie lub modernizację instalacji grzewczej;
- wykonanie instalacji teletechnicznych i infrastruktury niezbędnej do funkcjonowania biblioteki;
- poprawę efektywności energetycznej budynku, w zakresie wynikającym z dokumentacji projektowej;
- wykonanie niezbędnych prac związanych z zapewnieniem dostępności obiektu;
- wykonanie prac wykończeniowych;
- zachowanie i odpowiednie wyeksponowanie wartościowych elementów obiektu, w zakresie wynikającym z dokumentacji konserwatorskiej i projektowej;
- zagospodarowanie przestrzeni wewnętrznych na potrzeby biblioteki;
- wyposażenie biblioteki w regały, meble i stanowiska pracy;
- utworzenie stanowisk do nauki i pracy;
- wyposażenie w sprzęt komputerowy i multimedialny;
- utworzenie przestrzeni dla dzieci i młodzieży;
- utworzenie przestrzeni do organizacji spotkań, warsztatów i wydarzeń kulturalnych;
- wykonanie niezbędnego zagospodarowania terenu wokół budynku.

Zakres prac dotyczących obiektu ujętego w Gminnej Ewidencji Zabytków będzie realizowany z uwzględnieniem jego wartości kulturowych oraz wymagań wynikających z obowiązujących przepisów i wymaganych uzgodnień.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Jednym z kluczowych założeń projektu jest stworzenie biblioteki dostępnej dla wszystkich mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz osób ze szczególnymi potrzebami. Dostępność będzie uwzględniona zarówno w zakresie modernizacji budynku, jak i wyposażenia oraz sposobu organizacji przyszłej przestrzeni.
W ramach projektu przewiduje się:

- dostosowanie wejścia do budynku i ciągów komunikacyjnych;
- zapewnienie możliwie bezpiecznego i samodzielnego poruszania się po obiekcie;
- dostosowanie pomieszczeń ogólnodostępnych oraz sanitariatów;
- zapewnienie dostępnych stanowisk komputerowych i multimedialnych;
- zastosowanie odpowiedniego oznakowania i informacji ułatwiających orientację w budynku;
- zastosowanie rozwiązań wspierających osoby z niepełnosprawnością wzroku, słuchu i ograniczeniami ruchowymi;
- dostosowanie wybranych mebli, stanowisk pracy i urządzeń do potrzeb osób z ograniczoną sprawnością;
- zapewnienie możliwości korzystania z interaktywnych urządzeń i zasobów cyfrowych przez osoby ze szczególnymi potrzebami;
- zastosowanie rozwiązań poprawiających dostępność informacji i komunikacji;

- zapewnienie dostępnej przestrzeni dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami.

Nowa biblioteka będzie łączyła tradycyjną funkcję biblioteczną z nowoczesnymi technologiami. Planowane wyposażenie obejmie m.in. interaktywne ekrany dotykowe, tablice multimedialne, projektor, ekran, sprzęt audio, stanowiska komputerowe oraz urządzenia i oprogramowanie do prowadzenia zajęć edukacyjnych i wydarzeń kulturalnych.
W przestrzeni dla dzieci i młodzieży planuje się zastosowanie interaktywnych urządzeń edukacyjnych, gier i aplikacji rozwijających wiedzę, kreatywność i kompetencje cyfrowe. Technologie będą również wykorzystywane do prezentowania lokalnego dziedzictwa kulturowego, historii Spiczyna i gminy oraz materiałów związanych z działalnością biblioteki.
Multimedia będą wykorzystywane podczas:

- warsztatów i zajęć edukacyjnych;
- spotkań autorskich;
- prezentacji i projekcji;
- zajęć dla dzieci i młodzieży;
- wydarzeń kulturalnych;
- działań międzypokoleniowych;
- zajęć rozwijających kompetencje cyfrowe;

prezentacji lokalnego dziedzictwa kulturowego.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Spiczyn dz. nr 571/1, gmina Spiczyn, województwo lubelskie

Okres realizacji

2027–2029

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
-	-	-	Fundusze EOG (norweskie)

Łączna wartość przedsięwzięcia

4 500 000,00 zł

Ogólny koszt	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Razem
4 500 000,00		1 500 000	2 000 000	1 000 000			
w tym pochodzące:							
ze źródeł krajowych							
ze źródeł własnych		225 000	300 000	150 000			
z funduszy unijnych							
pochodzące z innych źródeł		1 275 000	1 700 000	850 000			

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia

Wskaźniki produktu:

Liczba obiektów infrastruktury publicznej poddanych remontowi – 1 szt.

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób korzystających z nowo utworzonej/zmodernizowanej infrastruktury bibliotecznej – jednostka pomiaru: osoby/rok – wartość bazowa: 0 – wartość docelowa: 1 000 osób/rok

8. Nazwa przedsięwzięcia

Akademia Lokalnych Liderów

Nazwa wnioskodawcy

Stowarzyszenie Koła Gospodyń Wiejskich w Stoczku

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Jednym z problemów społeczności lokalnej jest niewielka liczba mieszkańców aktywnie angażujących się w sprawy lokalne oraz ograniczone doświadczenie w przygotowywaniu i realizacji inicjatyw społecznych. Potencjalni liderzy często nie posiadają wiedzy dotyczącej organizacji przedsięwzięć, pozyskiwania środków, komunikacji z mieszkańcami czy współpracy z instytucjami publicznymi.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest rozwój kompetencji mieszkańców i przygotowanie lokalnych liderów zdolnych do inicjowania i realizowania działań na rzecz społeczności.
Cele szczegółowe:

- rozwój kompetencji organizacyjnych i społecznych mieszkańców;
- zwiększenie wiedzy na temat możliwości pozyskiwania środków na inicjatywy lokalne;
- rozwój umiejętności komunikacji i współpracy;
- zwiększenie liczby oddolnych inicjatyw mieszkańców;
- budowanie sieci osób aktywnie działających na rzecz lokalnej społeczności.

Odniesienie do celów rewitalizacji

budowanie kapitału społecznego, aktywizacja mieszkańców gminy

Przeprowadzenie otwartego naboru uczestników, w tym w Charlężu i Zawieprzycach; organizacja sześciu warsztatów z diagnozowania potrzeb, planowania działań, pisania wniosków, komunikacji, wolontariatu i pracy zespołowej; opracowanie co najmniej trzech planów inicjatyw; realizacja trzech miniinicjatyw przez uczestników; podsumowanie działań podczas otwartego spotkania mieszkańców.
Powiązanie z obszarem rewitalizacji: Przedsięwzięcie ogólnogminne powinno zapewniać udział mieszkańców Charlęża i Zawieprzyc, w szczególności osób mniej aktywnych, oraz dokumentować udział przedstawicieli obu podobszarów w działaniach.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

W ramach Akademii planuje się organizację cyklu szkoleń i warsztatów obejmujących:

- diagnozowanie potrzeb lokalnej społeczności;
- przygotowywanie i planowanie inicjatyw społecznych;
- pozyskiwanie środków finansowych i przygotowywanie wniosków;
- komunikację i promocję działań;
- współpracę z samorządem i instytucjami;
- budowanie zespołów i angażowanie mieszkańców;
- wolontariat
- przygotowanie i realizację własnych mini inicjatyw uczestników,
- nabór uczestników, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców obszaru rewitalizacji tj.Charlęża i Zawieprzyc

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie będzie realizowane z uwzględnieniem zasady równego dostępu do udziału w szkoleniach i działaniach społecznych.
Planowane rozwiązania:

- wybór miejsca warsztatów z uwzględnieniem dostępności architektonicznej;
- przekazywanie informacji o projekcie w czytelnej i zrozumiałej formie;
- umożliwienie zgłoszenia szczególnych potrzeb na etapie rekrutacji;
- dostosowanie sposobu prowadzenia zajęć i materiałów do potrzeb uczestników;
- uwzględnienie osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób mających ograniczone kompetencje cyfrowe;
- stosowanie przejrzystych zasad rekrutacji i uczestnictwa;

- zapewnienie możliwości uzyskania informacji o projekcie również poza kanałami internetowymi.

Szczegółowe dostosowania zostaną określone po rozpoznaniu potrzeb uczestników i możliwości organizacyjnych projektu.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia
Obszar Gminy Spiczyn
Okres realizacji
2030

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	**pochodzące ze źródeł prywatnych**	**pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS**	**pochodzące z innych źródeł**
10 760,00			

Łączna wartość przedsięwzięcia							
10 760,00							
Ogólny koszt	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**Razem**
10 760,00				10 760,00			
w tym pochodzące:							
ze źródeł krajowych				10 760,00			
ze źródeł własnych							
z funduszy unijnych							
pochodzące z innych źródeł							

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia

Wskaźniki produktu:

1. **Liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów:** 6.
2. **Liczba mieszkańców objętych wsparciem:** docelowo 15 osób.
3. **Liczba opracowanych planów mini inicjatyw:** co najmniej 3.
4. **Liczba zrealizowanych mini inicjatyw lokalnych:** 3.

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

1. **Liczba uczestników, którzy ukończyli cykl szkoleniowy:** docelowo co najmniej 12 osób.
2. **Liczba uczestników, którzy zwiększyli wiedzę i umiejętności w zakresie planowania działań społecznych:** docelowo co najmniej 12 osób.
3. **Liczba inicjatyw zrealizowanych przez uczestników w odpowiedzi na potrzeby lokalne:** 3.
4. **Liczba uczestników deklarujących większą gotowość do angażowania się w działania lokalne:** docelowo co najmniej 10 osób.

9. Nazwa przedsięwzięcia
Sąsiedzki Bank Czasu
Nazwa wnioskodawcy
Stowarzyszenie Koła Gospodyń Wiejskich w Stoczku
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Problemem jest osłabienie więzi sąsiedzkich oraz niewystarczające wykorzystanie potencjału mieszkańców, którzy posiadają różne umiejętności i mogą wzajemnie sobie pomagać. Brakuje zorganizowanego systemu umożliwiającego mieszkańcom wymianę czasu, wiedzy, umiejętności i drobnej pomocy.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest rozwój wzajemnej pomocy mieszkańców, wzmacnianie więzi sąsiedzkich oraz zwiększenie aktywności społecznej.
Cele szczegółowe:

- stworzenie lokalnego systemu wymiany pomocy;
- wykorzystanie umiejętności i doświadczenia mieszkańców;
- budowanie relacji między mieszkańcami różnych grup wiekowych;
- przeciwdziałanie osamotnieniu i wykluczeniu społecznemu;
- zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz lokalnej społeczności

Odniesienie do celów rewitalizacji

integracja mieszkańców, wzmacnianiem kapitału społecznego, aktywizacja społeczności lokalnej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
Powiązanie z obszarem rewitalizacji: Przedsięwzięcie o zasięgu ogólnogminnym powinno umożliwiać mieszkańcom Charlęża i Zawieprzyc korzystanie z wymiany usług i pomocy sąsiedzkiej. Miejsca spotkań i sposób informowania o dostępności należy doprecyzować w planie realizacji.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Planowane jest stworzenie i prowadzenie lokalnego Banku Czasu, w ramach którego mieszkańcy będą mogli oferować i otrzymywać pomoc.
Sposób działania banku czasu jest prosty: osoby chętne do podzielenia się swoją wiedzą, umiejętnościami, talentami czy po prostu towarzystwem (np. podczas zabawy weselnej) wypełniają formularz, który dotyczy, oprócz podstawowych danych, propozycji usług oraz naszych własnych potrzeb. Koordynator banku czasu pośredniczy w wymianie usług, przypisuje „zarobione" godziny każdemu uczestnikowi na jego konto.
System może obejmować m.in.:

- pomoc w zakupach i codziennych sprawach;
- drobne naprawy i pomoc techniczną;
- pomoc w nauce i korepetycje;
- pomoc w obsłudze komputera i telefonu;
- wspólne spędzanie czasu;
- pomoc przy organizacji lokalnych wydarzeń;
- wymianę wiedzy, umiejętności i doświadczeń np. poprzez spotkania integracyjne.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie będzie realizowane z uwzględnieniem zasady równego dostępu i niedyskryminacji.
Planowane działania:

- organizowanie spotkań w miejscu możliwie dostępnym architektonicznie;
- zapewnienie czytelnych informacji o zasadach udziału w przedsięwzięciu;
- umożliwienie zgłaszania potrzeb i ofert pomocy w formie papierowej, telefonicznej lub elektronicznej;
- dostosowanie sposobu komunikacji do możliwości uczestników;
- uwzględnianie potrzeb osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób mających trudności w korzystaniu z narzędzi cyfrowych;
- stosowanie otwartych i przejrzystych zasad uczestnictwa;
- poszanowanie prywatności i bezpieczeństwa uczestników.

Szczegółowe rozwiązania zostaną dostosowane do potrzeb zgłoszonych przez mieszkańców i warunków miejsca realizacji.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie będzie prowadzone w miejscu umożliwiającym organizację spotkań i kontakt z uczestnikami, z wykorzystaniem dostępnych lokalnie kanałów komunikacji.

Okres realizacji

Proponowany okres realizacji: 12 miesięcy w 2027 r.
Planowany przebieg:

- miesiące 1–2: przygotowanie zasad, formularzy i materiałów informacyjnych;
- miesiące 2–3: promocja inicjatywy i rekrutacja uczestników;
- miesiące 3–11: bieżąca koordynacja banku czasu, organizacja wymiany pomocy i spotkań integracyjnych;
- miesiąc 12: podsumowanie działań, analiza wskaźników i ewaluacja.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
			16 000,00

Łączna wartość przedsięwzięcia

16 000,00

Ogólny koszt	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Razem
16 000,00	16 000,00						16 000,00
w tym pochodzące:							
ze źródeł krajowych							
ze źródeł własnych	16 000,00						16 000,00
z funduszy unijnych							
pochodzące z innych źródeł							

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia

Wskaźniki produktu:

1. **Liczba utworzonych lokalnych Banków Czasu:** 1.
2. **Liczba przeprowadzonych spotkań integracyjnych:** 4.
3. **Liczba opracowanych regulaminów i zestawów zasad działania:** 1.
4. **Liczba osób zarejestrowanych w banku czasu:** docelowo 30 osób.

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

1. **Liczba uczestników, którzy skorzystali z wymiany pomocy:** docelowo co najmniej 20 osób.
2. **Liczba zrealizowanych wymian pomocy:** docelowo co najmniej 40 wymian w okresie realizacji.
3. **Liczba godzin wzajemnej pomocy zarejestrowanych w systemie:** docelowo co najmniej 100 godzin.
4. **Liczba uczestników deklarujących poprawę kontaktów sąsiedzkich lub większe poczucie integracji:** docelowo co najmniej 70% osób, które wypełnią ankietę ewaluacyjną.

10. Nazwa przedsięwzięcia

Wakacyjna opieka i aktywizacja dzieci rolników

Nazwa wnioskodawcy

Stowarzyszenie Koła Gospodyń Wiejskich w Stoczku

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Dzieci zamieszkujące tereny wiejskie, w szczególności dzieci rodzin prowadzących gospodarstwa rolne, mają ograniczony dostęp do zorganizowanych form opieki i aktywnego spędzania czasu w okresie wakacyjnym. Rodzice prowadzący działalność rolniczą często nie mają możliwości zapewnienia dzieciom odpowiedniej opieki w czasie wakacji, ze względu na charakter i sezonowość prac w gospodarstwie.
Problemem jest również ograniczona oferta bezpłatnych lub niskokosztowych zajęć wakacyjnych, rozwijających zainteresowania dzieci, integrujących lokalną społeczność oraz zapewniających bezpieczne i wartościowe spędzanie czasu wolnego.
Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na zapewnienie dzieciom z rodzin rolniczych bezpiecznej, dostępnej i atrakcyjnej formy opieki wakacyjnej, a jednocześnie przyczyni się do wsparcia rodziców w okresie wzmożonych prac polowych.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Celem głównym przedsięwzięcia jest zapewnienie dzieciom rolników bezpiecznej i dostępnej opieki w okresie wakacyjnym oraz stworzenie im możliwości aktywnego, edukacyjnego i integracyjnego spędzania czasu wolnego.
Cele szczegółowe:

- zapewnienie dzieciom bezpiecznej opieki w czasie wakacji;
- wsparcie rodzin rolniczych w godzeniu obowiązków zawodowych i rodzinnych;
- organizacja zajęć edukacyjnych, sportowych, rekreacyjnych i artystycznych;
- rozwijanie zainteresowań, samodzielności i kompetencji społecznych dzieci;
- integracja dzieci i rodzin z lokalnej społeczności;
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ograniczonemu dostępowi do oferty edukacyjno-kulturalnej na obszarach wiejskich;
- promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.

Odniesienie do celów rewitalizacji

przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu oraz zwiększaniem dostępności do usług społecznych i edukacyjnych

Zorganizowanie wakacyjnych turnusów dziennej opieki nad dziećmi; prowadzenie zajęć sportowych, plastycznych i przyrodniczych; organizacja wycieczek edukacyjnych i warsztatów bezpieczeństwa; zapewnienie opieki wychowawczej i harmonogramu zajęć; przeprowadzenie naboru uwzględniającego dzieci z Charlęża i Zawieprzyc.
Powiązanie z obszarem rewitalizacji: Choć działania mogą być organizowane w Stoczku, dostęp do opieki wakacyjnej powinien obejmować również dzieci z Charlęża i Zawieprzyc, stosownie do przyjętych zasad rekrutacji. Udział dzieci z obszaru rewitalizacji powinien być możliwy do wykazania w monitoringu.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

W ramach przedsięwzięcia planuje się organizację wakacyjnej opieki dla dzieci rolników w formie zorganizowanych zajęć dziennych/półkolonii.
organizację miejsca i zaplecza do prowadzenia zajęć;
zapewnienie wykwalifikowanej kadry opiekuńczej i wychowawczej;
organizację zajęć edukacyjnych i rozwijających zainteresowania;
organizację zajęć sportowych i rekreacyjnych;
organizację zajęć artystycznych, plastycznych i kreatywnych;
organizację zajęć integracyjnych i rozwijających kompetencje społeczne;
organizację wycieczek, spacerów i innych bezpiecznych form aktywności na świeżym powietrzu;
Przedsięwzięcie będzie realizowane w okresie wakacyjnym, z uwzględnieniem potrzeb dzieci oraz harmonogramu prac rolniczych rodzin objętych wsparciem.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Realizacja przedsięwzięcia będzie uwzględniała zasadę równego dostępu do zajęć oraz potrzeb dzieci ze szczególnymi potrzebami.
Przewiduje się:

- wybór miejsca prowadzenia zajęć z uwzględnieniem dostępności architektonicznej;
- zapewnienie rodzicom i opiekunom zrozumiałych informacji o zasadach uczestnictwa;

- dostosowanie organizacji zajęć i sposobu komunikacji do potrzeb uczestników;
- uwzględnianie indywidualnych potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami i trudnościami w funkcjonowaniu;
- niedyskryminujące zasady rekrutacji i uczestnictwa;
- zastosowanie rozwiązań alternatywnych, jeżeli wystąpią bariery w dostępności, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Szczegółowe dostosowania zostaną określone po rozpoznaniu potrzeb zgłoszonych przez rodziców lub opiekunów dzieci oraz możliwości organizacyjnych stowarzyszenia.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Stoczek, gmina Spiczyn, województwo lubelskie – w miejscu zapewniającym odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć opiekuńczych, edukacyjnych i rekreacyjnych.

Okres realizacji

Wakacje 2028-2032 r. – jeden turnus trwający 10 dni roboczych

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
			80 500,00

Łączna wartość przedsięwzięcia

80 500,00 zł

Ogólny koszt	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Razem
80 500,00		16 100,00	16 100,00	16 100,00	16 100,00	16 100,00	80 500
w tym pochodzące:							
ze źródeł krajowych							
ze źródeł własnych							
z funduszy unijnych							
pochodzące z innych źródeł		16 100,00	16 100,00	16 100,00	16 100,00	16 100,00	80 500,00

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia

Wskaźniki produktu:

1. Liczba zorganizowanych turnusów półkolonii – 5.
2. Liczba dzieci objętych wsparciem – 100 **osób**.
3. Liczba dni zorganizowanych zajęć – **50 dni**.
4. Liczba zorganizowanych wycieczek lub wyjść edukacyjnych – 5.

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

1. Liczba dzieci, które ukończyły turnus – docelowo 10**0 osób**.
2. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach edukacyjnych, sportowych i integracyjnych – docelowo 10**0 osób**.
3. Liczba dzieci deklarujących zadowolenie z udziału w zajęciach – do ustalenia na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

11. Nazwa przedsięwzięcia

Interdyscyplinarny Program Wsparcia Rodziców „Szkoła Nowoczesnego Rodzica”

Nazwa wnioskodawcy

Stowarzyszenie Oświatowe „CJZ” we współpracy z Gminą Spiczyn oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Spiczynie
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Przedsięwzięcie odpowiada na problem niskiej wydolności opiekuńczo-wychowawczej rodziców, szczególnie z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, bezrobociem oraz zamieszkujących obszary wiejskie i zdegradowane. Barierami są brak bezpłatnej opieki nad dziećmi podczas szkoleń, niewystarczające praktyczne umiejętności wychowawcze i radzenia sobie ze stresem, trudności emocjonalno-społeczne dzieci oraz brak skoordynowanego wsparcia szkoły, GOPS i rodziny.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Trwałe podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wsparcie rozwoju emocjonalno-społecznego dzieci poprzez 12-miesięczny program obejmujący warsztaty dla rodziców, równoległe zajęcia dla dzieci, wsparcie w środowisku domowym i integrację rodzin. Planowana grupa: 10–12 rodzin.
Odniesienie do celów rewitalizacji
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu, aktywizacja społeczna, budowanie więzi sąsiedzkich, wspieranie rozwoju dzieci i profilaktyka dysfunkcji oraz integracja usług społecznych na obszarze rewitalizacji poprzez współpracę szkoły, GOPS, organizacji pozarządowej i rodzin. Powiązanie z obszarem rewitalizacji: W ramach rekrutacji do działań dla rodziców należy uwzględnić możliwość udziału rodzin z Charlęża i Zawieprzyc oraz odnotowywać ich udział w celu wykazania efektów społecznych na obszarze rewitalizacji.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Przeprowadzenie naboru rodziców do projektu, zdiagnozowanie potrzeb rodzin biorących udział w projekcie; organizacja warsztatów komunikacji z dzieckiem, rozwiązywania konfliktów, bezpieczeństwa cyfrowego i wspierania nauki; prowadzenie konsultacji z psychologiem lub pedagogiem; organizacja spotkań rodzic–dziecko; przygotowanie materiałów do samodzielnego wykorzystania w domu; zebranie ankiet oceniających efekty Program obejmuje: Moduł R – 36 cotygodniowych spotkań dla rodziców (72 godziny); Moduł S – równoległe zajęcia opiekuńczo-rozwojowe dla dzieci i trening umiejętności społecznych (72 godziny); 6 warsztatów kulinarno-integracyjnych dla rodzin (12 godzin zajęć / 24 godziny pracy kadry); Moduł D – wsparcie asystenta rodziny/terapeuty w domach uczestników (24 godziny); superwizję zespołu (24 godziny) oraz koordynację i obsługę projektu (48 godzin).
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
Zajęcia stacjonarne planowane są w Centrum Integracji Kulturalnej „Stajnia Kultury” w Zawieprzycach, z zapewnieniem dostępnej przestrzeni i zaplecza sanitarnego. Udział i materiały będą bezpłatne, a opieka nad dziećmi zapewniona równolegle z warsztatami dla rodziców. Materiały informacyjne będą przygotowane prostym językiem, rekrutacja wielokanałowa, a wsparcie asystenta/terapeuty może być realizowane w domu uczestnika.
Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia
Gmina Spiczyn, przede wszystkim Centrum Integracji Kulturalnej „Stajnia Kultury”, Zawieprzyce 120, oraz domy i mieszkania rodzin objętych wsparciem na terenie gminy.
Okres realizacji
01.09.2027–31.08.2028 (12 miesięcy; 36 tygodni zajęć merytorycznych). Po zakończeniu przewidziano podtrzymujące spotkania grupy samopomocowej raz w miesiącu w drugim roku.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
4 473,50 zł	0,00 zł	40 261,50 zł	0,00 zł

Łączna wartość przedsięwzięcia

44 735,00 zł

Ogólny koszt	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Razem
44 735,00 zł	22 367,0	22 368,0					44 735,00
w tym pochodzące:							

4 473,50 zł – wkład własny (finansowy/niefinansowy)	2 236,70	2 236,80					4 473,5
ze źródeł krajowych							
z funduszy unijnych	20 130,30	20 131,20					40 261,50
– środki UE/FERS lub grant							
inne źródła							

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia

Wskaźniki produktu:

Całkowita liczba osób objętych wsparciem- 50 os.
10–12 rodzin objętych kompleksowym wsparciem; 216 godzin pracy merytorycznej i wsparcia (w tym zajęcia rodziców, dzieci, warsztaty rodzinne, wsparcie domowe i superwizja); 156 godzin wynajmu sal; 6 warsztatów kulinarno-integracyjnych; 1 komplet sprzętu kuchennego i do 12 pakietów domowych. Pomiar: formularze zgłoszeniowe, listy obecności, dzienniki zajęć, karty pracy, faktury i protokoły odbioru.

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie- 20 os.
Co najmniej 70% rodziców poprawi wynik w ocenie kompetencji wychowawczych; co najmniej 80% zadeklaruje rezygnację z kar fizycznych i krzyku; co najmniej 75% rodzin wdroży system obowiązków domowych; planowany spadek o 50% uwag dotyczących trudnych zachowań dzieci; wzrost frekwencji rodziców na zebraniach o 40%; utworzenie 1 grupy samopomocowej spotykającej się raz w miesiącu. Pomiar: ankiety pre-test/post-test, wywiady, raporty wizyt domowych, dane szkolne i listy obecności.

12. Nazwa przedsięwzięcia

Klub Seniora – Razem Lepiej w Gminie Spiczyn – regularne zajęcia, spotkania i wspólne wyjścia dla seniorów

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Spiczyn – we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, instytucjami kultury, placówkami oświatowymi, organizacjami społecznymi, wolontariuszami i lokalnymi partnerami.

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Wraz ze starzeniem się społeczności lokalnej rośnie znaczenie dostępnych, regularnych działań, które pomagają seniorom zachować samodzielność, sprawność, relacje społeczne i poczucie wpływu na życie gminy. Barierami mogą być samotność, ograniczona mobilność, trudności w korzystaniu z usług cyfrowych oraz niewystarczająca oferta aktywności blisko miejsca zamieszkania. Sam budynek nie zapewni trwałej zmiany – potrzebny jest całoroczny program, który przyciąga różne osoby, odpowiada na ich zainteresowania i daje im współodpowiedzialność za miejsce. „Klub Seniora – Razem Lepiej" połączy aktywność fizyczną, edukację, kulturę, profilaktykę, wolontariat i współpracę międzypokoleniową. Klub ma być nie tylko miejscem, do którego seniorzy przychodzą na zajęcia, ale przestrzenią, którą współtworzą i w której mogą inicjować własne pomysły.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Celem głównym jest poprawa jakości życia osób starszych w Gminie Spiczyn w latach 2030–2035 poprzez prowadzenie w nowo wybudowanym Klubie Seniora atrakcyjnego, dostępnego i współtworzonego przez uczestników programu aktywności. Cele szczegółowe: 1) ograniczanie samotności i wzmacnianie więzi sąsiedzkich; 2) wspieranie sprawności fizycznej, dobrostanu i profilaktyki zdrowotnej; 3) rozwijanie kompetencji cyfrowych i samodzielności; 4) odkrywanie talentów i rozwijanie zainteresowań; 5) tworzenie relacji międzypokoleniowych; 6) rozwój wolontariatu senioralnego i aktywności obywatelskiej; 7) zapewnienie ciągłości oferty przez sześć lat oraz przygotowanie modelu jej kontynuacji po 2035 r.

Odniesienie do celów rewitalizacji

Przedsięwzięcie wspiera rewitalizację społeczną osób 60+ poprzez przeciwdziałanie izolacji, wzmacnianie aktywności mieszkańców i budowanie lokalnych więzi. Klub będzie miejscem spotkań, współpracy i oddolnych inicjatyw, a nie wyłącznie punktem świadczenia zajęć. Seniorzy zostaną zaproszeni do współdecydowania o programie poprzez cykliczne spotkania uczestników i coroczne badanie potrzeb. Działania międzypokoleniowe połączą doświadczenie osób starszych z energią dzieci, młodzieży i rodzin. Współpraca z GOPS, szkołami, instytucjami kultury i organizacjami społecznymi pozwoli lepiej docierać do osób samotnych oraz rozwijać lokalne partnerstwa.

Powiązanie z obszarem rewitalizacji: Lokalizacja spotkań seniorów w Kijanach nie wyklucza udziału seniorów z Charlęża i Zawieprzyc. W organizacji przedsięwzięcia należy uwzględnić sposób dotarcia do mieszkańców obu podobszarów i pomiar ich udziału.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Program „Klub Seniora – Razem Lepiej" będzie realizowany w latach 2030–2035 w nowo wybudowanym Klubie Seniora. Zakłada się organizację średnio 1 spotkania lub zajęć tygodniowo przez ok. 40–45 tygodni w roku, z możliwością zwiększenia częstotliwości w razie zainteresowania mieszkańców. Harmonogram będzie dostosowywany do liczby chętnych i ich potrzeb. Działania obejmą m.in. spotkania przy kawie, lekką gimnastykę i spacery, warsztaty rękodzielnicze i kulinarne, pomoc w korzystaniu z telefonu i korzystania z internetu, spotkania edukacyjne, wspólne wyjścia oraz wybrane działania międzypokoleniowe.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Działania będą organizowane z poszanowaniem potrzeb osób o ograniczonej mobilności, niepełnosprawności sensorycznej, trudnościach poznawczych lub innych szczególnych potrzebach. Zajęcia będą odbywać się w dostępnej przestrzeni budynku, a sposób komunikacji, materiały, tempo pracy i ćwiczenia będą dostosowywane do możliwości uczestników. Informacje o programie będą przekazywane czytelnie i różnymi kanałami, także przez lokalnych partnerów. Uczestnicy będą mogli wcześniej zgłosić potrzeby związane z udziałem. Organizator będzie dążyć do minimalizowania udziału finansowego w podstawowej ofercie, zapewnienia przerw i przyjaznej atmosfery oraz – w miarę możliwości i współpracy z partnerami – pomocy w dotarciu do klubu. Rekrutacja będzie prowadzona w sposób niedyskryminujący, ze szczególnym uwzględnieniem osób samotnych i zagrożonych wykluczeniem.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Nowo wybudowany budynek w Kijanach w których będzie się mieścił m.in. Klub Seniora na terenie Gminy Spiczyn. Wybrane działania plenerowe, międzypokoleniowe i integracyjne mogą odbywać się także w przestrzeni publicznej oraz u partnerów lokalnych.

Okres realizacji

2030–2035 (6 lat). Działania cykliczne w każdym roku, według harmonogramu rocznego; program będzie podlegał corocznemu przeglądowi i aktualizacji.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł

Łączna wartość przedsięwzięcia

640 000,00

Ogólny koszt	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Razem
640 000,0	90 000,00	95 000,00	100 000,0	110 000,0	120 000,0	125 000,0	640 000,0
w tym pochodzące							
ze źródeł krajowych	9 000,00	9 500,00	10 000,00	11 000,00	12 000,00	12 500,00	64 000,0

Ze źródeł własnych	9 000,00	9 500,00	10 000,00	11 000,00	12 000,00	12 500,00	64 000,0
z funduszy unijnych	72 000,00	76 000,00	80 000,00	88 000,00	96 000,00	100 000,0	512 000,0
pochodzące z innych źródeł							

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia

Wskaźniki produktu:

Wskaźniki produktu (planowane, dostosowane do skali małej gminy): 1) prowadzenie Klubu Seniora przez 6 lat; 2) ok. 240–270 spotkań lub zajęć w całym okresie (średnio 40–45 rocznie); 3)

20 uczestników korzystających z oferty w każdym roku, zależnie od zainteresowania; 4) 50 różnych osób, które skorzystają z oferty przynajmniej raz w całym okresie; 5) organizacja co najmniej 1 otwartego spotkania integracyjnego lub międzypokoleniowego rocznie; 6) realizacja co najmniej 1 cyklu zajęć z obsługi telefonu, internetu lub e-usług w roku. Pomiar: listy obecności, harmonogramy i dzienniki zajęć, dokumentacja wydarzeń oraz roczne sprawozdania. Wartości mają charakter szacunkowy i mogą być aktualizowane na podstawie rzeczywistego zainteresowania.

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Wskaźniki rezultatu (wartości orientacyjne i sposób pomiaru): 1) co najmniej 60% uczestników, którzy wypełnią ankietę, deklaruje, że udział w zajęciach pomaga im częściej wychodzić z domu lub nawiązywać kontakty — pomiar krótką, dobrowolną ankietą raz w roku; 2) co najmniej 50% stałych uczestników bierze udział w spotkaniach przynajmniej raz w miesiącu — pomiar na podstawie list obecności; 3) uczestnicy biorący udział w zajęciach cyfrowych potrafią wykonać przynajmniej jedną wybraną czynność, np. połączyć się z rodziną, wyszukać informację lub skorzystać z e-usługi — ocena przed i po cyklu; 4) poziom zadowolenia z zajęć jest monitorowany raz w roku, a zgłaszane uwagi wykorzystywane do planowania kolejnego programu. Przy niewielkiej liczbie uczestników wyniki procentowe należy przedstawiać razem z liczbą odpowiedzi; ocena będzie oparta na rzeczywistych danych, bez zakładania z góry dużej frekwencji.

13. Nazwa przedsięwzięcia

Piknik Naukowo-Rodzinny „Liga Nauki – Być jak Skłodowska”

Nazwa wnioskodawcy

Stowarzyszenie Oświatowe „CJZ” we współpracy z Gminą Spiczyn, GOPS w Spiczynie, Szkołą Podstawową im. Marii Skłodowskiej-Curie w Zawieprzycach i Szkołą Podstawową im. Marii Konopnickiej w Charlężu

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie odpowiada na deficyt oferty integracyjno-edukacyjnej dla rodzin w Zawieprzycach i Charlężu, osłabienie więzi sąsiedzkich i międzypokoleniowych oraz obniżone aspiracje edukacyjne dzieci. Warsztaty i piknik mają wzmacniać relacje rodzinne, poczucie sprawczości i zainteresowanie nauką.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Podniesienie jakości życia, poziomu włączenia społecznego oraz budowa kapitału relacyjnego i naukowego mieszkańców Zawieprzyc i Charlęża poprzez warsztaty STEAM i kulinarno-integracyjne oraz otwarty Piknik Naukowo-Rodzinny.

Odniesienie do celów rewitalizacji

Przeciwdziałanie wykluczeniu i bierności społecznej, integracja międzypokoleniowa i sąsiedzka, wyrównywanie szans edukacyjnych, rozwój kompetencji STEAM dzieci oraz ożywienie Centrum Integracji Kulturalnej „Stajnia Kultury”.

Powiązanie z obszarem rewitalizacji: Wydarzenie o zasięgu szerszym niż podobszary rewitalizacji powinno umożliwić i promować udział rodzin z Charlęża i Zawieprzyc, a sprawozdawczość powinna rozróżniać udział uczestników z tych miejscowości.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie obejmuje 10 tygodni działań: warsztaty STEAM dla dzieci i rodziców w dwóch szkołach (20 godzin łącznie), warsztaty kulinarno-integracyjne (20 godzin łącznie), a następnie otwarty piknik w CIK „Stajnia Kultury", na którym uczestnicy będą mogli zaprezentować własne projekty. Piknik obejmie turniej 10 stanowisk STEAM, interaktywny pokaz naukowy, strefę kulinarną, strefę malucha i seniora oraz galę z nagrodami. Organizacja pokazów dotyczących dorobku Marii Skłodowskiej-Curie.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Udział będzie bezpłatny. Planowane są dostępne ciągi komunikacyjne i sanitariaty, strefa wyciszenia, materiały w standardzie ETR, wysoki kontrast i czytelna czcionka. Rozważona zostanie koordynacja dojazdu dla osób z trudnościami mobilnościowymi, a stanowiska będą dostosowane do potrzeb uczestników.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Obszar rewitalizacji Gminy Spiczyn: Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej-Curie w Zawieprzycach, Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Charlężu oraz Centrum Integracji Kulturalnej „Stajnia Kultury", Zawieprzyce 120, 21-077 Spiczyn.

Okres realizacji

10 tygodni, przykładowo wrzesień–listopad 2027 r.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
4 274,00 zł	0,00 zł	38 466,00 zł	0,00 zł

Łączna wartość przedsięwzięcia

42 740,00 zł

Ogólny koszt	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Razem
42 740,00 zł	42 740,0						42 740,0
w tym pochodzące:							
ze źródeł krajowych							
Ze źródeł własnych	4 274,00						4 274,00
z funduszy unijnych	38 466,00						38 466,0
pochodzące z innych źródeł							

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia

Wskaźniki produktu:

20 spotkań warsztatowych (40 godzin: 20 godzin STEAM i 20 godzin kulinarnych); 1 piknik; 10 stanowisk badawczo-konstrukcyjnych; 4 strefy aktywności; zakup co najmniej 15 zestawów/urządzeń edukacyjnych. Pomiar: listy obecności, dokumentacja zdjęciowa, karty zgłoszeń, faktury i protokoły odbioru.

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

250 uczestników pikniku; 10–12 rodzin objętych warsztatami; co najmniej 80% uczestników warsztatów wykazujących przyrost kompetencji STEAM i motywacji; co najmniej 70% badanych deklarujących poprawę integracji sąsiedzkiej i międzypokoleniowej. Pomiar: rejestr uczestników, szacowanie frekwencji, ankiety pre-test/post-test i dokumentacja wydarzenia.

14. Nazwa przedsięwzięcia
Rozwój usług społecznych i specjalistycznych oraz integracja międzypokoleniowa mieszkańców Gminy Spiczyn
Nazwa wnioskodawcy
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Spiczynie
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Przedsięwzięcie odpowiada na potrzebę zwiększenia dostępności usług społecznych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi, dzieci i młodzieży oraz osób starszych, w szczególności osób i rodzin doświadczających trudności życiowych, problemów opiekuńczo-wychowawczych, osamotnienia lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Istotnym wyzwaniem jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do specjalistycznego wsparcia oraz stworzenie warunków sprzyjających aktywności społecznej, integracji międzypokoleniowej i wzmacnianiu więzi lokalnych. Brak odpowiedniego wsparcia może przyczyniać się do pogłębiania trudności rodzinnych i społecznych oraz ograniczać możliwości samodzielnego przezwyciężania sytuacji kryzysowych. Przedsięwzięcie ma na celu ograniczanie negatywnych zjawisk społecznych poprzez rozwój usług specjalistycznych, działania profilaktyczne i edukacyjne oraz organizację inicjatyw integrujących dzieci, młodzież i osoby starsze. Szczegółowe powiązanie przedsięwzięcia z problemami zdiagnozowanymi na obszarze rewitalizacji należy określić na podstawie diagnozy Gminnego Programu Rewitalizacji.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie dostępności usług społecznych i specjalistycznych dla mieszkańców Gminy Spiczyn, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi, dzieci i młodzieży oraz osób starszych. Cele szczegółowe: • wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych; • przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu; • rozwijanie aktywności międzypokoleniowej; • zwiększenie dostępu do usług specjalistycznych i wspierających; • wzmacnianie więzi lokalnych i aktywności społecznej.
Odniesienie do celów rewitalizacji
przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, rozwój usług społecznych i specjalistycznych, wzmacnianie więzi lokalnych oraz integracja międzypokoleniowa mieszkańców Organizacja dyżurów pracownika socjalnego i specjalistów wspierających rodziny; prowadzenie konsultacji psychologicznych, pedagogicznych i poradnictwa opiekuńczego; organizacja warsztatów umiejętności społecznych i spotkań grup wsparcia; realizacja zajęć integrujących dzieci, rodziców i seniorów; prowadzenie zapisów oraz monitorowanie liczby osób korzystających z poszczególnych usług. Powiązanie z obszarem rewitalizacji: Usługi planowane w skali całej gminy będą służyć także mieszkańcom Charlęża i Zawieprzyc; w szczególności należy uwzględnić osoby z grup zagrożonych marginalizacją, a efekty na obszarze rewitalizacji monitorować odrębnie.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
W ramach przedsięwzięcia planuje się realizację następujących działań: Zadanie 1. Rozwój usług specjalistycznych i wspierających: • wsparcie psychologiczne dla dzieci i młodzieży; • konsultacje psychiatryczne, w tym w razie potrzeby dla dzieci i młodzieży; • usługi fizjoterapeutyczne; • usługi logopedyczne. Zadanie 2. Warsztaty międzypokoleniowe: • organizacja warsztatów, spotkań i zajęć dla dzieci, młodzieży oraz osób starszych;

• integracja społeczna, wymiana doświadczeń, rozwijanie zainteresowań i kompetencji oraz budowanie relacji międzypokoleniowych.

Zadanie 3. Działania edukacyjne, profilaktyczne i aktywizujące:
• edukacja w zakresie pielęgnacji stóp i profilaktyki zdrowotnej;
• zajęcia edukacyjne z udziałem osób uczących się zawodu fryzjera;
• zajęcia ruchowe i gimnastyka dla seniorów;
• warsztaty dotyczące bezpieczeństwa dzieci i osób starszych;
• trening pamięci i zajęcia określane jako neurobik;
• edukacja żywieniowa prowadzona przez dietetyka;
• warsztaty profilaktyczne i edukacyjne dla dzieci oraz rodziców, w tym RapPedagogia;
• warsztaty radzenia sobie ze stresem dla dzieci i młodzieży;
• działania integracyjne, w tym wyjazd dla dzieci i seniorów.

Szczegółowy harmonogram, liczba spotkań i zakres działań zostaną określone na etapie przygotowania realizacji przedsięwzięcia.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie będzie realizowane z uwzględnieniem zasady równego dostępu do usług i działań społecznych, zgodnie z przepisami dotyczącymi zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Planowane rozwiązania:
• organizacja usług i zajęć w miejscach dostępnych architektonicznie;
• zapewnienie dostępnej i zrozumiałej informacji o oferowanych usługach;
• dostosowanie sposobu komunikacji do potrzeb uczestników;
• uwzględnianie indywidualnych potrzeb osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób mających trudności w przemieszczaniu się lub komunikowaniu;
• rozważenie realizacji usług w miejscu zamieszkania uczestnika lub w formule mobilnej, gdy będzie to uzasadnione potrzebami i możliwościami organizacyjnymi;
• stosowanie rozwiązań alternatywnych zgodnie z obowiązującymi przepisami.
Szczegółowe dostosowania będą zależeć od miejsca realizacji działań, charakteru usług i potrzeb uczestników.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

Obszar Gminy Spiczyn, w miejscach wskazanych do realizacji przedsięwzięcia, a w uzasadnionych przypadkach również w miejscu zamieszkania uczestników lub w formule mobilnej.

Okres realizacji

2027–2032

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
62 684,00 zł	0,00 zł	250 736,00 zł	0,00 zł

Łączna wartość przedsięwzięcia

313 420,00 zł

Ogólny koszt	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Razem
313 420,00 zł	35 000,00 zł	40 000,00	40 000,00	40 000,00	60 000,00	98 420,00	313 420,0
w tym pochodzące:							
ze źródeł krajowych publicznych	7 000,00 zł	8 000,00 zł	8 000,00 zł	8 000,00 zł	12 000,00 zł	19 684,00 zł	62 684,00 zł
ze źródeł własnych/prywatnych	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

z funduszy unijnych	28 000,00 zł	32 000,00 zł	32 000,00 zł	32 000,00 zł	48 000,00 zł	78 736,00 zł	250 736,00 zł
z innych źródeł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia

Wskaźniki produktu:

1. Liczba osób objętych usługami specjalistycznymi –120 osób. 2. Liczba godzin usług specjalistycznych – co najmniej 900 godzin. 3. Liczba warsztatów i zajęć edukacyjnych – co najmniej 60. 4. Liczba działań integracyjnych – co najmniej 12. 5. Liczba uczestników warsztatów międzypokoleniowych – co najmniej 150 osób (liczone jako udział w zajęciach, z możliwością powtarzania udziału). Pomiar: dokumentacja usług, harmonogramy, listy uczestników i sprawozdania.

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

1. Liczba osób, które skorzystały z co najmniej jednej formy wsparcia –120. 2. Liczba uczestników deklarujących wzrost wiedzy lub kompetencji – co najmniej 80. 3. Liczba uczestników działań międzypokoleniowych – co najmniej 150 udziałów. 4. Liczba osób deklarujących poprawę możliwości uczestnictwa w życiu społecznym – co najmniej 80. Pomiar: ewidencja usług, listy obecności oraz ankiety przed/po lub ankiety ewaluacyjne. Wartości są orientacyjnymi celami roboczymi do zatwierdzenia przez realizatora.

15. Nazwa przedsięwzięcia

Wzmocnienie aktywności społecznej i integracji mieszkańców poprzez wspólne odkrywanie, dokumentowanie i przekazywanie lokalnego dziedzictwa kulturowego, ze szczególnym uwzględnieniem integracji międzypokoleniowej i włączenia osób mniej aktywnych w życie społeczności lokalnej

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Spiczyn

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie odpowiada na potrzebę zachowania i upowszechniania lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz wzmocnienia więzi społecznych mieszkańców. Wraz ze zmianami pokoleniowymi stopniowo zanika wiedza dotycząca historii miejscowości, dawnych zwyczajów, tradycyjnych zajęć, rzemiosła i codziennego życia mieszkańców. Cenne fotografie, dokumenty, pamiątki i wspomnienia często pozostają w prywatnych zbiorach i nie są systematycznie archiwizowane.
Jednocześnie istnieje potrzeba tworzenia okazji do spotkań mieszkańców, szczególnie różnych pokoleń, oraz aktywnego udziału społeczności w działaniach na rzecz miejsca zamieszkania.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie aktywności społecznej i integracji mieszkańców poprzez wspólne odkrywanie, dokumentowanie i przekazywanie lokalnego dziedzictwa kulturowego.

Cele szczegółowe:
• zebranie i uporządkowanie materiałów dotyczących historii wsi;
• utrwalenie wspomnień i relacji najstarszych mieszkańców;
• zachowanie tradycyjnych umiejętności rękodzielniczych;
• stworzenie przestrzeni do integracji międzypokoleniowej;
• zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz lokalnej społeczności;
• upowszechnienie wiedzy o historii i tożsamości miejsca.

Odniesienie do celów rewitalizacji

aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzmacnianie kapitału społecznego i lokalnej tożsamości oraz zwiększanie uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym
Powiązanie z obszarem rewitalizacji: Działania kulturalne i międzypokoleniowe realizowane w różnych lokalizacjach gminy powinny angażować społeczności Charlęża i Zawieprzyc i wspierać

przekazywanie dziedzictwa lokalnego. Udział mieszkańców obu podobszarów i organizowane tam wydarzenia należy wykazywać w monitoringu.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

W ramach przedsięwzięcia planuje się cykl warsztatów, spotkań i działań społecznych poświęconych lokalnemu dziedzictwu kulturowemu, obejmujący:
• przygotowanie, organizację i promocję przedsięwzięcia;
• spotkania z mieszkańcami poświęcone historii miejscowości i przemianom lokalnej społeczności;
• społeczną zbiórkę starych fotografii, dokumentów, pamiątek i innych materiałów historycznych;
• digitalizację, opisanie i uporządkowanie zgromadzonych materiałów;
• nagrywanie i opracowanie wspomnień mieszkańców, w szczególności osób starszych;
• warsztaty tradycyjnego rękodzieła, m.in. haftu, wycinanki, tkactwa, wykonywania ozdób i tradycyjnych technik dekoracyjnych;
• międzypokoleniowe spotkania, prezentacje i działania praktyczne;
• zaangażowanie mieszkańców jako uczestników, osób przekazujących materiały, prowadzących zajęcia i świadków historii;
• opracowanie cyfrowego archiwum lokalnego dziedzictwa;
• przygotowanie publikacji, katalogu lub innego materiału prezentującego zebrane historie, fotografie i wspomnienia;
• organizację wystawy fotografii, dokumentów, pamiątek i prac wykonanych podczas warsztatów;
• podsumowanie przedsięwzięcia i publiczną prezentację rezultatów.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie będzie realizowane z uwzględnieniem potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Planowane rozwiązania:
• wybór miejsc możliwie dostępnych architektonicznie, w tym zapewnienie w miarę możliwości bez barierowego dostępu do sali, toalety i przestrzeni warsztatowej;
• przygotowywanie informacji o wydarzeniach w czytelnej i prostej formie oraz rozpowszechnianie ich różnymi kanałami, także poza internetem;
• zapewnienie pomocy organizacyjnej w razie potrzeby;
• zapewnienie miejsc siedzących i możliwości robienia przerw;
• dostosowanie materiałów i sposobu prowadzenia zajęć do potrzeb osób starszych oraz osób z ograniczeniami wzroku lub słuchu, m.in. poprzez odpowiednią wielkość tekstu, czytelny kontrast i ustne opisy prezentowanych materiałów.

Miejsce realizacji danego przedsięwzięcia

GCK, Stajnia Kultury, świetlice wiejskie oraz miejsca spotkań w plenerze.

Okres realizacji

2027–2028

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
36 000,00 zł	0,00 zł	144 000,00 zł	0,00 zł

Łączna wartość przedsięwzięcia

180 000,00 zł

Ogólny koszt	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Razem
180 000,00 zł	90 000,00	90 000,00					180 000,00
w tym pochodzące:							
ze źródeł krajowych publicznych	18 000,00 zł	18 000,00 zł					36 000,00 zł
ze źródeł własnych/prywatnych	0,00 zł	0,00 zł					0,00 zł
z funduszy unijnych	72 000,00 zł	72 000,00 zł					144 000,00 zł

z innych źródeł	0,00 zł	0,00 zł					0,00 zł
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia							
Wskaźniki produktu:							
1. Liczba zorganizowanych warsztatów i spotkań – ok. 15. 2. Liczba uczestników warsztatów i spotkań – ok. 100 osób. 3. Liczba zebranych fotografii, dokumentów i pamiątek – ok. 150 sztuk. 4. Liczba zarejestrowanych relacji i wspomnień – ok. 20. 5. Liczba warsztatów rękodzielniczych – ok. 6. 6. Liczba przygotowanych materiałów edukacyjnych – 1 cyfrowe archiwum i 1 publikacja/katalog. 7. Liczba wystaw lub prezentacji – co najmniej 1. Pomiar: harmonogramy, listy obecności, ewidencja materiałów, dokumentacja fotograficzna i kopie opracowanych materiałów. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami- 2							
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):							
1. Liczba osób, które zwiększyły wiedzę o lokalnym dziedzictwie – 70. 2. Liczba osób deklarujących nawiązanie nowych kontaktów lub wzrost aktywności społecznej – ok. 50. 3. Liczba mieszkańców zaangażowanych w przekazywanie materiałów i relacji – ok. 40. 4. Liczba zachowanych i udostępnionych materiałów – ok. 150. 5. Liczba uczestników reprezentujących co najmniej dwa pokolenia – ok. 60. 6. Odsetek uczestników pozytywnie oceniających przedsięwzięcie – ok. 80%. Pomiar: ankiety przed/po i po zakończeniu projektu, ewidencja materiałów, listy uczestników. Wartości docelowe mają charakter szacunkowy i wymagają zatwierdzenia.							

8.1 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Poniżej przedstawiono potencjalne, dopuszczalne, możliwe do realizacji zadania uzupełniające. Wskazane projekty mają na celu wzmocnienie podstawowych działań rewitalizacyjnych. Przedstawiona lista nie jest katalogiem zamkniętym. Przewiduje się, iż w wyniku przeprowadzenia podstawowych działań, mogą powstać inicjatywy oddolne wspomagające realizację zaplanowanych kierunków działań.

Lp.	Charakterystyka projektów – zakres tematyczny	Realizowane kierunki działań
1	Działania zmierzające do aktywizacji i integracji mieszkańców oraz zwiększania ich uczestnictwa w życiu publicznym	1.1 Stworzenie oferty integrującej różne grupy społeczne, w tym grupy zagrożone marginalizacją (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne) 1.2 Aktywizacja i włączenie społeczne poprzez działania sportowe i rekreacyjne
2	Wspieranie organizacji społecznych	1.1 Stworzenie oferty integrującej różne grupy społeczne, w tym grupy zagrożone marginalizacją (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne) 1.2 Aktywizacja i włączenie społeczne poprzez działania sportowe i rekreacyjne
3	Poprawa jakości i dostępności usług społecznych/publicznych	1.1 Stworzenie oferty integrującej różne grupy społeczne, w tym grupy zagrożone marginalizacją (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne)
4	Kształtowanie postaw przedsiębiorczych	1.1 Stworzenie oferty integrującej różne grupy społeczne, w tym grupy zagrożone marginalizacją (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, ubogie, bezrobotne)
5	Działania na rzecz profilaktyki zdrowotnej	1.2 Aktywizacja i włączenie społeczne poprzez działania sportowe i rekreacyjne

9. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych

9.1 Komplementarność przestrzenna

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026–2035 zakłada realizację kompleksowych i wzajemnie uzupełniających się przedsięwzięć służących wyprowadzeniu obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Obszar rewitalizacji obejmuje dwa podobszary: Charlęż i Zawieprzyce, wyznaczone na podstawie przeprowadzonej diagnozy oraz uchwały nr XXXVIII/202/2026 Rady Gminy Spiczyn z dnia 28 września 2026 r.

Zasadnicza część interwencji rewitalizacyjnej koncentruje się na wskazanych podobszarach. Jednocześnie, ze względu na specyfikę przestrzenną i funkcjonalną gminy wiejskiej, część przedsięwzięć przewidziano do realizacji poza ich granicami, w szczególności w miejscowościach Spiczyn i Kijany.

Przyjęcie takiego rozwiązania wynika z potrzeby wykorzystania istniejącej infrastruktury publicznej, instytucji świadczących usługi społeczne, kulturalne i zdrowotne oraz obiektów dziedzictwa kulturowego, których funkcje wykraczają poza granice miejscowości, w których są zlokalizowane.

Mieszkańcy Charlęża i Zawieprzyc korzystają lub będą mogli korzystać z usług i infrastruktury dostępnych również w innych częściach gminy. Dlatego poprawa jakości i dostępności tych usług może stanowić element procesu rewitalizacji, pod warunkiem zapewnienia rzeczywistego powiązania przedsięwzięć z potrzebami mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Przedsięwzięcie „Nowe oblicze Biblioteki w Spiczynie – dostępna przestrzeń dla kultury i wiedzy” może wspierać realizację celów rewitalizacji poprzez zwiększenie dostępności oferty edukacyjnej, kulturalnej i integracyjnej dla mieszkańców obu podobszarów. Rozwój funkcji biblioteki powinien umożliwiać organizację działań aktywizujących różne grupy wiekowe, rozwijających kompetencje, przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu oraz wzmacniających uczestnictwo mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym.

Przedsięwzięcie polegające na budowie i utworzeniu wielofunkcyjnego obiektu usług społecznych i zdrowotnych w Kijanach, przewidzianego jako siedziba GOPS, Klubu Seniora i Ośrodka Zdrowia, może oddziaływać na obszar rewitalizacji poprzez poprawę dostępności usług społecznych, opiekuńczych i zdrowotnych. Szczególne znaczenie ma możliwość objęcia wsparciem osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin wymagających pomocy oraz mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym zamieszkujących Charlęż i Zawieprzyce.

Przedsięwzięcie dotyczące remontu zabytkowego kościoła pw. św. Anny w Kijanach należy rozpatrywać w kontekście ochrony lokalnego dziedzictwa kulturowego i wzmacniania tożsamości społeczności gminnej. Jego powiązanie z procesem rewitalizacji powinno zostać wykazane poprzez określenie konkretnych sposobów wykorzystania efektów inwestycji na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji, w szczególności poprzez działania edukacyjne, historyczne, kulturalne lub integracyjne, możliwe do realizacji we współpracy z lokalnymi instytucjami i organizacjami.

Realizacja przedsięwzięć poza obszarem rewitalizacji nie powinna prowadzić do rozproszenia interwencji ani osłabienia jej koncentracji terytorialnej. Ich włączenie do GPR jest uzasadnione w zakresie, w jakim służą one osiągnięciu celów rewitalizacji oraz zapewniają wymierne korzyści mieszkańcom Charlęża i Zawieprzyc.

W celu zapewnienia komplementarności przestrzennej i problemowej przewiduje się powiązanie przedsięwzięć infrastrukturalnych z działaniami społecznymi, edukacyjnymi, kulturalnymi i integracyjnymi. Szczególne znaczenie będzie miało uwzględnienie mieszkańców obszaru rewitalizacji w planowaniu i realizacji działań oraz monitorowanie stopnia korzystania przez nich z powstałej lub zmodernizowanej infrastruktury.

Przyjęty model interwencji umożliwi wykorzystanie potencjału instytucjonalnego i infrastrukturalnego całej gminy na rzecz rozwiązania problemów zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji, przy zachowaniu koncentracji celów i oczekiwanych rezultatów na podobszarach Charlęż i Zawieprzyce.

Komplementarność przestrzenna polega na powiązaniu ze sobą projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych w taki sposób, aby oddziaływały nie tylko na obszar rewitalizacji, ale również na tereny poza nim. Dzięki takiej synchronizacji działań oraz ich efektów możliwe będzie kontrolowanie sytuacji kryzysowej tak, aby nie rozprzestrzeniała się na inne obszary. Choć przedsięwzięcia rewitalizacyjne skupione są na wybranym obszarze, ich oddziaływanie będzie widoczne także poza OR i dostępne dla wszystkich mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji wyznaczony dla Gminy Spiczyn składa się z dwóch podobszarów: Charlęż i Zawieprzyce. Zgodnie z diagnozą powierzchnia terenów zurbanizowanych przypisanych tym podobszarom wynosi łącznie 889 ha (16,71% terenów zurbanizowanych gminy), a liczba mieszkańców to 1 180 osób (20,94% ludności gminy). Dokładna powierzchnia obszaru rewitalizacji w granicach uchwały wymaga pomiaru geodezyjnego.

9.2 Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa polega na wzajemnym dopełnianiu się tematycznym przedsięwzięć rewitalizacyjnych Gminnego Programu Rewitalizacji. W ten sposób proces rewitalizacji będzie mógł oddziaływać na obszar rewitalizacji we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Efekty działań rewitalizacyjnych zostały powiązane ze zdiagnozowanymi problemami oraz innymi negatywnymi zjawiskami występującymi we wszystkich sferach. Natomiast problematyka projektów jest kompatybilna z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.

9.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza zaplanowanie odpowiedniej struktury oraz zarządzanie programem rewitalizacji w celu włączenia się różnych partnerów społeczno-gospodarczych działających na terenie gminy. Dla rewitalizacji jako procesu złożonego potrzebne są konkretne kroki i procedury związane z realizacją projektów rewitalizacyjnych, a później monitorowaniem i oceną osiągniętych rezultatów. Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację Gminnego Programu Rewitalizacji jest Wójt Gminy Spiczyn, we współpracy z komitetem ds. rewitalizacji. W system zarządzania zostaną zaangażowane również jednostki organizacyjne Gminy Spiczyn i instytucję kultury. Proces wdrażania obejmuje także lokalnych partnerów i interesariuszy.

Szczegółowy opis struktury wdrażania i zarządzania programem znajduje się w rozdz. 11.

9.4 Komplementarność międzyokresowa

Poprzedni Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Spiczyn na lata 2016–2026, przyjęty uchwałą Nr VII.162.2017 Rady Gminy Spiczyn z dnia 23 maja 2017 r. ze zmianami, został uchylony uchwałą Nr XXIX/159/2026 Rady Gminy Spiczyn z dnia 23 lutego 2026 r. Doświadczenia z realizacji dotychczasowego programu stanowią punkt odniesienia przy przygotowaniu GPR na lata 2026–2035. Nowy program dotyczy obszaru rewitalizacji wyznaczonego uchwałą Nr XXXVIII/202/2026 Rady Gminy Spiczyn z dnia 28 września 2026 r. i nie jest przedłużeniem obowiązywania poprzedniego programu.

Poniższa tabela przedstawia projekty inwestycyjne, zrealizowane ze środków zewnętrznych dla Gminy Spiczyn w latach 2014-2020.

Tabela 22 Projekty zrealizowane w latach 2014-2020

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Wartość projektu	Cel projektu
1	Energia odnawialna w Gminie Spiczyn	4 019 709,34 zł	Celem projektu było zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej z OZE, zmniejszenie ilości gazów cieplarnianych oraz dywersyfikacja źródeł energii wraz z poprawą bezpieczeństwa energetycznego.
2	Kompetencje Kluczowe w Gminie Spiczyn	2 033 123,16 zł	Celem projektu był wzrost poziomu kompetencji kluczowych (ICT, matematyczno-przyrodniczych i językowych), postaw i umiejętności istotnych na rynku pracy u 520 uczniów (255 dziewcząt i 265 chłopców), w tym u uczniów z niepełnosprawnościami, oraz kompetencji w zakresie korzystania z nowoczesnych metod, narzędzi, sprzętu i technologii wśród 50 nauczycieli poprzez zapewnienie dostępu do wysokiej jakości oferty edukacyjnej obejmującej: zajęcia wyrównawcze i rozwijające, doradztwo edukacyjno-zawodowe, pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla uczniów i szkolenia dla nauczycieli oraz poprawa infrastruktury edukacyjnej 6 szkół ogólnokształcących położonych na terenie gminy Spiczyn.
3	Partnerstwo na rzecz aktywnego włączenia społeczno-zawodowego w Gminach: Jastków, Lubartów, Niemce, Spiczyn	1 299 244,20 zł	Celem głównym projektu było podwyższenie aktywności społecznej oraz zdolności do zatrudnienia 33 osób, wykluczonych (w tym dotkniętych ubóstwem, wszyscy UP korzystają z pomocy społecznej) lub zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich rodzin i osób z otoczenia, których udział w projekcie jest niezbędny dla skutecznego wsparcia UP.
4	Termomodernizacja budynku SP Jawidz w celu poprawy jakości powietrza na terenie gminy Spiczyn	1 358 389,66 zł	Projekt z zakresu poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej dotyczy Szkoły Podstawowej w Jawidzu oraz poprawy jakości powietrza atmosferycznego.
5	Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Spiczyn	755 426,72 zł	Projekt z zakresu poprawy efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego dotyczy wymiany istniejących (431 szt.) energochłonnych opraw oświetleniowych (rtęciowe i sodowe) zlokalizowanych w gminie Spiczyn w miejscowościach: Charlęż, Jawidz, Kijany, Ludwików, Spiczyn,

			Zawieprzyce, Zawieprzyce Kolonia, Ziółków, Stoczek na energooszczędne oprawy oświetlenia ulicznego typu led (431 szt.).
6	Poprawa efektywności energetycznej budynku Szkoły Podstawowej w Januszówce gm. Spiczyn	1 190 916,08 zł	Projekt z zakresu poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej dotyczy Szkoły Podstawowej w Januszówce w Gminie Spiczyn.
Suma (ogólna wartość projektów)			**10 656 809,16 zł (całkowita wartość projektów)**

Źródło: opracowanie własne na podstawie https://mapadotacji.gov.pl/

9.5 Komplementarność źródeł finansowania

Wszystkie działania oraz projekty rewitalizacyjne mogą być finansowane ze środków Unii Europejskiej, ale także z budżetu gminy Spiczyn, środków prywatnych oraz organizacji pozarządowych. Innymi źródłami mogą także być środki z funduszy strukturalnych oraz programów krajowych. Spośród źródeł finansowania Unii należy wskazać przede wszystkim Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Natomiast wszystkie możliwe źródła przedstawiono poniżej.

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW)

Program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej to kontynuacja wsparcia dla wschodnich województw na lata 2021-2027 w celu przyspieszenia ich rozwoju. Program jest finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Program będzie służył utrwaleniu warunków sprzyjających konkurencyjności gospodarki oraz wyższej jakości życia w sześciu województwach Polski Wschodniej: warmińsko-mazurskim, podlaskim, lubelskim, świętokrzyskim, podkarpackim oraz mazowieckim (bez Warszawy i otaczających ją powiatów).

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (FEL 2021-2027)

Program skupia się na wzmocnieniu i efektywnym wykorzystaniu gospodarczych i społecznych potencjałów regionu, sprzyjającym zintegrowanemu, zrównoważonemu i inteligentnemu rozwojowi województwa lubelskiego, ukierunkowanemu na wysoką jakość życia i bezpieczeństwo jego mieszkańców. Fundusze pochodzą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

- Priorytet II Ochrona zasobów środowiska i klimatu

Głównym celem jest wsparcie wdrażania racjonalnego gospodarowania odpadami ze szczególnym uwzględnieniem hierarchii postępowania z odpadami. Istotnym działaniem wpisanym w przechodzenie na gospodarkę o obiegu zamkniętym jest wprowadzanie niskoodpadowych technologii produkcji oraz technologii zapewniających wykorzystanie możliwie wszystkich składników stosowanych surowców.

- Priorytet VII Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej

Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online. Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne.

- Priorytet VIII Zwiększanie spójności społecznej

Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji. Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.

- Priorytet XI Rozwój zrównoważony terytorialnie

Działania w zakresie budowy i rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, obiektów dziedzictwa naturalnego wraz z zagospodarowaniem terenów wokół (m.in. mała architektura, tereny zielone, ścieżki piesze i pieszo-rowerowe), tworzenia sieciowych produktów turystycznych dywersyfikacji produktów.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021- 2027 (FEnIKS)

Program opiera się na wsparciu rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu. Ponadto, założenia programu przewidują wsparcie inwestycji związanych z poprawą jakości infrastruktury drogowej, poprawą wydolności ochrony zdrowia, a także wykorzystaniem potencjału tkwiącego w dziedzictwie kulturowym. Wszystkie te działania przyczynią się bowiem do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego kraju. Poniżej przedstawiono priorytety określone w programie wraz z ich zakresem oraz wskazaniem kierunków działań zaplanowanych w ramach GPR, które mogą zostać objęte wsparciem.

- Priorytet I. Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności

Poprawa efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych, wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej i gospodarki o obiegu zamkniętym, wspieranie przystosowania do zmian klimatu, a także wzmacnianie ochrony przyrody i zielonej infrastruktury.

- Priorytet VII. Kultura

Planowana interwencja obejmuje rozwój infrastruktury kultury oraz ochronę dziedzictwa kulturowego w celu wzmocnienia ich potencjału w zakresie oddziaływania na rozwój gospodarczy i włączenie społeczne. Efektem planowanych działań będzie wzrost udziału społeczeństwa w życiu kulturalnym oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej regionów. Wsparcie ukierunkowane zostanie na tworzenie odpowiednich warunków infrastrukturalnych stymulujących do aktywnego uczestnictwa w kulturze i w życiu społecznym, w tym eliminację barier w dostępie do kultury dla grup z różnych przyczyn wykluczonych.

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)

Realizacja programu uwzględnia wsparcie m.in. na rzecz poprawy sytuacji na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia. Poniżej przedstawiono priorytety określone w programie wraz z ich zakresem oraz wskazaniem kierunków działań zaplanowanych w ramach GPR, które mogą zostać objęte wsparciem.

- Priorytet: II. Opieka nad dziećmi i równowaga między życiem prywatnym i zawodowym

Wspieranie dostępu do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

- Priorytet: III. Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami

Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

- IV. Spójność społeczna i zdrowie

Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy – w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży – dla osób długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej.

9.6 Podsumowanie komplementarności

Cele strategiczne		1. Aktywni , wykształceni i zintegrowani mieszkańcy		2. Konkurencyjna gospodarka i nowoczesne rolnictwo		3. Dostępna , funkcjonalna oraz estetyczna przestrzeń z czystym i zasobnym środowiskiem naturalnym	
Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	1.1Stworzenie oferty integrującej różne grupy społeczne, w tym grupy zagrożone marginalizacją (ubogie, bezrobotne, osoby starsze lub niepełnosprawne)	1.2 Wzrost tożsamości lokalnej poprzez ofertę kulturalną i aktywne spędzanie wolnego czasu	2.1 Tworzenie korzystnych warunków do rozwoju agroturystyki i ekoturystyki	2.2 Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy	3.1 Ochrona walorów i zasobów środowiska naturalnego i kulturowego	3.2 Promocja gminy
1.	Remont wnętrza kaplicy pałacowej św. Antoniego Padewskiego w Zawieprzycach						
2.	Remont zabytkowego kościoła pw. św. Anny w Kijanach						
3.	Rewitalizacja Oranżerii w Zawieprzycach z funkcją turystyczno-rekreacyjną						
4.	Budowa i utworzenie wielofunkcyjnego obiektu usług społecznych i zdrowotnych w Kijanach – siedziba GOPS,						

	Klub Seniora i Ośrodek Zdrowia						
5.	Rewitalizacja Pałacu Miączyńskich w ruinie w Zawieprzycach i nadanie mu funkcji turystyczno-kulturalnej						
6.	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Charlężu						
7.	Nowe oblicze Biblioteki w Spiczynie – dostępna przestrzeń dla kultury i społeczności lokalnej						
8.	Akademia Lokalnych Liderów						
9.	Sąsiedzki Bank Czasu						
10.	Wakacyjna opieka i aktywizacja dzieci rolników						
11.	Interdyscyplinarny Program Wsparcia Rodziców „Szkoła Nowoczesnego Rodzica”						
12.	Klub Seniora – Razem Lepiej w Gminie Spiczyn – regularne zajęcia, spotkania i wspólne wyjścia dla seniorów						
13.	Piknik Naukowo-Rodzinny „Liga Nauki – Być jak Skłodowska”						
14.	Rozwój usług społecznych i specjalistycznych oraz integracja międzypokoleniowa mieszkańców Gminy Spiczyn						

15.	Wzmocnienie aktywności społecznej i integracji mieszkańców poprzez wspólne odkrywanie, dokumentowanie i przekazywanie lokalnego dziedzictwa kulturowego, ze szczególnym uwzględnieniem integracji międzypokoleniowej i włączenia osób mniej aktywnych w życie społeczności lokalnej						

9.7 Dostępność

Podczas opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026-2035 uwzględniono wszystkie kwestie dostępności, a każde jego przedsięwzięcie zostało przeanalizowane pod kątem zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa jest w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240). Dotyczy to dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami. W przeprowadzonej analizie dostępności wzięto pod uwagę następujące możliwe udogodnienia:

1. Dostępność architektoniczna:

   - zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
   - instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń,
   - zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
   - zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego,
   - zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.

2. Dostępność cyfrowa:

   - wymagania określone w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

3. Dostępność informacyjno-komunikacyjna:

   - obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się w języku migowym i innych środkach komunikowania się lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu on-line do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
   - instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, których celem jest wspomaganie słyszenia,
   - zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
   - zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

Każdy ze zgłoszonych projektów został przeanalizowany odnośnie do ww. możliwych udogodnień w celu poprawy warunków życia oraz funkcjonowania obywateli ze szczególnymi potrzebami. Osoby te są narażone na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność lub obniżony poziom sprawności z powodu wieku, choroby czy aktualnej sytuacji życiowej.

10. Indykatywne ramy finansowe

W poniższej tabeli zaprezentowano szacowane koszty realizacji poszczególnych zadań oraz ich potencjalnych źródeł finansowania. Ogólny koszt wszystkich przedsięwzięć wyniósł 41 028 155,00 zł.

Tabela 23 Indykatywne ramy finansowe

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia (w zł)
1	Remont wnętrza kaplicy pałacowej św. Antoniego Padewskiego w Zawieprzycach	Zawieprzyce, dz. nr 1972/4	2027- 2030	FEL 2021-2027, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	3 700 000,00
2	Remont zabytkowego kościoła pw. św. Anny w Kijanach	Kijany, dz. nr 537/3	2027–2028	FEL 2021-2027	6 500 000,00
3	Rewitalizacja Oranżerii w Zawieprzycach z funkcją turystyczno-rekreacyjną	Zawieprzyce, dz. nr 1972/1	2030- 2032	INTERREG	10 000 000,00
4	Budowa i utworzenie wielofunkcyjnego obiektu usług społecznych i zdrowotnych w Kijanach – siedziba GOPS, Klub Seniora i Ośrodek Zdrowia	Kijany, dz. nr 78/60, 78/62 i 78/63	2027–2028	FEL 2021-2027, FERS,	8 000 000,00
5	Rewitalizacja Pałacu Miączyńskich w ruinie w Zawieprzycach i nadanie mu funkcji turystyczno-kulturalnej	Zawieprzyce, dz. nr 1972/4	2028-2029	FEL 2021-2027, FERS, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	5 000 000,00
6	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Charlężu	Charlęż, dz. nr 275	2027-2028	FEL 2021-2027	2 000 000,00
7	Nowe oblicze Biblioteki w Spiczynie – dostępna przestrzeń dla kultury i społeczności lokalnej	Spiczyn	2027- 2029	Fundusze EOG	4 500 000,00
8	Akademia Lokalnych Liderów	Gmina Spiczyn	2030	Środki gminne na działalność pożytku publicznego	10 760,00

9	Sąsiedzki Bank Czasu	Gmina Spiczyn	2027	Środki gminne na działalność pożytku publicznego	16 000,00
10	Wakacyjna opieka i aktywizacja dzieci rolników	Gmina Spiczyn	2028- 2032	FEL 2021-2027	80 500,00
11	Interdyscyplinarny Program Wsparcia Rodziców „Szkoła Nowoczesnego Rodzica”	Zawieprzyce	2027- 2028	FEL 2021-2027, środki własne	44 735,00
12	Klub Seniora – Razem Lepiej w Gminie Spiczyn – regularne zajęcia, spotkania i wspólne wyjścia dla seniorów	Gmina Spiczyn	2030- 2035	FEL 2021-2027, środki własne, środki krajowe	640 000,00
13	Piknik Naukowo-Rodzinny „Liga Nauki – Być jak Skłodowska”	Charlęż, Zawieprzyce, Gmina Spiczyn	2027	FEL 2021-2027, środki własne, środki krajowe	42 740,00
14	Rozwój usług społecznych i specjalistycznych oraz integracja międzypokoleniowa mieszkańców Gminy Spiczyn	Gmina Spiczyn	2027–2032	FEL 2021-2027, środki własne, środki krajowe	313 420,00
15	Wzmocnienie aktywności społecznej i integracji mieszkańców poprzez wspólne odkrywanie, dokumentowanie i przekazywanie lokalnego dziedzictwa kulturowego, ze szczególnym uwzględnieniem integracji międzypokoleniowej i włączenia osób mniej aktywnych w życie społeczności lokalnej	Gmina Spiczyn	2027- 2028	FEL 2021-2027, środki krajowe	180 000,00
RAZEM					**41 028 155,00**

11. Opis struktury zarządzania

Za wdrażanie i monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026–2035 odpowiadać będzie Wójt Gminy Spiczyn we współpracy z Radą Gminy Spiczyn, Urzędem Gminy Spiczyn, Komitetem Rewitalizacji oraz jednostkami organizacyjnymi gminy. Komitet Rewitalizacji funkcjonuje na podstawie uchwały Nr VII.174.2017 Rady Gminy Spiczyn z dnia 23 maja 2017 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Spiczyn. Jego dziewięcioosobowy skład został powołany zarządzeniem Nr VI.2.2026 Wójta Gminy Spiczyn z dnia 16 stycznia 2026 r.

W ramach realizacji GPR Komitet Rewitalizacji uczestniczy w opiniowaniu spraw dotyczących rewitalizacji oraz w ocenie postępów realizacji programu, zgodnie z zakresem kompetencji wynikającym z ustawy o rewitalizacji i uchwały określającej zasady jego działania. Posiedzenia Komitetu zwoływane są nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy. W przypadku zmiany składu przeprowadza się odpowiednią procedurę przewidzianą w obowiązujących zasadach wyznaczania członków Komitetu.

Poniżej przedstawiono poszczególne ogniwa zarządzania, uwzględniając, strukturę organizacyjną, zakresy kompetencji oraz proces aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Rysunek 3 Struktura organizacyjna ds. rewitalizacji w Gminie

<table>
<tr><td colspan="3">Wójt Gminy</td></tr>
<tr><td colspan="2">Komitet Rewitalizacji</td><td>Urząd Gminy Spiczyn</td><td>Rada Gminy Spiczyn</td></tr>
<tr><td>Zespoły zadaniowe</td><td>Jednostki organizacyjne</td><td>Interesariusze procesu rewitalizacji</td><td></td></tr>
</table>

Źródło: opracowanie własne

Wójt Gminy Spiczyn może powoływać zespoły zadaniowe w celu zwiększenia efektywności i realizacji większych zadań inwestycyjnych. W skład takich zespołów mogą wchodzić przedstawiciele poszczególnych komórek odpowiedzialnych za cząstkowe funkcje zarządzania przedsięwzięciem. Dzięki powołaniu ww. zespołów możliwe jest właściwe przygotowanie przedsięwzięcia od strony technicznej i sprawne zarządzanie jego realizacją począwszy od przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę i nadzór nad pracami, zarządzanie przepływem dofinansowania, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanej pomocy.

Rysunek 4 Schemat organizacji procesu rewitalizacji

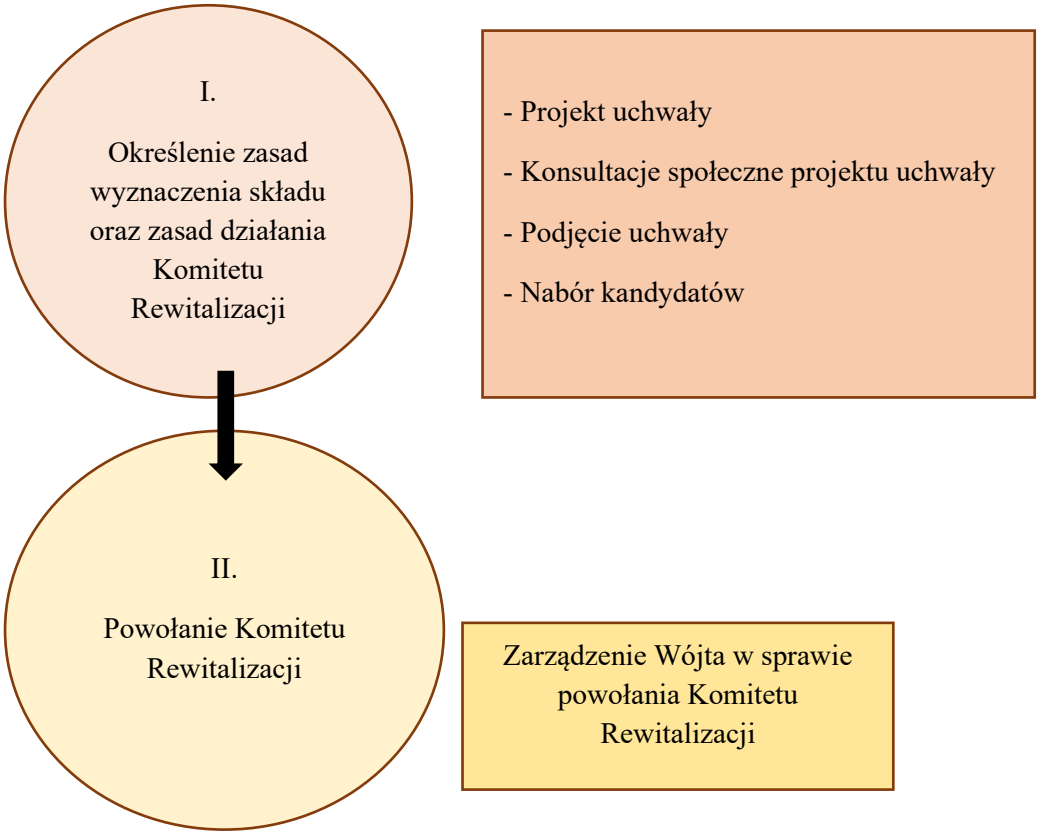

Realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Spiczyn powierza się Wójtowi Gminy Spiczyn, przy wykorzystaniu Urzędu Gminy Spiczyn i właściwych jednostek organizacyjnych. Koordynację działań, sprawozdawczości oraz współpracy z interesariuszami prowadzą komórki organizacyjne wskazane przez Wójta, zgodnie z obowiązującym regulaminem organizacyjnym Urzędu.

12. System monitoringu

System monitoringu umożliwia ocenę stanu zaawansowania realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026-2035. Jest on prowadzony we wszystkich etapach wdrażania GPR oraz obejmuje wszystkie zaangażowane podmioty: zarówno prywatne, społeczne, jak i publiczne.

Zgodnie z regulacjami prawnymi, w tym ustawą o rewitalizacji, w niniejszym dokumencie zaprezentowano ramy monitoringu, które wpłyną na jego realizację. Za przyjęciem takiej metodologii monitoringu przemawia ograniczenie obciążenia biurokratycznego dla podmiotów zewnętrznych względem Urzędu Gminy Spiczyn.

12.1 Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR

Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR będzie realizowana w cyklach trzyletnich i będzie obejmować całość działań zaplanowanych do realizacji w ramach GPR, również ocenę osiągnięcia wskaźników przypisanych poszczególnym celom, zakończoną raportem. W poniższej tabeli przedstawiono wskaźniki monitoringu poszczególnych celów, zgodnych ze wskaźnikami użytymi do delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Tabela 24 Wskaźniki monitorowania osiągania celów GPR

Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Źródło danych	Wartość docelowa wskaźnika
Cel strategiczny 1 Aktywni , wykształceni i zintegrowani mieszkańcy			
Liczba osób pobierających świadczenia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	0,23	GOPS	poniżej 0,23 (do 2035 r.)
Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	0,51	Powiatowy Urząd Pracy w Łęcznej	poniżej 0,51 (do 2035 r.)
Liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny na 100 mieszkańców	0,94	GOPS	poniżej 0,94 (do 2035 r.)
Liczba dzieci korzystających z dożywiania na 100 mieszkańców	0,83	GOPS	poniżej 0,83 (do 2035 r.)
Liczba gospodarstw z zaległościami czynszowymi na 100 mieszkańców	3,65	UG	poniżej 3,65 (do 2035 r.)

Cel strategiczny 2 Konkurencyjna gospodarka i nowoczesne rolnictwo			
Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na 100 mieszkańców	8,07	CEIDG	powyżej 8,07 (do 2035 r.)
Dostępność usług społecznych na 100 mieszkańców	0,33	UG	powyżej 0,33 (do 2035 r.)
Liczba nieruchomości z dostępem do kanalizacji na km^2	5,35	UG	powyżej 5,35 (do 2035 r.)
Cel strategiczny 3 Dostępna, funkcjonalna oraz estetyczna przestrzeń z czystym i zasobnym środowiskiem naturalnym			
Masa wyrobów zawierających azbest na mieszkańca (t/os.)	0,71	UG	poniżej 0,71 (do 2035 r.)
Liczba nieruchomości z dostępem do kanalizacji na km^2	5,35	UG	powyżej 5,35 (do 2035 r.)
Udział obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami (%)	34,78	UG	powyżej 34,78 (do 2035 r.)

Źródło: opracowanie własne

Wartości bazowe zamieszczone w tabeli 24 pochodzą z diagnozy GPR. Wartości docelowe zapisano jako mierzalne progi względem tej samej wartości bazowej: „poniżej" oznacza wymagany spadek, a „powyżej" – wymagany wzrost do 2035 r. Przy ocenie postępu należy stosować tę samą definicję wskaźnika, jednostkę, obszar odniesienia i źródło danych; gdy zmieni się sposób gromadzenia danych, zmianę trzeba opisać i zapewnić porównywalność. Dla projektów zachowuje się dodatkowo wskaźniki produktu i rezultatu podane w fiszkach w rozdziale 8.

12.2 Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie odbywało się w cyklach rocznych za pomocą przygotowanych kart projektów. Podmiot odpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia rewitalizacyjnego (wydział lub inny realizator) będzie zobligowany do wypełnienia karty projektu, zgodnie z załączonym wzorem:

Tabela 25 Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Nazwa projektu	
Osoba odpowiedzialna za realizację przedsięwzięcia	
Cel ogólny realizacji projektu	
Krótki opis działań	
Realizator (wydział/referat/inne)	
Miejsce realizacji (adres)	
Monitorowane wskaźniki (z uwzględnieniem wskaźników społecznych)	
Źródło danych o wartościach bazowych i osiągniętych wskaźnikach	

Wydatkowane środki finansowe	
Zaawansowanie realizacji/przygotowania do realizacji	
Planowana data zakończenia (oddania do użytku/realizacji) projektu	
Data sporządzenia karty	

Źródło: opracowanie własne

W uzasadnionych przypadkach, np. gdy realizowane zadanie tego wymaga lub jest bardziej skomplikowane, wzór może podlegać modyfikacjom. Sporządzone karty powinny zostać przekazane do Urzędu Gminy Spiczyn, gdzie na ich podstawie pracownik merytoryczny odpowiedniego wydziału sporządzi raport z realizacji projektów GPR do 15 grudnia danego roku. Raport powinien zostać opublikowany w BIP oraz na stronie internetowej poświęconej rewitalizacji.

12.3 Aktualizacja GPR

Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji co najmniej raz na trzy lata. Oceny dokonuje Wójt Gminy Spiczyn zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w GPR. Sporządzona ocena podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej. W przypadku stwierdzenia potrzeby zmiany GPR Wójt Gminy Spiczyn występuje do Rady Gminy Spiczyn z wnioskiem o jego zmianę, dołączając opinię Komitetu Rewitalizacji. W przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji Rada Gminy Spiczyn uchyla uchwałę w sprawie GPR w całości albo w części, zgodnie z art. 22 ustawy o rewitalizacji. Zmiana GPR następuje na zasadach określonych w art. 23 ustawy o rewitalizacji, z uwzględnieniem przewidzianych tam wyjątków od obowiązku ponawiania konsultacji społecznych i uzyskiwania opinii.

12.4 Harmonogram realizacji

Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026–2035 przedstawiono poniżej. Terminy wykonania poszczególnych przedsięwzięć i ich finansowania wskazano w fiszkach rozdziału 8 oraz w tabeli 23; w razie zmiany harmonogramów konieczne jest ich równoległe uaktualnienie we wszystkich częściach GPR.

Tabela 26 Harmonogram rewitalizacji

Wyszczególnienie	**Okres realizacji**
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026-2035	2027 r.
Weryfikacja reprezentacji i ewentualne uzupełnienie składu istniejącego Komitetu Rewitalizacji	Po uchwaleniu GPR – w miarę potrzeby, zgodnie z obowiązującymi zasadami działania Komitetu
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Spiczyn	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji	Od 2027 r. do 2035 r. (w planie wdrażania GPR co najmniej raz na sześć miesięcy, z uwzględnieniem regulaminu Komitetu)
Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach GPR	Od 2027 r. do 2035 r.
Monitoring	Od 2027 r. do 2035 r. (realizowany systematycznie w okresach rocznych)
Ewaluacja okresowa	Od 2027 r. do 2035 r. (realizowana w okresach trzyletnich)

Komunikacja społeczna GPR	Od 2027 r. do 2035 r.

Źródło: opracowanie własne

12.5 Koszty zarządzania

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026-2035 nie przewiduje się konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów zarządzania. Za proces wdrażania, monitoringu i ewaluacji będzie odpowiedzialny Urząd Gminy. Zaprojektowano System wdrażania i upowszechniania działań na rzecz rewitalizacji gminy w ramach funkcjonujących struktur organizacyjnych. Udział Komitetu Rewitalizacji w procesie zarządzania GPR ma charakter społeczny i doradczy (nieodpłatny). Z kolei Urząd Gminy Spiczyn zapewnia obsługę lokalowo-administracyjną.

Przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026–2035 opiera się na udziale interesariuszy rewitalizacji. Przed przystąpieniem do opracowania GPR przeprowadzono konsultacje społeczne projektu uchwały wyznaczającej obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Konsultacje społeczne samego projektu GPR oraz jego ustawowe opiniowanie stanowią odrębne czynności, które zostaną przeprowadzone zgodnie z art. 6 i art. 17 ustawy o rewitalizacji. Wyniki tych czynności należy uzupełnić w ostatecznej wersji programu po ich zakończeniu.

13.1 Upowszechnienie opracowania GPR

Proces przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026–2035 obejmuje udział interesariuszy rewitalizacji. Przed przystąpieniem do sporządzenia programu przeprowadzono konsultacje społeczne projektu uchwały wyznaczającej obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Niniejszy projekt GPR zostaje poddany odrębnym konsultacjom społecznym, a następnie wymaganym opiniom i uzgodnieniom, zgodnie z ustawą o rewitalizacji. Wyniki tych procedur zostaną uwzględnione przy opracowaniu dokumentu ostatecznego.

1	Konsultacje

Przedmiotem konsultacji społecznych był projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Spiczyn. Konsultacje społeczne zostały ogłoszone na podstawie art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 662 z późn. zm.) oraz art. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278 z późn. zm.).

Konsultacje społeczne dotyczące projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Spiczyn miały zasięg ogólnogminny oraz zostały przeprowadzone w terminie od dnia 3 sierpnia 2026 r. do dnia 11 września 2026 r. w następujących formach:

1. zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej poprzez wypełnienie formularza dostępnego w Urzędzie Gminy Spiczyn oraz na stronie internetowej Gminy Spiczyn www.spiczyn.pl
2. spotkania otwartego w formie warsztatów dla interesariuszy procesu rewitalizacji –w dniu 19.08.2026 r. o godz. 16.00.
3. wypełnienia elektronicznego formularza ankiety dostępnej na stronie internetowej Gminy Spiczyn www.spiczyn.pl.

Za pomocą udostępnionego formularza nie wpłynęły uwagi do projektu przedmiotowej uchwały.

Konsultacje projektu uchwały delimitacyjnej obejmowały zbieranie uwag oraz formy umożliwiające wyrażanie opinii, w tym spotkanie i ankietę. Informacje o ich przebiegu i rezultatach zawarto w dokumentacji procedury delimitacyjnej, odrębnej od konsultacji niniejszego projektu GPR.

Po zakończonym procesie konsultacji dnia 28 września 2026 r. Rada Gminy Spiczyn podjęła uchwałę Nr XXXVIII/202/2026 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Spiczyn.

2	Przystąpienie do opracowywania GPR

W dniu 28 września 2026 r. Rada Gminy Spiczyn podjęła uchwałę Nr XXXVIII/203/2026 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026–2035. Następnie, w dniu 13 października 2026 r., Wójt Gminy Spiczyn wydał obwieszczenie informujące o przystąpieniu do sporządzenia programu.

3	Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nabór propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwala mieszkańcom w sposób rzeczywisty wpływać na działania, jakie podjęte zostaną w gminie Spiczyn w kolejnych latach. Aby zgłosić propozycję projektu lub przedsięwzięcia do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026-2035 należało wypełnić wzór formularza, który dostępny był w formie elektronicznej lub papierowej.

Sposób zgłaszania propozycji:

- Propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych mogą być zgłaszane w formie i terminach określonych w ogłoszeniu Gminy Spiczyn dotyczącym naboru przedsięwzięć. Formularze udostępnia Gmina Spiczyn za pośrednictwem wskazanych w ogłoszeniu kanałów komunikacji.
- Terminy naboru propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz informacje o sposobie ich składania wynikają z ogłoszeń Gminy Spiczyn dotyczących przygotowania GPR na lata 2026–2035. Nabór Trwał od 14.10.2026 do 24.10.2026r.

Propozycje przedsięwzięć zgłaszane przez interesariuszy są analizowane pod względem zgodności z celami GPR i potrzebami obszaru rewitalizacji.

W procesie opracowania programu przewiduje się możliwość przedstawiania przez interesariuszy uwag i propozycji podczas konsultacji społecznych projektu GPR, zgodnie z opublikowanym harmonogramem i formami konsultacji.

W wyniku naboru, zgromadzono łącznie 0 propozycji projektów.

4	Konsultacje społeczne projektu dokumentu GPR

W ramach konsultacji projektu GPR interesariuszom należy zapewnić możliwość zapoznania się z dokumentem, zgłoszenia uwag w formie papierowej lub elektronicznej oraz udziału w co najmniej dwóch dodatkowych formach konsultacji społecznych, na zasadach określonych w art. 6 ustawy o rewitalizacji. Po zakończeniu konsultacji zostanie opracowany i podany do publicznej wiadomości raport z ich przebiegu oraz sposobu rozpatrzenia zgłoszonych uwag.

- inicjowaniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu gminnego programu rewitalizacji;
- zapewnieniu w czasie przygotowania i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez mieszkańców;
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji.

13.2 Upowszechnienie wdrażania GPR

Działania związane z uspołecznieniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026-2035 mają na celu dotarcie do jak największej grupy beneficjentów oraz interesariuszy. W związku z tym proces partycypacji społeczności lokalnej odbywać się będzie na dwa sposoby:

1. pośredni – poprzez informowanie z wykorzystaniem strony internetowej gminy, publikacje promocyjne i informacyjne oraz lokalną prasę;
2. bezpośredni – podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk oraz z organizacjami pozarządowymi, dopuszczalna formuła zdalna.

W stosunku do interesariuszy procesu rewitalizacji prowadzona będzie polityka komunikacji i informacji. W ramach rozpowszechniania informacji o Gminnym Programie Rewitalizacji podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Gminy Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026-2035,
- publikowanie informacji na stronie internetowej Urzędu o nowo realizowanych zadaniach w ramach GPR;
- współpraca z lokalnymi mediami mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i wnioskach z monitorowania GPR.

Upowszechnienie wdrażania GPR będzie również realizowane z wykorzystaniem i wspieraniem rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi poprzez:

- przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji;
- opracowanie ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny Gminnego Programu Rewitalizacji, prowadzonego procesu rewitalizacji oraz możliwości zgłaszania nowych potrzeb rewitalizacyjnych wynikających ze zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej;
- współpracę z funkcjonującym Komitetem Rewitalizacji, stanowiącym forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy oraz pełniącym funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta Gminy Spiczyn. Zasady wyznaczania składu i działania Komitetu określa uchwała Nr VII.174.2017 Rady Gminy Spiczyn z dnia 23 maja 2017 r., a skład powołano zarządzeniem Nr VI.2.2026 Wójta Gminy Spiczyn z dnia 16 stycznia 2026 r. W związku z objęciem aktualnym obszarem rewitalizacji miejscowości Charlęż i Zawieprzyce przewiduje się dostosowanie reprezentacji interesariuszy w Komitecie do granic tego obszaru, w szczególności w kategoriach przedstawicieli mieszkańców i podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na obszarze rewitalizacji. Dostosowanie nastąpi z zachowaniem zasad wynikających z uchwały dotyczącej Komitetu i art. 7 ustawy o rewitalizacji. W razie konieczności zmiany zasad wyznaczania składu

Komitetu zmiany te zostaną wprowadzone w odpowiednim trybie, a następnie odpowiednio zostanie dostosowane zarządzenie Wójta. Sama zmiana granic obszaru rewitalizacji nie jest traktowana jako automatyczne wygaśnięcie członkostwa.

- organizację co najmniej jednego w roku otwartego spotkania konsultacyjnego (dopuszczalna formuła zdalna), w trakcie którego mieszkańcy oraz przedstawiciele instytucji lokalnych będą mogli uzyskać informacje na temat aktualnego zaawansowania prac nad wdrożeniem procesu rewitalizacji oraz zgłosić uwagi dotyczące prowadzonych prac;
- włączenie organizacji pozarządowych poprzez wspieranie inicjatyw oddolnych na obszarze rewitalizacji w ramach organizacji otwartych konkursów ofert oraz tzw. małych grantów.

W celu wspierania rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi zaproponowane zostały działania, które mogą zostać rozszerzone lub dostosowane do obowiązujących rozporządzeń.

14. GPR jako strategia IIT

Zgodnie z zapisami „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027" gminne programy rewitalizacji pełnią funkcję strategii IIT w odniesieniu do przewidzianych w nich działań finansowanych ze środków polityki spójności[1]. Poniżej przedstawiony został schemat blokowy, obrazujący powiązania pomiędzy GPR, a strategią IIT jako szczególnym narzędziem umożliwiającym pozyskiwanie środków z Funduszy Europejskich.

Rysunek 5 Schemat powiązań GPR z IIT

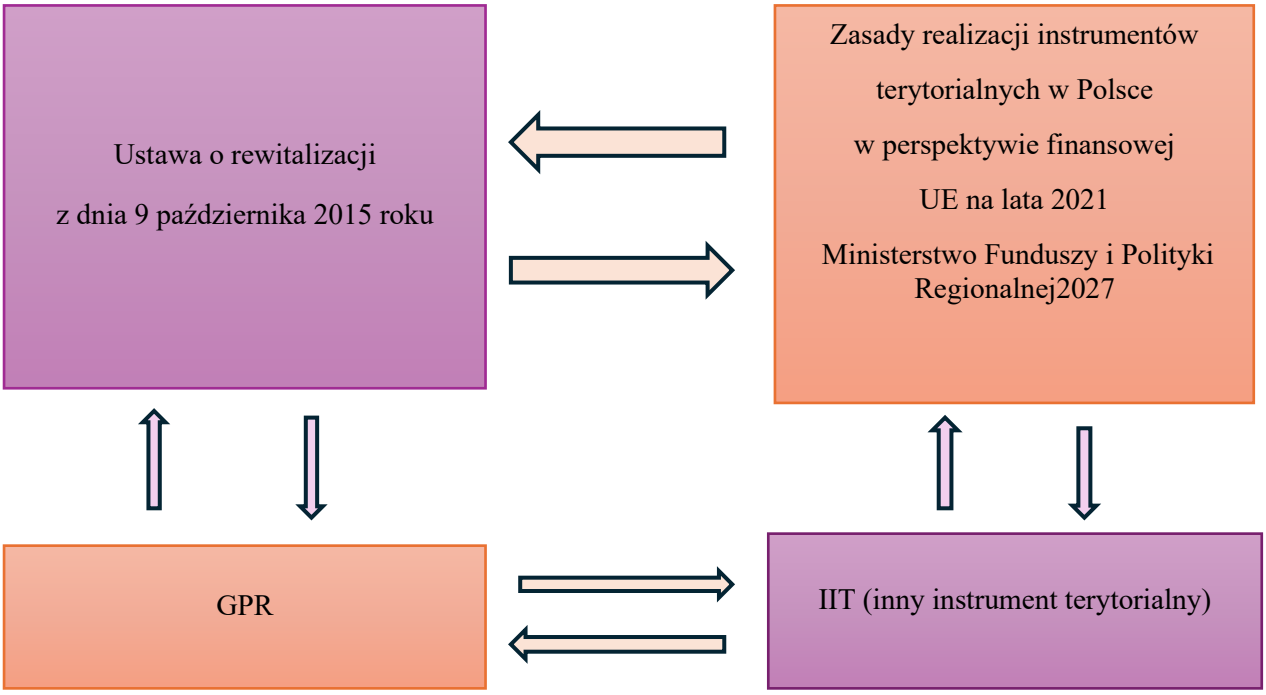

[1] Por. https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/zasady-realizacji-instrumentow-terytorialnych-w-polsce-w-perspektywie-finansowej-ue-na-lata-2021-2027

Elementy obowiązkowe:	Elementy obowiązkowe:
• szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	• synteza diagnozy obszaru realizacji instrumentu
• opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	• cele, jakie mają być zrealizowane w ramach instrumentu
• cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań	• lista projektów realizujących cele
• listę planowanych działań rewitalizacyjnych • zaangażowanie (partycypacja) interesariuszy zarówno w proces sporządzania GPR jak i wdrażania jego założeń (art. 5.1 ustawy o rewitalizacji)	• opis procesu zaangażowania partnerów społeczno - gospodarczych (art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 w powiązaniu z art. 8)

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy o rewitalizacji oraz Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce

Według regulacji wykonawczych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej[2], Gminny Program Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026-2035 stanowi strategię IIT, ponieważ w dokumencie uwzględniono obowiązkowe elementy strategii IIT takie jak:

Tabela 27 Elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji

Rozdział GPR	Element obowiązkowy strategii IIT
4 i 5	synteza diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
8	lista projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
7	cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu owiązanych z realizacją właściwego programu;
13	opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem planu działań IIT.

Źródło: opracowanie własne

Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych jest obowiązkowym elementem strategii IIT, który koresponduje z obligatoryjnymi przepisami ustawy o rewitalizacji dotyczącymi uspołecznienia procesu tworzenia i wdrażania gminnego programu rewitalizacji. Katalog interesariuszy rewitalizacji definiuje ustawa o rewitalizacji. Wskazuje ona również obligatoryjne formy zaangażowania społeczności lokalnej w proces tworzenia i wdrażania GPR, a także określa katalog

[2] Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027

podmiotów uprawnionych do tworzenia komitetu rewitalizacji oraz udziału w procesie opiniowania GPR.

W proces przygotowania GPR włączono władze lokalne i miejskie oraz instytucje publiczne, partnerów społecznych i gospodarczych, podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie na podstawie art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, w powiązaniu z art. 8. Wskazane powyżej podmioty miały 21 dni na wyrażenie swojej opinii z uwzględnieniem zasady milczącej zgody. Raport z procesu opiniowania zostanie opublikowany na stronie www.latowicz.pl oraz w biuletynie informacji publicznej.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026–2035 zostanie poddany konsultacjom społecznym oraz skierowany do zaopiniowania przez właściwe podmioty zgodnie z art. 17 ustawy o rewitalizacji. Wyniki konsultacji i uzyskane opinie zostaną uwzględnione na dalszym etapie prac, stosownie do ich treści i obowiązujących przepisów.

- zarządu właściwego powiatu – w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu;
- zarządu właściwego województwa – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa;
- właściwego wojewody – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami;
- właściwych organów wojskowych, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności;
- właściwego komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
- właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego;
- właściwej gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej;
- operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych;
- Komitetu Rewitalizacji;
- Krajowego Zasobu Nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1054) – w zakresie sposobu zagospodarowania oraz przedsięwzięć związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu Nieruchomości.

Przygotowanie i realizacja GPR zakładają udział interesariuszy rewitalizacji, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji, przedstawicieli instytucji publicznych, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz Komitetu Rewitalizacji. Udział ten będzie dokumentowany odpowiednio do rzeczywiście przeprowadzonych czynności.

Gminny Program Rewitalizacji określa cele, kierunki działań oraz przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które mogą być uwzględniane w mechanizmach realizacji instrumentów terytorialnych. W rozdziale 8 przedstawiono listę przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a w dalszych częściach programu wskazano planowany system monitorowania efektów. Szczegółowa kwalifikowalność przedsięwzięć do dofinansowania podlega ocenie zgodnie z dokumentami właściwych programów finansowania.

15. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Podstawą prawną dla przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią:

- Dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.7.2001, str. 30-37),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 poz. 916 z późn. zm.); ustawa ta dodatkowo uszczegóławia przepisy odnośnie do obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

Kwestia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zostanie rozstrzygnięta w toku procedury, z udziałem właściwych organów, zgodnie z przepisami dotyczącymi ocen oddziaływania na środowisko. Informacje o wystąpieniach, stanowiskach i uzgodnieniach zostaną uzupełnione po ich uzyskaniu.

16. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026–2035 nie przewiduje zmian sposobu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Spiczyn. W związku z tym nie wskazuje się potrzeby zmiany uchwały dotyczącej wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Spiczyn.

W związku ze zmianą granic obszaru rewitalizacji i objęciem nim Charlęża oraz Zawieprzyc przewiduje się weryfikację zasad reprezentacji interesariuszy w Komitecie Rewitalizacji, określonych uchwałą Nr VII.174.2017 Rady Gminy Spiczyn z dnia 23 maja 2017 r. W szczególności należy zapewnić właściwą reprezentację mieszkańców i przedsiębiorców związanych z aktualnym obszarem rewitalizacji. Jeżeli dostosowanie zasad wyznaczania składu okaże się niezbędne, odpowiednie zmiany zostaną wprowadzone w trybie art. 7 ustawy o rewitalizacji, a następnie zostanie dostosowane zarządzenie Wójta dotyczące składu Komitetu. Nie przesądza to automatycznego wygaśnięcia członkostwa dotychczasowych przedstawicieli.

17. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

17.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji

Z uwagi na brak spodziewanych zagrożeń sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Spiczyn na lata 2026-2035 nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, którą definiuje art. 25 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

17.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

- Plan ogólny Gminy Spiczyn

Plan ogólny Gminy Spiczyn został uchwalony uchwałą Nr XXXIV/189/2026 Rady Gminy Spiczyn z dnia 23 czerwca 2026 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego z 15 lipca 2026 r. pod poz. 3532. Plan wszedł w życie 30 lipca 2026 r. GPR nie zastępuje planu ogólnego; zgodność

zamierzeń z obowiązującymi aktami planowania przestrzennego podlega ocenie w ramach przygotowania poszczególnych inwestycji.

- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na etapie projektu GPR nie wskazuje się automatycznej konieczności zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyłącznie z powodu ujęcia przedsięwzięcia w programie. W odniesieniu do inwestycji infrastrukturalnych, w szczególności na obszarach Kijan, Zawieprzyc, Charlęża i Spiczyna, przed realizacją właściwy organ każdorazowo oceni zgodność planowanego zakresu robót i funkcji z ustaleniami obowiązującego planu miejscowego oraz planu ogólnego. Jeżeli analiza wykaże konieczność zmiany dokumentu planistycznego, Gmina podejmie odrębne działania w przewidzianym prawem trybie.

Załącznik graficzny do GPR przedstawia podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych na podobszarach rewitalizacji Charlęż i Zawieprzyce. Oznaczenia przedsięwzięć inwestycyjnych powinny odpowiadać ich lokalizacjom podanym w rozdziale 8. Dokument podstawowy zawiera pomniejszone podglądy, natomiast mapy stanowiące formalny załącznik do GPR należy opublikować oddzielnie w czytelnej skali co najmniej 1:5000, na wymaganym podkładzie kartograficznym i z legendą pozwalającą jednoznacznie odczytać kierunki zmian.

18. Załącznik graficzny – podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Arkusz 1/2. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych – Charlęż

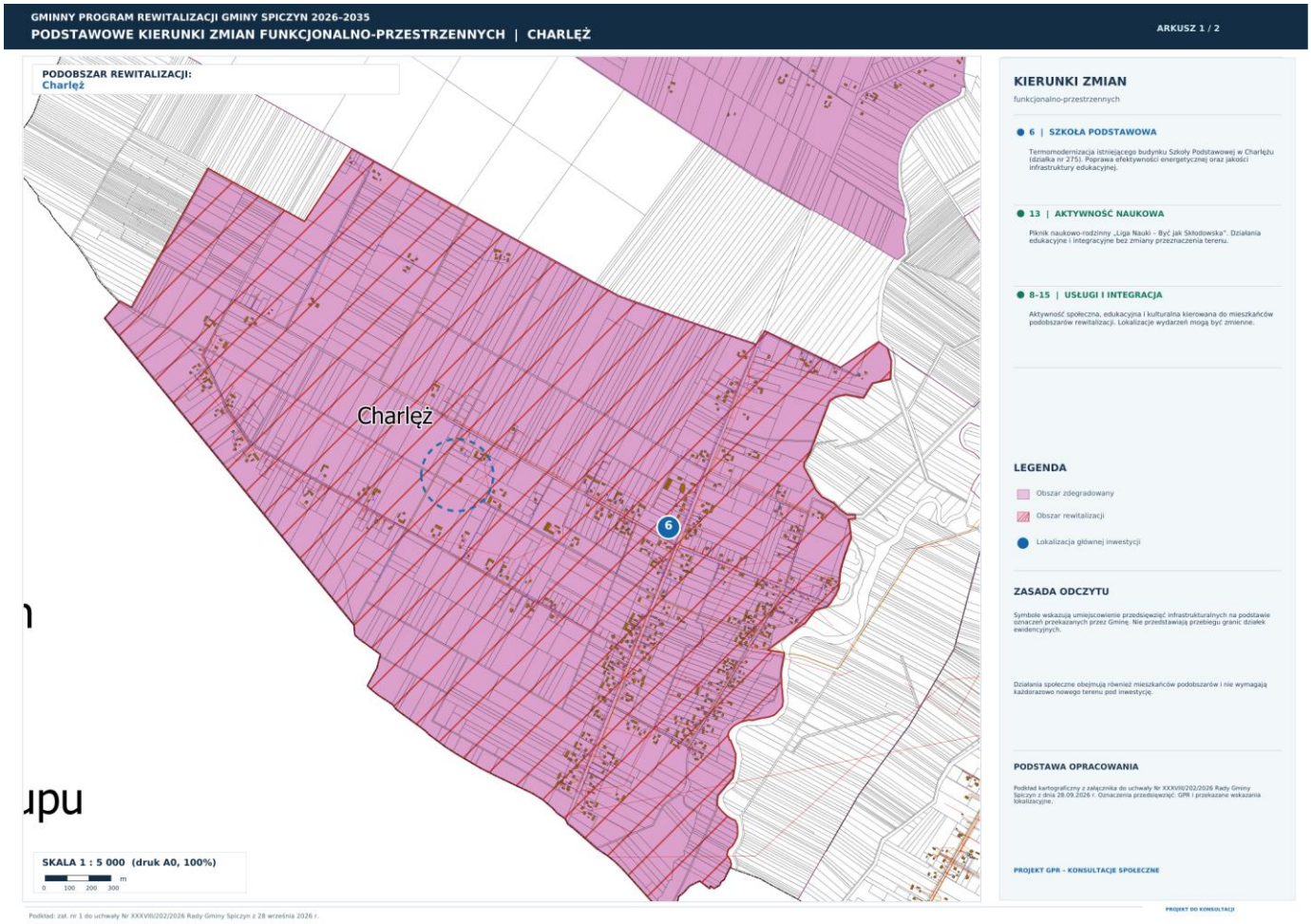

Podgląd informacyjny. Właściwy załącznik kartograficzny stanowi odrębny arkusz w skali 1:5000 udostępniany łącznie z projektem GPR;

Arkusz 2/2. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych – Zawieprzyce

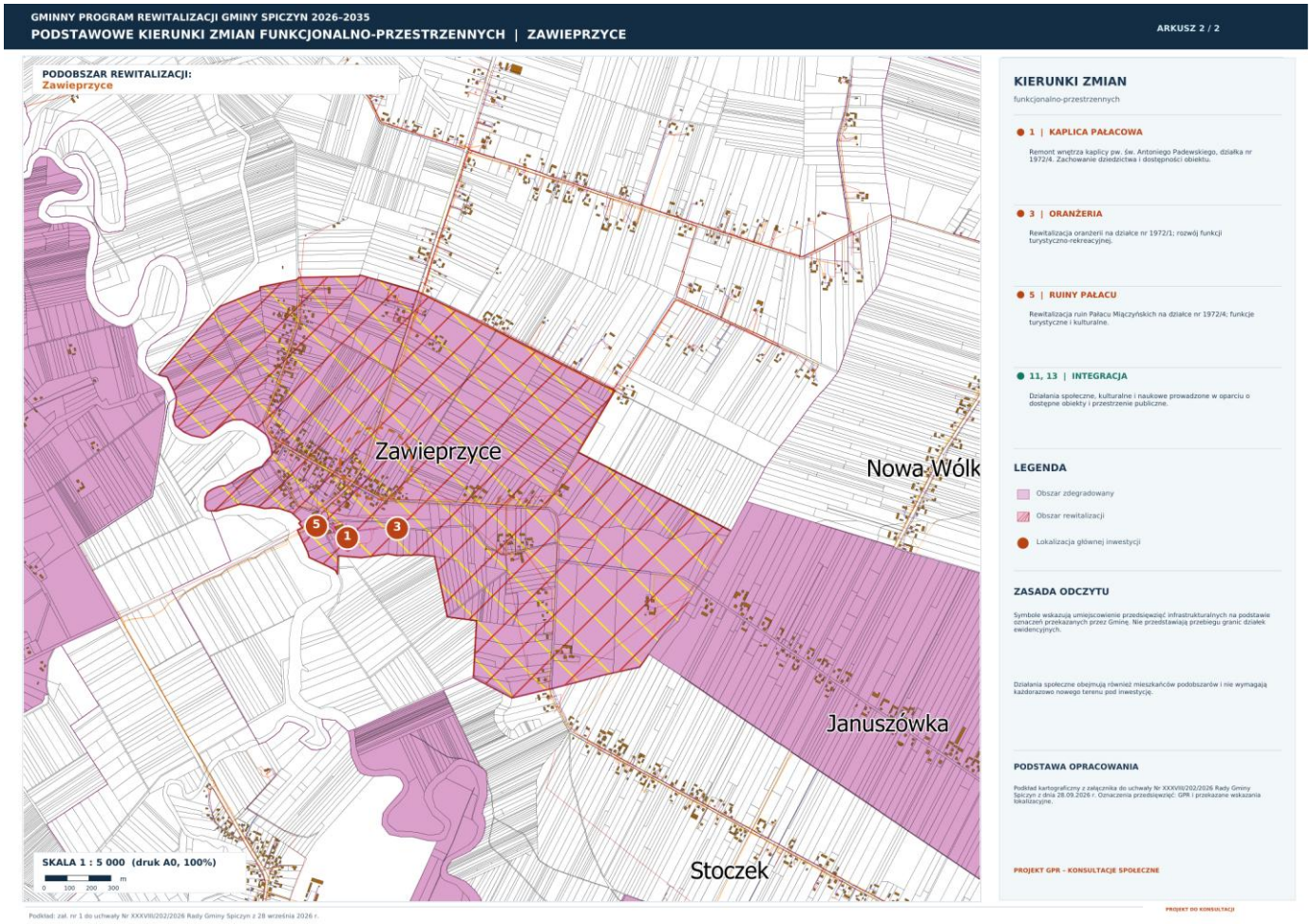

Podgląd informacyjny. Właściwy załącznik kartograficzny stanowi odrębny arkusz w skali 1:5000 udostępniany łącznie z projektem GPR;